

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Prof. Dr. İhsan Süreyya Sırma
Medine Vesikası İçerisinde
YAHUDİ MESELESİ

Düzenleyen: bilginDK
2018-07-11

BEYYAN

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

İHSAN SÜREYYA Tarihçi, yazar. 1944 yılında **SIRMA** Pervari'de doğdu. Ortaöğrenimini Siirt Lisesi'nde yaptı. 1966'da Ankara İlahiyat Fakültesi'nden mezun oldu. 1967'de doktora için gittiği Fransa'dan, 1969'da Tunus'a geçti. Tekrar Fransa'ya ve 1973'te de İslâm Tarihi dalında doktor olarak Türkiye'ye döndü.

Erzurum Yüksek İslam Enstitüsü'nde İslâm Tarihi Öğretmenliği yaptı, (1973-74). Aynı yıl, İslâmî İlimler Fakültesi'ne asistan olarak girdi; 1980'de Doçent, 1989'da Profesör oldu. Çeşitli gazete ve dergilerde makaleleri yayınlanan yazar, evli ve üç çocuk babasıdır.

Bugüne kadar yayınlanan eserleri:

Osmanlı Devleti'nin Yıkılışında Yemen İsyanları, Birkaç Sahife Tarih, Tarih Şuuru, Tunus Hatıraları, Peygamber Ordusu'nun Tarihi (tercüme), İslâm Müesseselerine Giriş (tercüme), İlk İslâm Devleti -Makaleler- (tercüme), İslam Öncesi Mekke Dönemi ve Hz. Muhammed, İslâmî Tebliğin Mekke Dönemi ve İşkence, İslâmî Tebliğin Medine Dönemi ve Cihad, İslâmî Tebliğin Örnek Halifeler Dönemi, Emeviler Dönemi, Abbasiler Dönemi, Sömürü Ajanı İngiliz Misyonerleri, Hz. Peygamber Devrinde Yahudi Meselesi, II. Abdülhamid'in İslâm Birlği Siyaseti, Tanzimat'ın Götürdükleri, İslamiyet ve Hristiyanlık (terc.), İslâm ve Tarih, Neler Sordular, Pakia Mektupları, Bir Garip Tarih, Nasıl Sömürüldük, Nehirlerin Dili, Türkiye'de Yanlış Din Anlayışı, Alaturka Demokrasi Alaturka Laiklik.

Bu kitap,
Beyan Yayınları 'nın
236. kitabı olarak yayına
hazırlandı; dizgi ve sayfa düzeni
Hasan Demir (553 01 31), kapak
tasarımı ve düzeni **Beyan**, uygulama
ve renk ayrımı **Repar** (514 05 71), baskı
ve cilt işlemleri **Umut Matbaacılık**
(637 09 34) tarafından gerçekleşt-
tirildi ve **Medine Vesikası**
Işığında Yahudi Meselesi
adıyla Aralık 1996 da
İstanbul'da
yayınlandı.

ISBN 975-473-167-5

Prof.Dr. İhsan Süreyya Sırma

**Medîne Vesîkası Işığında
YAHUDİ MESELESİ**

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ, 7

GİRİŞ, 19

Yahudilerin Medine'ye gelişleri, 19

Evs ve Hazrec'in Yesrib'e gelip yahudileri ege-
menlikleri altına almaları, 21

Yahudilerin Peygamber düşmanlıkları, 25

Beklenen Peygamber, 26

İbnu'l-Heyyeban, 34

Hz. Peygamber'in Medine'de İslâm Devletini
Kurması, 36

Amaç ve yöntem, 38

Medine'deki toplumların Hz. Peygamber(s.a.s)'in
liderliğinde bir araya toplanmaları, 41

Hz. Peygamber(s.a.s)'in Medine'deki Yahudi, 48

Yahudilerin iki yüzlülüğü, 50

Yahudi Medyasının İslâm Düşmanlığı

Karşısında Hz. Peygamber (s.a.s)'in Tutumu, 52

Şaire Kadın Öldürülüyor, 55

Şair Ebu Afek'i Öldürme Seriyyesi, 57

Hz. Peygamber (s.a.s)'in resmen İlân ettiği ilk
savaşın sebebi neydi?, 58

Ka'b ibnu'l-Eşref de Öldürülüyor, 64

Yahudilerin Uhud savaşındaki ihânetleri, 68

Bi'r Ma'una Hadisesi, 70

Yahudiler Hz. Peygamber (s.a.s)'e Suikast
Düzenliyor, 71

Ekonomik baskı, 76

Sonuç, 79

Benu Nadir savaşının Medine Vesikası	
açısından değerlendirilmesi, 80	
Kurayza yahudilerinin ihânetleri, 86	
Değerlendirme, 100	
Kurayza oğulları savaşının Medine Vesikası	
açısından değerlendirilmesi, 101	
Vesika ile genel değerlendirme, 109	
Sellam b. Ebi'l-Hukayk öldürölüyor, 112	
Hayber'in fethi, 113	
Örnek Şehit, 121	
Allah'ı seven sancaktar, 128	
Yahudilerin Hz. Peygamber(s.a.s)'i zehirleme	
teşebbüsleri, 132	
Fedek yahudileri de teslim oluyor, 134	
SONUÇ VE DEĞERLENDİRME, 135	
KISA BİBLİYOGRAFYA, 140	
İNDEX, 143	

*"... Siyonist-milliyetçilik hareketinin içine
girdiğimde,
bu milliyetçiliğin diğerlerinden farklı
olacağını ümidediyordum.
Sonra öyle bir "kutsal-egoizm" hâlini aldı
ki, Musolini
gibi kendisini "sacro egoismo" ilân etme
cûretini gösteriyordu...
Sanki kollektif egoizm, ferdi egoizmden
daha kutsalmış gibi..."*

Martin Buber¹

Bundan senelerce önce(1984) elinizdeki kitabın iskeletini oluşturan yahudi meselesi konusunda bir kitap yayınlamış idik. "Hz. Peygamber Devrinde Yahudi Meselesi" adını taşıyan bu araştırmamız hemen tükenivermişti. İkinci baskısını yapmayı düşünüyor, bunu bir türlü gerçekleştiremiyorduk. Aradan seneler geçince, hem olaylar akıp gitti; hem de bu olaylara paralel olarak, biz de araştırmamızı biraz daha genişlettik. Bu arada Türkiye'nin tartışma gündemini uzunca bir süre farklı inanıştan kimselerin bir arada ya-

---

¹İsrail devletinin kuruluş aşamasında New York'ta yaşayan, ve siyonizmin gerçek yüzünü anladıktan sonra, cesurca onu eleştirebilen siyonist bir yahudi.

şamasının nasıl mümkün olabileceği konusunda tarihi referans sayılan **"Medine Vesikası"** işgal etti. Bu vesika çerçevesinde değişik çevrelerden farklı düşüncelere sahip insanlar görüşler ileri sürdüler. Biz de bu konudaki görüşlerimizi belirttik. Bu araştırmalar sırasında Medine Vesikası ile Yahudi Meselesi arasında ciddi bağlar olduğunu gördük. Çünkü bu vesikanın hazırlanmasını oluşturan şartların en önemlilerinden biri Medine'deki etkin Yahudi faktörüydü. Bu nedenle çalışmamızı bu konuda yoğunlaştırdık. Sonuçta ilk kitaptan farklı yeni bir eser ortaya çıktı. Kitap öylesine değişti ki, bu yeni versiyonunu **"Medine Vesikası Işığında Yahudi Meselesi"** olarak sunmayı daha uygun bulduk. Çünkü Yahudi Meselesi'nin, tarihte yaşanmış çok özgün bir uygulama olan Medine Vesikası çerçevesinde incelenmesi, çok yönlü faydalar taşımaktadır. Bu yaklaşım bize, hem Müslümanların farklı düşüncedeki insanlarla birarada hangi çerçeve içinde ve ne ölçüde yaşayabileceklerinin ipucunu vermekte, hem de günümüzde de ciddi bir sorun olarak varlığını devam ettirmekte olan Yahudi Meselesini anlamamızı kolaylaştırmaya zemin hazırlamaktadır. Özellikle Siyonist İsrail devletinin Filistin'de gerçekleştirmiş olduğu insanlık dışı eylemler, bu meselenin ehemmiyetini kat kat arttırmakta; ve sadece müslümanların değil, bütün insanların siyonistler konusunda ne kadar müteyakkız bulunmaları gerektiği gerçeğini ortaya koymaktadır.

Bugünkü faşist ve de terörist İsrail devletini oluşturan millet, şüphesiz tarihin en eski milletlerinden birisi olan yahudilerdir. Keza mevcut verilerin azlığından dolayı sınırlı olan

bilgilerimize göre kendilerine en çok peygamber gönderilen kavim de bu yahudi kavmidir. Fakat buna rağmen, yâni ilâhi vahyin kendilerine bu kadar sık gitmesine karşın, Allah'ın elçilerine ihânet eden, kendileriyle en çok uğraşan, hatta onlara işkence yapan, onları öldüren kavim de yine bu yahudi kavmidir. Onun içindir ki Kur'an-ı Kerim'de Allah, *"İnsanların imân edenlere düşmanlık bakımından, en şiddetlisi olarak, andolsun ki, yahudileri ve Allah'a şirk koşanları bulacaksın"*¹ buyuruyor. Nitekim büyük zorluklarla, hatta hayatını tehlikeye atarak, istisnasız bütün erkek çocukları kesilen İsrail oğullarını Firavun'un zulmünden kurtaran Hz. Musa(a.s)'a, bu yahudiler ihânet etmiş, ve kendisi Allah'ın emri üzerine Tur Dağı'na çıkınca, aralarında Samiri denen birisinin hevâsına kapılarak, altından bir buzağı yapmışlar, ve ona tapmaya başlamışlardır: *"(Tûr'a giden) Musa'nın arkasından kavmi, zinet takımlarından, böğürebilen bir buzağı heykelini (tanrı) edindiler. Görmediler mi ki o, onlarla ne konuşuyor ne de onlara yol gösteriyor? Onu (tanrı olarak) benimsediler ve zalimler oldular"*².

Tarihin seyri içerisinde, gerek peygamberlere, gerekse ümmetlerine, -hatta tüm insanlığa diyebiliriz- karşı göstermiş oldukları ihânet hareketlerinden, düşmanlıklardan, ve de zulûmlerinden dolayı yahudiler girdikleri her toplum tarafından kısa zamanda teşhis edilmişler, bu

---

¹Kur'an-ı Kerim, Mâide sûresi, 82.

²Kur'an-ı Kerim, A'râf sûresi, 148. Ayrıca bk. Tâhâ sûresi, 83-98.

kavmin fitne-fesat çetesi olduğunu anladıklarından da diyardan diyara sürülmüşlerdir.

Son Peygamber Hz. Muhammed(s.a.s) Mekte'den Medine'ye hicret edip İslâm Devleti'ni kurunca, keza en büyük ihâneti, düşmanlığı yahudilerden gördü. İlerideki sahifelerde ayrıntıları da görüleceği üzere, bu Devletin kurulmasına katılan taraflar; yani müslümanlar, yahudiler ve müşrik Araplar arasında, müşterek savunma antlaşması yapılmış, tarafların birbirlerinin dini yaşantılarına karışmamaları, ve birbirlerine ihanet etmemeleri garanti altına alınmıştır. İşte Hz. Peygamber(s.a.s)'in Yahudilerle imzalamış olduğu bu saldırmazlık ve dışa karşı müşterek savunma antlaşması, toplumlara model olma açısından hâlâ güncelliğini korumaktadır ki, özellikle Türkiye müslümanlarının gündeminde olan **Medine Vesikası** tartışmaları buradan kaynaklanmaktadır.

Yahudiler, Hz. Peygamber(s.a.s)'e de, aralarında imzalanmış olan antlaşmaya muhalefet ederek ihanet edince, Medine'den de kovuldular.

Daha sonraki dönemlerde de, nereye sığındıysalar, orada fitne çıkaran, içinde bulundukları topluma ihânet eden yahudiler, ülkeden ülkeye sürüldüler. İspanya'da, Avrupa'da bile barınamadılar¹. Nitakim içinde yaşadığımız asrın en bü-

---

¹Yahudilerin, İspanya ve Avrupa'nın diğer ülkelerindeki serüvenleri için bk. Michael Baigent-Richard Leigh-Henry Lincoln, Kutsal Kan Kutsal Kâse, Emre yayınları, İstanbul,1996, s. 389 vd.

yük katliamını, Hitler, fitne ve fesatlarından çekindiğinden dolayı yahudilere uygulamıştır.

Her tarafta çıkarttıkları fitnelerden dolayı, ordan oraya kovulan yahudiler, Theodor Herzl vasıtasıyla Osmanlı Sultanı II. Abdulhamid'e yalvarıp, Filistin'i satın almak istediler. Özellikle babası Sultan Abdulmecid'in israflarıyla iktisadi bunalıma girmiş olan Osmanlı Devleti'ni, bu en zayıf noktasından vurmak için, T.Herzl, meblağları çok yüksek olan üç kredi mektubunu Osmanlı bankalarına yatırdı. Yatırılan bu paralar o kadar büyük bir yekünü tutuyordu ki, Osmanlı Devleti'nin bütün dış borçları bununla kapanabiliyordu. Bu kredi mektupları, **Crédit Lyonnais de Paris**, **Berlin Dresdner Bank**, ve **Londra Lloyds Bank**'tan alınmışlardı¹.

T. Herzl, Sultan Abdulhamid'in huzuruna kadar çıkmayı başardı. Üstelik, gırtlığına kadar borca saplanmış olan bir Devlet'in Başkanının huzuruna fevkâlâde cazip teklifleri çantasında taşıyarak varmıştı. Yâni kozları çok güçlü olduğu hâlde giriyordu bu oyuna. Ondokuzuncu yüzyılın en kurnaz, en siyasi otoritesiyle karşı karşıyaydı Herzl... Onu nasıl kandırabileceğinin entrikalarını çeviriyordu beyninde. Tüm yahudi hile ve de-siselerini kafasından geçiriyor, getirdiği paralarla Osmanlı Sultanından Filistin'i nasıl satın alacağını sihirli cümlelerini tasarlıyordu kafasında... Nasıl, ve hangi teklifle başlayacaktı? Çünkü Herzl, muhatabanın, öyle sıradan bir kral

---

¹Roger Garaudy, *Palestine, Terre des messages divins*, éd. Albatros, Paris,1986, s.171; Ayrıca ayrıntılı bilgi için bk. Ernest Teilhac, *Théodore Herzl et sa doctrine*,1952.

olmadığını çok iyi biliyordu. Dünyanın dört bir yanına salmış olduğu adamlarıyla kurmuş olduğu İslâm Birliği Siyaseti(Panislamizm)'yle, devletin geçirmekte olduğu o kritik iktisadi bunalıma rağmen, Avrupa'ya karşı nasıl başarılı bir şekilde direnebildiğini¹ herkesten fazla, onu kandırmaya gelmiş olan Herzl biliyordu. Kısacası Abdulhamid, Herzl gibi bir yahudi için yutulur lokma değildi.

Sultan Abdulhamid, karşısında mazlum rolünü oynamakta olan siyonisti dinledi, sonra da ona şu tarihi cevabı verdi:

"Ben bu toprakların bir tek karışını bile satmam! Çünkü orası(Filistin) bana değil, mille-time(müslümanlara) aittir. O millet bu devleti kazanmış, ve kanlarıyla verimli bir hâle getirmiştir... Yahudilerin milyonları kendilerinin olsun! Benim devletim parçalandığında, belki Filistin'i karşılıksız olarak alacaklardır. Bunlar, benim cesedim parçalandıktan sonra yapılabilir. Bense asla buna razı olmam!"...

Herzl tekrar esas yardımcısı olan, ve Filistin'i müslümanlardan arındırıp, oraya bir israil devleti hâyallerini kuran İngiltere'ye döndü.

Sultan Abdulhamid iktidarda bulunduğu sürece, ne Herzl, ne de başka bir yahudi, Filistin'de bir varlık gösteremediler. Hâl böyle olunca, yahudi devletinin önündeki engeli kaldırmak ge-

---

¹Sultan Abdulhamid'in bu faaliyetleri için bk. İhsan Süreyya Sırma, Sultan II Abdulhamid'in İslâm Birliği Siyaseti, 6. baskı, İstanbul,1994.

rekiyordu ki o engel, Sultan Abdulhamid'di... ne yazık ki yahudiler o meseleyide hâlettiler; ve Jön Türk'leri öne sürüp, onlara destek vererek, Sultan Abdulhamid'i iktidardan uzaklaştırdılar.

Jön Türk, ya da nâm-ı diger İttihad ve Terakki'nin hainane siyasetleriyle Osmanlı Devleti yok yere Birinci Dünya Savaşı'na sokuldu; ve savaş sonrası Anadolu işgal edildi. Müslümanların yapmış oldukları İstiklâl Savaşı ile emperyalistler geri püskürtüldü amma, yok yere girilen bu savaşla devlet âdetâ çökuverdi.

Ardından Ankara Hükûmeti kuruldu...

Basiretsiz yürütölen dış politikalarla, Batı'nın isteklerine boyun eğildi, ve 1948'de, korsan bir şekilde kurulan İsrail devleti resmen tanındı.

Bu şekilde, Theodor Herzl'in uluslararası "yahudi lobisi"ni oluşturarak¹, ve özellikle 1948'de Birleşmiş Milletler örgütünün oldu-bit-tiye getirerek, üstelik kendileri hakkında bir çok efsane de uydurularak² kurulmasına vesile olduğu İsrail devletini görüyoruz ki, güttükleri faşist ve de gayrı insani siyasetleri neticesinde dünyamız için büyük bir tehlike oluşturmaktadır. Bu anarşist devlet her gün yüzlerce defa insan haklarını ihlâl ederek, binlerce masum insanın ölümüne sebebiyet vermektedir. Zulme uğramış

---

¹Theodor Herzl'in bu girişimlerinin hatıraları için bk. Ergun Göze, Siyonizmin Kurucusu Theodor Herzl'in Hatıraları ve Sultan Abdulhamid, İstanbul,1995.

²Bk. Roger Garaudy, Les Mythes fondateurs de la politique israélienne, SAMISZDAT, Roger Garaudy,1996.

masum yahudiler şeklinde yaşamak isteyen zavallılar gibi kendilerini gösterme çabası içerisinde olan siyonist israilililerin asıl gayeleri, olayların da ortaya koyduğu gibi, zulme uğramışlıktan kurtulma değil, bilâkis zalim rolünü oynamaktır. Bu arada da dini kendilerine alet etmektedirler. Nitekim onun kurucusu olan T.Herzl'de dini kâle almadığını, "ben itici-dinî bir güce itaat etmem!" şeklinde ifade ediyordu¹. T. Herzl, hareketinin, dinî değil, kavmiyetçi bir hareket olduğunu gizlemiyordu zaten². Hatta bu faşist görüşlerinde daha da ileri giderek, "benim programım sömürgeci bir programdır!"³ diyebiliyordu. Ve şüphesiz Herzl, bu faşist ve emperyalist fikirleri, içinde büyümüş olduğu Batı toplumundan, ve de onun kültüründen esinlenerek ortaya koyuyordu ki, onun o ihtirasla peşine düşmüş olduğu "toprak arzusu", keza onun modern Batı'dan almış olduğu kavmiyyetçi fikirlerden kaynaklanıyordu⁴. Aslında yahudi kavmiyyetçi-siyonistler, dünyada "zulme uğramış(!) yahudiler"i kurtarmak için bir yere barınmayı değil, doğrudan doğruya emperyalizmi hedefliyorlardı. Nitekim, bütün siyonistlerin tanrısı olan T. Herzl, kuracakları devletin sınırlarının kuzeyde (Cappadoce), güneyde de Süveyş kanalı olmayı amaçladığını söylüyordu⁵. Dahası var; o, Joseph Chamberlain'la 23 Ekim 1902'de yapmış olduğu bir mülakatında, Kıbrıs'ın

---

¹Roger Garaudy, a.g.e. s.16.

²R. Garaudy, *Les Mythes*, 16 vd.

³R. Garaudy, *Les Mythes*, s.17.

⁴R. Garoudy, *Les Mythes*, s.20.

⁵R.Garaudy, *Palestine*, s.277.

dahi kendi devletlerinin sınırları içine alınacağını söylüyordu¹.

Bu yayılmacı politikalarını sürdüren siyonist İsrail, fitne tohumlarını ekmeğe, Filistin'de insan kanı akıtarak, klasik vahşetini yeniden sergilemektedir. Nitekim Filistin dramı hâlâ sürmekte, Birleşmiş Milletler örgütü de âdetâ onları, bu zulümlerinde teşvik ve teşci etmektedir. Birleşmiş Milletlerin, ve özellikle onun patronu durumunda olan ABD'nin, her sene bütçesinden büyük bir payı "yardım" olarak verdiği siyonist İsrail devleti öylesine şımardı ki, pek yakında ne ABD'yi, ne de Avrupa ülkelerini kâle alacaktır. Çünkü siyonist İsrail devletinin amaçları dünya barışı için tehlikelidir.

Roger Garaudy'nin tesbitlerine göre Amerika ve Avrupa'yı kendi emelleri doğrultusunda kullanmak için şu taktikleri uygulamaya koyuyor:

"1) Ne yapıp yapıp yahudileri Filistin'e toplamak,

2) Filistinde yaşamakta olan arapları oradan çıkartmak,

3) Ve nihâyet, Herzl'in ön gördüğü şekilde "yahudi devleti"ne, Batı medeniyetinin Orta Doğu'daki bir kalesi rolünü oynatmak"².

İşte siyonistler, etap etap bu ideallerini gerçekleştirme yolundadırlar. Bunu yaparken de, içinde Amerika da dahil, Batı'yı kendi ihtirasla-

---

¹R.Garaudy, Palestine, s.251.

²R.Garaudy, Palestine, s.276.

ma kurban etmektedir. Batı, er ya da geç bu her tarafa fitne virüsü kontamine eden siyonizmi anlayacaktır; ama gönül istiyor ki, bu anlamada geç kalmasınlar!

Amerikalılar pragmatist ve tarih cahili olduklarından, yahudiyi şımartmanın kendisi için nelere malolabileceğini kestiremiyebilirler; ama onu çok iyi tanıdığı için Orta Çağ'da bile kendi topraklarında barındırmayan Avrupa, onun irtikab edebileceği cürümleri pek âlâ kestirebiliyor; velevki bunu açığa vurmaya bile... Nitekim kendisi de bir yahudi olan büyük bilim adamı Albert Einstein bile, yahudilerin kuracakları bir devletten endişe ediyor, kurulması hâyal edilen bu siyonist devletin tehlikelerinden söz ediyordu¹.

Aslında tarihin seyri içerisindeki ihânetlerinden dolayı, dünya üzerinde hiç kimse yahudilere güvenmemektedir. Bugün için kendilerini en çok destekler pozisyonunda görünen ABD'de bile bu yahudilerin kendileri için tehlike teşkil ettiğini düşünmeye, yazmaya başlamış olan insanlar vardır. Keza Avrupa'da, görünürde yoksa bile kapalı kapılar ardında, hep yahudi fitnessi konuşulmaktadır.

Türkiye'ye gelince;

İsrail'le imzalanmış olan, ve çoğumuzun içeriği hakkında bile sağlam bir bilgiye sahip olmadığımız/olamadığımız askeri antlaşma, hiç de müslümanların yararına bir hareket olmamıştır. Türkiye tarafından antlaşmaya paraf koyanlar

---

¹R. Garaudy, Palestine, s.196.

samimi olsalar bile, karşı tarafın, tarih içinde kanıtlanmış bir hain olduğu, imzaladığı antlaşmalara ihânet etmeyi görev sayan, kendilerini kurtaran peygamberlere bile düşman olan siyonistler olduğu gözden uzak tutulmamalıdır. Nitekim, bu antlaşma gereği "eğitim uçuşu(!)" yapan bir İsrail uçağı, "yanlışlıkla(!)" İran'a geçse, ve de oradaki bir nükleer santrali bombalasa, böylesi bir hareketin sonucu ne olur? diye hiç kendi kendimize sorduk mu? "İsrail böyle bir ihânet yapar mı?" diye hiç kimse sormasın! Çünkü yahudi ihânetlerinin tanığı, bizzat yahudilerin tarihidir!

Yakın zamanlarda yaşanmış olan tünel hadisesinde¹, ve daha önceki Halil Camii baskınında yüzlerce müslümanı şehit eden İsrail, "yoksa müslümanlardan mı destek alıyor?" diye kuşklar kemiriyor insanın beynini... Yoksa milyarlar ifâde edilen müslümanlar nerede? Hele Türkiye'de Sultan Abdulhamid düşmanlığı güden zavallı müslüman(!)lara ne demeli? Onun Herzl kâfirine karşı gösterdiği basiretin, cesaretin, şahsiyetin zerresi de mi size miras kalmadı? Siyonist Herzl, Sultan Abdulhamid'e değil de, size teklif etseydi o milyonları, kim bilir kaç tane **siyonist takla** atardınız değil mi?

Her hâlükârda siyonistler sadece müslümanlar için değil, bütün dünya için, bütün dünyanın barışı için fevkâlâde tehlikeli bir siyaset gütmektedirler. Korkarız ki, tarihin bu müseccel

---

¹ Kûdüs'teki Mescidu'l-Aksa'nın altında bir tünel kazarak, müslümanların ilk kiblesi olan bu mescidi yıkmaya yönelik siyonist İsrail hareketi sonucu 100'e yakın müslüman şehit olmuş, 1000'in üzerinde de yaralanmışlardır.

mücrimi, kendi vahşi ihtirasları uğruna insanlığı üçüncü dünya savaşına sürükler. Nitekim Avrupa için bu sinlaller gelmeye başladı bile:

Şu anda Avrupa, ve özellikle Almanya, İsrail'in büyük bir iktisadi savaşıyla karşı karşıya. Bu yeni savaş, Almanya'nın hazinelerinde bulunan altın'ın, İsrail devletine aktarılma savaşıdır. Güya Dünya Savaşı sırasında Almanlar yahudilere zulmedince, aynı zamanda onların altınlarını da yağmalamışlar; ve şimdi yahudiler, o yağmalanmış(!) altınları "istirdad" etme savaşını vermeye hazırlanıyorlar¹.

Umarız ki dünya siyonizm tehlikesinin nedenli vahşi olduğunu, insanlık için telafisi mümkün olmayan felâketler getirebileceğini anlasın, ve onların bu menfur emellerine karşı yekvücut olsun! Bu, samimi olmak isteyen yahudilerin de hayrına olur...

İ.S.SIRMA
Fatih, Ekim 1996

---

¹Bk. Le Monde, Vendredi 20 Septembre 1996.

Bu araştırmamız, Hz. Peygamber (s.a.s)'in Mekke döneminden ziyâde, Medine dönemi ile alakalı olacaktır. Zira İslâm'ın geldiği sıralarda, Mekke'deki Yahudi sayısı, yok denecek kadar azdı. Muhtemelen bunlar da ticaret veya başka maksatlarla Mekke Devleti'ne uğramış olan ve Mekke vatandaşı olmayan yabancılarıdır.

Medine içinse, durum tamamen başkadır. Zira, Hz. Peygamber (s.a.s)'in hicreti sırasında, Medine nüfusunun yarısı kadarı Yahudi idi¹.

Yahudilerin Medine'ye gelişleri

Yahudi kavminin Arap yarımadası'na, ve özellikle Medine'ye ne zaman ve nasıl geldikleri kesin olarak bilinmemekle beraber; onların Hz. Peygamber(s.a.s)'in peygamberliğinden önce buralara gelip yerleştikleri bir gerçektir.

Bazı rivayetlere göre Asur Kralı Buhtunnasr M.Ö.606 yılında Filistin üzerine gittiğinde, yahudilerin başında bulunan Yehuyakîm karşı koymamış, ve Buhtunnasr'la

---

¹Muhammed Hamidullah, Le Prophète le l'Islam, 4. baskı, Paris, 1979, I, 520.

anlaşarak onun itaatına girmiş, böylece makamını korumuştur. Fakat bu uzun sürmedi, ve yahudilerin lideri Yehuyakîm, Buhtunnasr'la yapmış olduğu antlaşmaya ihânet ederek antlaşmayı hiçe saydı. Kendileri dışındaki insanlarla anlaşmamayı, kendileri dışında olan herkese ihânet etmeyi ilke edinmiş olan yahudiler, Allah'ın o sırada kendilerine Peygamber olarak göndermiş olduğu Hz. İrmiyâ'yı da dinlememişler, ihânetleri sonucu tekrar kendilerine saldırmış olan Buhtunnasr'ın askerlerinin kılıçları altında can vermişler, ya da esir edilip Babil'e götürülmüşlerdir. İşte bu hadiseden sonra Filistin'den kaçabilen yahudilerden bir kısmı da güneye doğru gidip Yesrib'e yerleşmişlerdir¹. Fakat tarihi rivayetlerden öyle anlaşıyor ki, yahudilerin Medine'ye gelip yerleşmeleri, bir defada değil, dönem dönem olmuştur. Medine yönüne olan büyük yahudi göçünün ise, M.S.80 senesinde, Romalıların Filistin ve Şam bölgelerini istilâsından sonra olmuştur².

---

¹Taberi, Tarihu'l-umemî ve'l-mulûk, Beyrut, tarihsiz, I,538 vd; Nuruddin Ali b. Ahmed es-Semhudî, Vefâu'l-vefâ bi ahbâri dâri'l-Mustafa, Beyrut,1955, I,160 vd; Şemsed-din Sami, Kamusu'l-A'lam, İstanbul,1306, "Buhtunnasr" maddesi(II,1251); Muhammed Kürd Ali, el-İslâm ve'l-Hadaratu'l-Arabiyye, el-Kahire,1968, I,124.

²Philip K. Hitti, History of the Arabs, Tenth edition, St. Martin's Press, New York,1974, s.104; Ebu'l-Hasen Ali el-Haseni en-Nedvi'den naklen (es-Siretu'n-Nebeviyye, Sayda-Lübnan, tarihsiz, s.195-196) İsrail Valfinson(Ebu Zueyb), Tarihu'l-yehud fi bilâdi'l-arabi fi'l-cahiliyyeti ve sadri'l-İslâm, el-Kahire,1927, s.9; Muhammed Kürd Ali, a.g.e. I,124.

Tarihçi Ya'kubi'nin ise¹ çok enteresan ve farklı bir rivayeti vardır. Ona göre yahudiler Yemen'e geldikten sonra², Yemen'li arap kabileleri olan Evs ve Hazrec'den bazı kimseler yahudi dine girdiler. İleride görüleceği gibi, Evs ve Hazrec kabileleri daha sonra Yesrib'e göç edeceklerdir ki, muhtemelen bunlardan yahudi olanlar da kendileriyle birlikte gitmişlerdir.

Yahudiler, Medine'nin güzel ikliminden, sularından, verimli topraklarından yararlanarak zenginleştiler ve onlardan önce Medine'de yaşamakta olan Araplara üstünlük sağladılar.

Evs ve Hazrec'in Yesrib'e³ gelip yahudileri egemenlikleri altına almaları

Tarihte meşhur Yemen'deki Marib selleri olup, şehir yerle bir olunca, orada yaşamakta olan insanlar, Yemen ve Hicaz'ın çeşitli bölgelerine dağıldılar. Bunlardan Evs ve Hazrec kabileleri Yesrib'e gittiler. Yukarıda belirttiğimiz gibi; o sırada Yesrib; yahudilerin hükmü altında bulunuyordu. Böyle olduğu için de, zaten buralara perişan bir hâlde gelmiş olan Evs ve Hazrec , bir varlık gösteremediler; sefaletе düştüler. Yesrib'in asıl yerlileri olan Araplar'ın durumu ise, bu yeni gelenlerinkinden çok daha berbattı.

---

¹Bk. Tarihu'l-Ya'kubî, Beyrut, 1960, I, 257.

²Muhtemelen yahudilerin Yemen'e bu gelişleri, yukarıda zikrettiğimiz gibi, Buhtunnasr'ın Filistin'i işgalinden sonra olmuştur.

³Yesrib, Medine'nin eski adı.

Marib'de müreffeh yaşamaya alışkın olan Evs ve Hazrec, yeni gelmiş oldukları Yesrib'de yahudi tahakkümüne tahammül edemediler, ve kendilerine yardım etmeleri için, ileri gelenlerinden Malik b. el- 'Aclan'ı kendileri gibi Arap olan Gassaniler'e yolladılar.

Gassani Kralı Ebu Cebile büyük bir orduyla Yesrib üzerine gidip, Evs ve Hazrec araplarına zulmeden yahudilerden büyük bir kısmını katletti. Fakat bu kanlı hadiseye rağmen, yahudilerle Evs ve Hazrec arasındaki mücadele devam etti. Bunun üzerine kesin bir sonuca varmak gayesiyle, Malik b. el-'Aclan yahudilere saldırarak, ileri gelenlerinden bir çoğunu öldürdü. Malik b. el-'Aclan bu hareketinde o kadar ileri gitti ki, yahudiler onlarla anlaşmak zorunda kaldılar. Aralarında yapılan antlaşmaya göre, yahudi kabileleri Evs ve Hazrec'in himâyelerine girmeyi kabul ettiler; ve bu suretle Yesrib'deki varlıklarını devam ettirdiler. Bu demektir ki yahudiler Evs ve Hazrec'e bu şekilde bir bağımlılığı kabul etmemiş olsalardı, Yesrib'deki varlıklarını sürdüremiyeceklerdi.

Yesrib'deki yahudi kabilelerinin bu şekilde Evs ve Hazrec'e bağlanmaları, gerek Evs ve Hazrec, ve gerekse yahudi kabileleri olan Benu Kaynuka, Benu Nadir, ve Benu Kurayza arasında bir rekabetin, hatta bazen de savaşların olmasına neden oldu. Nitekim Yesrib tarihinde meşhur olan, ve İslâm'ın gelişinden kısa bir müddet önce Evs ve Hazrec arapları arasında meydana gelen Bu'as Savaşının sebebi, işte bu rekabetten kaynaklanmıştı. Evs ve Hazrec arasında bu soğukluk olunca, karşılıklı olan bu düşmanlık, onların ba-

ğımlıları olan yahudilere de yansıyor; onlar da birbirlerini çekemiyorlardı. İslâm'ın zuhurunun arifesinde Benu Kurayza-Benu Nadir kabilelerinin ittifakı ile Benu Kaynuka arasındaki savaşların sebebi de, keza bu kabilelerarası rekabetti.

Yesrib'deki yahudiler siyasi otoritelerini bu şekilde Evs ve Hazrec arap kabilelerine kaptırınca, varlıklarını tamamen kaybetmemek için, para işlerine, kuyumculuğa ve özellikle faizle kazanç elde etme yollarına yöneldiler. Para işi yapmayanlar ise şarap ticaretine başladılar.

Yahudilerin şarapçılıkta, fakat özellikle ticaret ve faizcilikte gösterdikleri başarı, bu yönleri yahudilere nazaran oldukça zayıf olan araplar karşısında onlara iktisadi üstünlük sağladı, ve bu şekilde zaman zaman da "bağımlı" olmalarına rağmen, söz sahibi oldular.

İşte yahudiler, ekonomik açıdan olan bu imtiyazlarını, siyasette de kullanmak için fırsat kolluyor; bir an önce Evs ve Hazrec'in gelmelerinden önceki dönemde olduğu gibi siyasi otoriteyi de ellerine geçirmek istiyorlardı. Bunun için de iktisaden daha da güçlenmek ve varlıklarını hissettirebilmek için büyük bir hırsla çalışıyorlardı. Onlar Yesrib'in ekonomik piyasasına tam hakim olmakla, siyasi emellerine kavuşabileceklerine, eskiden olduğu gibi Yesrib'in hakimleri olabileceklerine inanıyorlardı.

İşte Yesrib yahudileri bu uğraş içerisindeyken, Hz. Muhammed(s.a.s)'in hicreti vukubuldu, ve Yesrib Medine oldu.

Yukarıda gördüğümüz gibi, bu ekonomik üstünlüklerine rağmen yahudiler, hâlâ siyasi olarak Medine'de yaşayan Arapların bir bakıma ikinci dereceden vatandaşları(mevali) sayılıyorlardı. Yani gerçek bir bağımsızlıkları yoktu.

Medine Yahudileri, genel olarak, üç büyük gruba ayrılıyorlardı ki, bunlar, Benu Kaynuka, Benu Nadir ve Benu Kurayza yahudileriydi. Bunların dışında kalan münferit yahudilerin ise ne ekonomik, ne de siyasi bir önemi vardı. Bunun içindir ki Hz. Peygamber(s.a.s) bu üç büyük grupla, yâni Kaynuka, Nadir, ve Kurayza ile teması olmuştur ki, biz bu ilişkileri ele alacağız.

Hz. Peygamber(s.a.s), Medine'ye gelip İslâm Devletini kurmadan önce Medine'de bir Devlet kavramı yoktu. Devlet olmayınca da, Yahudiler olsun, Araplar olsun siyasetle çok yakından ilgili değillerdi. Gerçi bu sıralarda **Abdullah İbn Übeyy** denen ve bilâhare münafıkların başı olacak olan biri Medinelilere kral olmak istemiş, hatta kendisine taç bile yaptırmıştır. Ancak Medine'deki esas siyasi gelişmeler ve hareketler, Hz. Peygamber(s.a.s)'in İslâm Devletini kurmasından sonra başlamıştır.

Nitekim başlangıçta, Müslümanlarla çok iyi geçinen, hatta onlarla yazılı antlaşmalar yapan Yahudiler, **statu quo**'nun müslümanlar lehine gelişmesi üzerine antlaşmaları bozmaya, ihanet etmeye başladılar ki, ileride gelecek olan sahifelerde bunu inceleyeceğiz.

Yahudilerin Peygamber düşmanlıkları

İslâm tarihlerini ve özellikle Siyer kitaplarını inceleyen herkes görecektir ki, yahudilerin Hz. Muhammed(s.a.s)'e, karşı güttükleri düşmanlık, onun çocukluğunda başlamış ve bugüne kadar İslâm ve müslüman düşmanlığı olarak devam etmiştir.

Hz. Muhammed(s.a.s), daha bebek iken, süt annesi Halime'ye emanet edildiğinde, kendisini öldürmek isteyenler, yine yahudilerdi. İbn Sa'd¹ bu konuda şunları yazmaktadır:

"Hz. Muhammed(s.a.s)'in annesi, onu süt annesine emanet ettiğinde, çocuğunda gördüğü mucizeleri süt annesine anlatarak, çocuğunu iyi korumasını tembihlemişti. Süt annesi Halime, Hz. Muhammed (s.a.s)'i yanına aldıktan sonra yolda giderlerken, bir yahudi grubuyla karşılaştı. Yahudiler, "bu çocuk hakkında bize bilgi verir misin?" diye Halime'ye sorunca, o da çocuğun annesinin anlattıklarını, yani "şöyle hamile kaldım, şöyle doğurdum, onda şöyle olağan üstü şeyler gördüm" diye anlatmaya başladı. Bunun üzerine yahudiler birbirlerine bakıp söylenmeye başladılar: "Onu öldürünüz!". Sonra Halime'ye sordular: "Bu çocuk yetim mi? Yâni babası yok mu?". Halime; "hayır yetim değil, şu adam babası, ben de annesiyim" dedi. Halime'nin bu cevabı üzerine yahudiler şöyle dediler: "Eğer yetim olsaydı, onu öldürürdük".

---

¹Tabakat, Beyrut, 1960, I, 113.

Yahudilerin böyle bir çocuğu öldürmek istemelerinin sebebi, yakında bir peygamberin geleceğini bilmeleri, Halime'nin yanında gördükleri bu çocukta, beklenen peygamberdeki vasıfların bulunması ve nihayet çocuğun Yahudi ırkından olmayışydı. Çünkü yahudiler, beklenen peygamberin kendilerinden birisi olacağına inanıyor, öyle bekliyorlardı. Halbuki Hz. Muhammed (s.a.s) Yahudi değil, Arap'tı.

Yine kaynaklardan¹ öğrendiğimize göre, Hz. Muhammed(s.a.s) 9-10 yaşlarında, amcası Ebu Talib'le beraber Suriye'de Busra'ya gittiğinde, orada bir manastırda yaşayan Bahira adındaki rahip, Hz. Muhammed (s.a.s)'in beklenen peygamber olduğunu anlamış ve Yahudilerin onu öldürmesinden korkarak, amcası Ebu Talib'e, onu hemen Mekke'ye geri götürmesini söylemiştir. Çünkü Bahira, Yahudilerin, Hz. İsa ve ondan önceki peygamberlere neler çektirdiklerini çok iyi biliyordu.

Beklenen Peygamber

Hz. Muhammed (s.a.s)'e Allah tarafından peygamberlik verileceği zaman yaklaşıncı, Arap kahinleri ve Hıristiyan rahipleri kadar, Yahudi

---

¹ Bk. İbn İshak, Sire, Muhammed Hamidullah neşri, Rabat, 1976, s. 55; İbn Hişam, Sire, Mısır, 1955, I, 182; İbn Sa'd, Tabakat, I, 55; Mes'udî, Murucu'z-Zeheb Beyrut, 1973, I, 89; İbnu'l-Esir, el-Kâmilu fi't Tarih, Beyrut, 1965, II, 37; İbn Kesir, Sire, el-Kahire, 1964 I, 245; İhsan Süreyya Sırma, Hz. Peygamber (s.a.v.)'in Busra seferi ve Rahib Bahira, (Bu çalışma, 10-15 Haziran 1977 tarihinde İstanbul'da yapılan II. Siret konferansına tebliğ olarak sunulmuştur.

hahamları da beklenen Peygamber'den sözletmeye başladılar. Fakat yukarıda belirttiğimiz gibi, Yahudiler bu beklenen peygamberin kendilerinden olmasını istiyor, öyle inanıyorlardı.

Bu yahudi bilgin ve hahamları, beklenen peygamber zamanının yaklaştığını, ellerinde bulunan Tevrat'tan öğreniyorlardı. Hatta bu beklenen peygamber fikri o kadar yaygındı ki, Medine'de (o zaman adı Yesrib'di) bulunan Yahudiler, kendilerine zulmeden müşrik Araplara şöyle diyorlardı: "Beklenen Peygamber'in zamanı çok yaklaşmıştır. Pek yakında Allah onu gönderecek ve bizler ona tabi olarak, 'Add ve İrem'de olduğu gibi sizi öldüreceğiz"¹.

Hatta Hz. Muhammed (s.a.s)'in doğumunu Medine'de ilk haber alanın bir yahudi olduğu rivayet edilmektedir. Hassan b. Sabit bu konuda şöyle demektedir:

«Vallahi, ben her şeyi idrak eden, duyduğum şeyleri anlayan yedi-sekiz yaşlarında bir çocuktum. Bir gün bir yahudinin, evinin damına çıkarak, yüksek sesle, «Ey Yahudiler!» diye bağırdığını duydum. Yahudiler toplanınca, «ne var, sana ne oluyor?» diye sormaya başladılar. Bağırın yahudi şöyle dedi: «Bu gece dünyaya gelen Ahmed'in yıldızı doğdu.»².

Tevrat'ta olsun, İncil'de olsun, Hz. Muhammed (s.a.s)'in Peygamber olacağına dair haberle-

---

¹İbn Hişam, Sire,I,211.

²Ay.es.I,159.

rin olduğunu bizzat Kur'ân-ı Kerim de söylemektedir. El-A'raf suresinde¹ bu konuda şöyle buyrulmaktadır:

«(Onlar) nezdlerindeki Tevrat ve İncil'de (ismini ve sıfatını) yazılı bulacakları ümmi Peygamber olan o resûle tabi olanlardır. O, kendilerine iyiliği emrediyor, onları kötülükten nehyediyor, onlara (nefislerine haram kıldıkları) temiz şeyleri de üzerlerine haram kılıyor, onların ağır yüklerini, sırtlarında olan zincirleri indiriyor O. İşte ona iman edenler, onu ta'zim edenler, ona yardım edenler ve onunla (onun nübüvvetiyle) birlikte indirilen nura tabi olanlar! Onlar selamete erenlerin ta kendileridir».

Hız. Şa'yâ(a.s.) da Hız. Muhammed(s.a.s)'in peygamber olacağını müjdeleyen peygamberlerdendir. Fakat Yahudiler, onun müjdesine inanmadıkları gibi, onun peygamberliğine, tebliğine de inanmadılar. Peygamber'e zulmeden Yahudiler şöyle diyorlardı:

«Oruç tuttuk, orucumuz kabul edilmeydi; namaz kıldık, namazımız nurlanmadı; sadaka verdik, sadakalarımız bize iyilik getirmedi; güvercin gibi inleyerek dualar ettik, kurtlar gibi uluyarak ağladık hiç biri işitilmedi, dualarımıza icabet olunmuyor»².

Yahudilerin bu isyanlarına karşı Allah şöyle buyurdu:

---

¹Ayet,157.

²Taberi, Tefsir, Mısır,1954, XV,26 vd.

«Ben onların yalan sözle giydirdikleri, haram yemekle kuvvet istedikleri oruçlarını nasıl kabul ederim? Onların kalpleri Benimle savaşılmaya, yarışmaya kalkışan, haram ettiğim şeyleri millete sunup dururken, namazlarını nasıl nurlandırırım? Veya sadakaları Benim indimde nasıl zekât kabul edilir ki, onlar kendilerinin değil, başkalarının mallarını tasadduk ediyorlar.»¹.

Hız. Muhammed (s.a.s)'in peygamberliği, Hız. Şa'ya (a.s.)'a gelen şu vahiyde yer alıyordu:

«İmdi sor onlara bu ne zaman? Ve bunun başına geçecek kim? Kimin eliyle Ben bu sünneti açacağım? Bu işin yardımcıları kimlerdir? Biliyorlarsa söylesinler. Ben bunun için bir ümmi peygamber göndereceğim. Sert değil, kaba değil, sokaklarda bağırmas, fuhuş ve tezeyyün etmez, edebe aykırı söz söylemez. Ben ona her güzellik için istikamet vereceğim. Ona en güzel ahlakı vereceğim. Tatlılık onun elbisesi, iyi niyet ve sadakat onun parolası, takva onun vicdanı olacaktır. Ona makul hikmet, vefakarlık ve sadakat, avf ve güzel ahlâk, adalet ve doğru yol, hak olan şariat vereceğim. Onun kılavuzunu Allah, milletini İslâm, adını **Ahmed** kılacağım. Cehaletten sonra, onunla ta'lim edeceğim; düşkünlükten sonra onunla yükselteceğim. Tanınmazken, onunla şan vereceğim; azlıktan sonra onunla çoğaltacağım. Darlıktan sonra, onunla zenginleştireceğim; tefrikadan sonra onunla toplayacağım. Muhtelif kalpleri, dağınık arzuları, değişik milletleri, onunla birleştireceğim. Onun ümmetini, insanlar için en hayırlı ümmet kılacağım. Beni tevhid için Bana

---

¹Ay.yer.

iman ve ihlas ile ma'ruf'u (Allah yolunu) emir, münkeri (Allah'ın hükümlerini kabul etmeyen yolları) nehyedecekler. Kıyamen, kuuden, rükuan, sücuden Bana namaz kılacaklar. Benim yolumda saf saf ve sürünerek savaşıacaklar. Benim rızamı kazanmak için mallarından ayrılacak, diyarlarından çıkarılacaklardır. Ben onlara mescidlerinde, meclislerinde, yattıkları, gezdikleri yerlerde, tekbir, tevhid, tesbih, hamd, midhat, tahmid ilham edeceğim. Sokak başlarında tekbir, tehlil, takdis edecekler. Benim için yüzlerini ve etraflarını temizleyecekler. Bellerine esvab bağlayacaklar. Kurbanları kanları, kitapları sineleri olacak. Gece zahid, gündüz arslan olacaklar. O Benim bir fazlımdır ki, dilediğime veririm. Ve ben çok büyük fadl sahibiyim»¹.

Şa'ya (a.s.) kendisine gelen vahiyleri bu şekilde yahudilere okuyunca, Yahudiler onu öldürmek için saldırıya geçtiler. Yahudilerin şerrinden kaçan Şa'ya (a.s.) bir ağacın kavuğuna gizlendi. Ne var ki, Yahudiler, onun eteğinin dışarıda kalan ucunu görmüşler ve testereyi dayayıp onu ağaç ile beraber biçmişlerdir².

Görülüyor ki Yahudiler, sadece Hz. Muhammed(s.a.s)'e değil, Allah'tan mesaj getiren bütün Peygamberlere düşmandırlar. Nitekim onlar, kendilerini Allah'a karşı olan tevhid inancıyla Firavun'un zulmünden kurtaran Musa(a.s)'a da ihânet etmişler; Hz. Musa Tur

---

¹Taberi, Tefsir, ay.yer.

²Ay.yer. Bazı rivayetlere göre, bu şekilde Yahudilerin zulmüne uğrayıp, testere ile biçilen Peygamber, Hz. Zekeriyya(a.s)'dır. En doğrusunu Allah bilir.

dağından ininceye kadar bir buzağı heykeli yapıp ona tapmaya başlamışlardır.

Hız. Muhammed (s.a.s)'in Hız. İsa tarafından müjdeleneşisi de, Kur'ân-ı Kerim'de şöyle anlatılmaktadır:

«Meryem oğlu İsa da bir zaman (şöyle) de-miştİ: "Ey İsrail oğulları, ben size Allah'ın peygamberiyim. Benden evvelki Tevratı tasdik edici, benden sonra gelecek bir peygamberi de -ki adı Ahmed'dir- müjdeleyici olarak (geldim).» Fakat o, kendilerine açık açık bürhanlar getirince, «Bu, apaşık bir büyüdür» dediler»¹.

Fetih sûresinde² de Tevrat ve İncil'den de söz edilerek, Hız. Muhammed (s.a.v.)'in Allah'ın Peygamberi olduğu belirtildikten sonra, onun izinden giden müslümanlar şu şekilde anlatılmaktadırlar:

«Muhammed Allah'ın resûlüdür. Onun ma-iyyetinde bulunanlar da kafirlere karşı çetin, kendi aralarında merhametlidirler. Onları rükû ediciler, secde ediciler olarak görürsün. Onlar Allah'dan (daima) fazl (-u kerem) ve rıza isterler. Secde izinden (meydanı gelen) nişanları yüzlerindedir. İşte onların Tevrat'taki vasıfları budur. İncil'deki vasıfları da (şöyledir: Onlar) filizini yarıp çıkarmış, gitgide onu kuvvetlendirmiş, kalınlaşmış, sakları üzerine doğrulup kalmış bir ekine benzerler ki bu ekicilerin de hoşuna gider. (Ashab

---

¹Kur'an-ı Kerim(bundan sonra K.K. olarak zikredilecek), es-Saf sûresi,6.

²Ayet, 29.

hakkında bu teşbih) onunla kafirleri öfkelen-dirmek için (dir). İçlerinden iman edip de iyi amel (ve hareket)de bulunanlara Allah hem mağfiret, hem büyük mükafat va'd etmiştir».

Hz. Muhammed (s.a.s)'in kendinden önceki peygamberleri tasdik edici olarak gönderildiğini de şu ayet-i kerime beyan buyuruyor:

«Allah, (geçmiş) peygamberler(in) den -and olsun ki size kitab ve hikmet verdim. Sonra da size nezdinizdeki (o kitab ve hikmeti) tasdik eden bir peygamber gelmiştir (gelecektir). Ona kat'iy-yen iman ve ona her halde yardım edeceksiniz diye- (ahd ve) misak aldığı zaman dedi ki: «İkrar ettiniz ve uhdenizde bu ağır yükümü (vecibemi) alıp kabul eylediniz mi?» Onlar (cevaben): «İkrar ettik» dediler. (Allah) dedi ki: «Öyleyse (birbirinize ve ümmetlerinize karşı şahit olun, ben de sizinle beraber (bu ikrarınıza) şahitlik edenlerdenim»¹.

Allahu Teala'nın, Hz. Muhammed (s.a.s)'i peygamber olarak göndereceğine dair bu kabil müjdeler Tevrat ve İncil'de bulunduğuandandır ki, Hristiyan rahipleri ile Yahudi hahamları onun zamanının geldiğini söylüyorlardı.

Özellikle Medine'de bulunan Yahudiler, çok yakında bu peygamberin çıkacağını ve ona tabi olarak, putperestlerle savaşacaklarını açıkça ifade ediyorlardı².

---

¹K.K. Âl-i İmrân sûresi,81.

²İbn Hişam, Sire,I,211; İbn Kesir, Sire,I,291.

İbn Katade yoluyla gelen bir rivayette şöyle denilmektedir:

«Biz şirk ehli ve putperest iken, Yahudiler kitab sahibiydiler. Onlar bizim bilmediklerimizi biliyorlardı. Bu Yahudilerle aramızda devamlı mücadele vardı. Biz onlara saldırıp, hoşlanmadıkları hareketlerde bulunduğumuzda bize şunu diyorlardı: «Bu yakında gönderilecek olan peygamberin zamanı gelmiştir artık. Biz onunla birleşecek, sizinle Add ve İrem savaşı yapacağız». Bu sözü onlardan sık sık duyardık. Fakat Allah, Hz. Muhammed (s.a.s)'i peygamber olarak gönderince, biz ona inandık, Yahudiler ise onun peygamberliğini inkar ettiler¹.

Yahudilerin bu ihaneti konusunda, Kur'ân-ı Kerim'de şöyle denilmektedir:

«Vaktaki onlara Allah katından -yanlarında bulunan Tevrat'ı tasdik edici (ve doğrultucu) bir Kitab (Kur'an) geldi, ki daha evvel inanmayanların (Arap müşriklerinin) aleyhine (Allah'tan böyle bir) feth istiyorlardı. İşte (Tevratın şehadet ve sarahatiyle) tanıdıkları o şey (Kur'ân) kendilerine gelince ona (hasetlerinden ve mevki hırslarından dolayı) inanmadılar, inkâr ettiler. Artık Allah'ın laneti o kafirlerin üzerine olsun»².

Bedir savaşına katılmış olan Seleme b. Selame'den gelen rivayete göre de, onun komşusu olan bir Yahudi, aynı haberi vermiştir. Fakat aynı yahudi, Hz. Muhammed (s.a.s)'in

---

¹Ay.yer.

²K.K. Bakara sûresi,89.

peygamberliğini duyduğu halde, kıskandığından onu tasdik etmemiştir¹. Çünkü yukarıda da söylediğimiz gibi, Yahudi milleti, bu peygamberin kendilerinden gelmesini istiyorlardı. Kendilerinden olmayınca onu inkar ettiler.

İbnu'l-Heyyeban

Hız. Muhammed (s.a.s)'in peygamber olarak gönderilmesini bekleyen Yahudilerden birisi de büyük Yahudi Hahamı ve bilgini, İbnu'l-Heyyeban'dı.

Bu ermiş insan, beklenen peygamberi görüp, onun ümmeti olmak gayesiyle vatanı olan Şam'ı terketmiş; çöllerle düşerek, Yesrib'e (Medine'ye) gelmişti. Öyle mübarek bir zattı ki, Medine'de kuraklık olunca, onu istiskaya (yağmur duasına) götürürler ve akabinde de yağmur yağardı.

Ne var ki, İbnu'l-Heyyeban, Resûlullah (s.a.s)'e ulaşmadan vefat etti. Öleceğini anlayınca, Yahudileri çağırıp, onlara şöyle dedi:

«Ey Yahudi toplumu! Beni şarap ve bolluk ülkesinden, bu açlık ve kuraklık ülkesine gönderen şey nedir? Bunu hiç merak etmediniz mi?» Yahudiler; «Sen bizden daha iyi bilirsin» dediler. İbnu'l-Heyyeban şöyle dedi: «Ben bu ülkeye zamanı gelmiş olan peygamberi beklemeye geldim. Burası, onun hicret edeceği yerdir. Ben onun gelişine kavuşmayı ve onun ümmeti olmayı arzu ediyordum. Onun zamanı gelmiştir. Ona karşı çıkmayın ey Yahudiler! O, kendisine karşı çıkanların

---

¹Ayrıntılı bilgi için bk. İbn Hışam, Sire, I,212.

kanını akıtıcı, kadın ve çocuklarını esir edici olacaktır. Fakat bu, sizi ondan uzaklaştırmasın!»¹.

İbnu'l-Heyyeban bu sözleri söyledikten bir müddet sonra vefat etti. Yahudilerin çoğu onun dediklerini unuttular. Sadece Benu Kurayza gazvesinde Yahudilerden üç genç, İbnu'l-Heyyeban'ın sözlerini hatırlayarak müslüman oldular. Gerisi ise yüz çevirdi.².

Yahudiler, bütün bunları bildikleri halde, Hz. Muhammed (s.a.s)'in peygamberliğine inanmadılar; bilakis onunla mücadele ederek savaştılar.

Bu konuda Muaz b. Cebel Yahudilere şöyle diyordu:

«Ey Yahudi milleti! Allah'tan korkun ve müslüman olun! Biz şirk'te ve putperest iken, sizler bizi Muhammed'le korkutuyor; ona tabi olup, bizimle savaşacağınızı, ayrıca onun sıfatlarını bize sayarak, peygamber olacağını söylüyordunuz!» Yahudiler şöyle cevap veriyorlardı: «O, bildiğimiz bir şey getirmedi, üstelik o, bizim söylediğimiz kimse değil»³.

İşte Yahudiler, bu şekilde kıskanarak, Hz. Muhammed (s.a.s)'in peygamber olduğunu kabul etmediler. Bu kabul etmeyişin altında, Yahudi ırkçılığın taassubu yatıyordu şüphesiz. Zira onlar, beklenen peygamberin yahudi soyundan

---

¹İbn Hişam, Sire, I,213-214.

²Ay.yer.

³İbn Hişam, Sire, II,547.

gelmesini istemelerine rağmen, Allah, Peygamberini Araplardan seçti. Çünkü Allah, peygamberlerini insanların istek ve arzularına göre değil, Kendi iradesine göre gönderiyordu.

Hız. Peygamber'in Medine'de İslâm Devletini Kurması

Hız. Peygamber (s.a.s)'in, Medine'ye hicretini müteakip, cami inşaatı ve Mekke'den Medine'ye hicret etmiş olan müslümanlarla, Medineli müslümanları birbirlerine kardeş yaptıktan sonra, ele aldığı üçüncü mesele, Medine'de İslâm Devletinin kuruluşudur. Onun gayesi, Medine'deki diğer etnik ve dinî gruplarla bir Devlet kurarak, her an için müslümanlara saldırma ihtimali bulunan Mekke Devleti'ne karşı müslümanları emniyete almaktır.

Bunun kısa bir tahlilini yapacak olursak, diyebiliriz ki:

Hız. Peygamber(s.a.s)'in Mekke'den Medine'ye yapmış olduğu hicretten sonra, bir bölümü Yahudileri de ilgilendiren bir antlaşma imzalanmıştır ki şu sıralarda¹ bu konu, sadece müslümanların değil, aynı zamanda laiklerin, demokratların hatta Yahudi ve dinsizlerin gündemine girmiştir.

İslâm Tarihinde vukubulmuş böylesine önemli bir meselenin gündeme gelmiş olmasıyla birlikte, İslâmi idare sisteminin nasıl olduğu veya nasıl olabileceği üzerinde araştırmalar, kon-

---

¹1990'ı takip eden yıllar.

feranslar, makaleler, açık oturumlar yapılması, biz müslümanlar açısından sevinilecek bir olgudur. Neki bütün bu olumlu gelişmeler yanında, biz müslümanların çok dikkatli olmamız, tamiri mümkün olmayan yanlışlıklar yapmamamız gerekir. Sadece bu konuda değil, bütün konularda meselelerimizi tartışırken, Kur'an'ın çizdiği ve "mü'minler kendi aralarında merhametli olmalıdırlar" kanununca birbirimizi dışlamamamız, "demokratik" sıfatlarla birbirimizi kötülememiz, bilâkis doğruyu bulmak için yardımlaşmamız, Allah'ın dinine hizmet için yarışmamız gerekir. Bunu yaparken de müctehid seleflerimizi taklid edersek, nizaya düşsek bile birbirimize düşman olmayız. İmâm Şafii ile İmâm Ahmed'in arasında ictihad farkları vardı amma düşmanlık yoktu. En doğruyu bulmak için birbirimize saldırma yerine, bunalımda olan insanımıza, bu bunalımdan kurtulabilmesi için ne gibi bir katkıda bulunabiliriz, ve yerine getirmekle yükümlü olduğumuz kulluğu, Rabb'in hoşnud olacağı bir şekilde nasıl ifa edebiliriz mücadelesinde birbirimize sarılmalıyız. Bunu yaparken de, bilelim ki bu, hepimizin meselesidir. Fakat konunun hepimizi ilgilendirmesi, hepimizin o konuda geçerli bir hüküm koyabileceğimiz sonucunu çıkarmaz. Hiç kimseyi küçük düşürmeden, ve de müslüman kardeşlerimin tamamının bu konuda en az benim kadar duyarlı oldukları inancım ile demek istiyorum ki, her işte olduğu gibi, bu önemli konuda da ehil kimseler konuşmalıdır. Bunu söylerken de "müslümanlar arasında bir *clérgé* (ruhban sınıfı) vardır, İslâm'ı yalnız onlar bilir, yalnız bu imtiyazlı din sınıfı konuşabilir" demek istemiyorum. Meselenin nezaketi bunu gerektiriyor da, onun için bunları söylüyorum. Birileri çıkıp, bu Medine

vesikasını bahane ederek ve de onu, olduğundan başka bir şekilde göstererek, müslümanları laiklerin, demokratların bağımlıları kılmasın endişesinden dolayı hassasiyet gösteriyor ve "ehil olmayanlar bu işe karışmasınlar!" diyoruz. Çünkü bu hassasiyeti göstermiyecek olursak, bu konuda yazılmış olan bir makaleyi okuyan her kes, eline bir kalem alır¹, ve orijinal kaynaklara inmeden/inmeden, üçüncü, dördüncü elden kaynakların yazdıklarıyla, bazen de hiç bir kaynağa atıfta bulunma gereksinimini de duymadan ahkâm keser durur².

Amaç ve yöntem

Kanaatimiz odur ki biz müslümanlar, Medine vesikası ya da herhangi bir İslâmi konuda araştırma yaparken, hedefimiz Bolşevizmin yıkılmasıyla birlikte boşlukta kalan Marksistlere, ya da yetmiş bu kadar yıldır bir türlü rejimlerini

---

¹Bk. Bk. Ragıp Ege, Medine Vesikası mı, hukuk devleti mi?, Birikim Dergisi, Mart,1993, sayı,47.

²Değerli araştırmacı arkadaşımız Ali Bulaç bir makalesinde(Bir Arada Yaşamamanın Mümkün Projesi Medine Vesikası, Bilgi ve Hikmet Dergisi, Kış-1994/5) "Medine Vesikası" ile ilgili ayrıntılı bibliyografik verdiğinden, biz onlardan sadece bir kaçını zikredecek, konu ile ilgilenenlerin işaret edilen makaleye başvurmalarını dileyeceğiz. Ali Bulaç, Medine Vesikası hakkında genel bilgiler,Birikim Dergisi, Haziran-Temmuz-1992,sayı, 38-39; Ali Bulaç, Medine Vesikası üzerine tartışmalar, I ve II, Birikim Dergisi, Mart-1993, sayı,47; Ahmet Ağırakça, Medine Vesikasının değeri, Hak Söz Dergisi, Şubat, 1993, sayı,13; M.Said Çekmegil, Bir ictimaf mukavele: Medine Vesikası, Panel Dergisi, 1993, sayı,48;

düze çıkaramayan Demokratlara yahut da olur olmaz yerde müslümanlara saldırmaktan başka hiç bir sermayeleri bulunmayan Türkiye laiklerine, onları saadete götürecektir ve mutlaka onların memnun kalacakları bazı çıkış yolları aramak değil, mahza Allah rızasını temin etmek olmalıdır. Bizim böyle olmamız, illa da bu saydıklarımıza düşman olmamızı da gerektirmez. Ve ben şahsen, -bazılarının diğerlerini itham etmelerine rağmen- bu konu ile ilgilenen bütün müslüman kardeşlerimin benimle aynı endişeyi paylaştıkları inancındayım.

Neki bizler, şayet imân etmekle şeref bulduğumuz İslâm'ın, ideal bir dünya düzeni olduğunu söylüyor, ve de bunun tahakkuku için mücadele verdiğimiz varsayıyorsak, tebliğini yapmaya çalıştığımız bu *mükemmel / complet* düzenin bir modelini, Kur'an ve Sünnet'e uygun olarak oluşturmaya mecburuz. Bunu yaparken de şüphesiz yararlanacağımız ilk pratik, Resûlullah(s.a.s)'in Medine'de kurmuş olduğu devlette uygulamaya koyduğu esaslardır. İsterse bu devlet ve esasları bin dört yüz küsur sene öncesine ait olsun. Şayet bunu yapmayıp, olayı sadece ateşli sloganlar bazında görmeye çalışırsak, hayatımıza tatbik etmek istediğimiz bu İslâm Nizamını, uygulanması için elimize geçecek ilk fırsatta, neyi, nasıl yapacağımızı bilmediğimiz için, yüzümüze gözümüze bulaştırırız.

İşte bunun içindir ki, Allah'ın biz insanoğlu için yaratıp, emrimize musahhar kıldığı ve üzerinde sadece müslümanların kanlarının aktığı şu dünya gezegenini ilâhî meşiete uygun olarak, öz-

lemine çektiğimiz standartlara kavuşturmak için, **vahiy** ışığı altında üzerimize düşeni yapmalıyız ki, İslâm'ın devlet sistemini araştırıp tesbit etmek, ve nihâyet elde edilecek verilere göre, İlâhî yazgı tarafından bize verilmiş olan şu geçici ömrü tamamlayarak bu kulluk mes'uliyetimizi biraz olsun yerine getirmiş olabilelim.

İşte bu düşünceden hareketle, yâni bu konuda yapmamız gerekeni az da olsa yerine getirme gayesiyle, ayrıca da hukukçu ve de siyaset bilimcisi olmadığımızın şuurunda olarak, sadece bu konuda kafa yoran uzmanlara bazı tarihi tesbitlerde bulunmak istiyoruz.

İslâmi kaynaklarda defaatla bu konudan sözedildiği halde, bazı araştırmacıların, Medine vesikası hakkında, "bu ahad haberdir, buna itibar edilmez" diye ifadeler kullanmalarını, üzücü ve erken verilmiş bir hüküm olarak gördüğümüzden, bu konuda bazı tesbitlerde bulunduk. Bunu yaparken de alışlagelmişin dışında, ve sırf böyle düşünen kardeşlerimizle yeniden bir polemige girip, ve de İbn Hişam'da geçen antlaşma metnini vererek, "bakın işte sözleşme burada geçiyor, kabul edin!" şeklindeki bir ifade yerine, biz başka bir yöntem uyguladık.

Bunu yaparken de vesikanın içeriği üzerinde herhangi bir tahlile girişmeden, sadece böyle bir antlaşmanın varolduğuna dair haberleri topladık. Dolayısıyla, halihazırda içinde bulunduğumuz toplumda, bizimle beraber yaşamakta olan gayrimüslimlerin(laikler dahil) bu vesikaya göre hukuki statüleri ne olacağı konusuna da girmiyor; işi daha ehil olan

kardeşlerimize bırakarak, belki onlar için *veri* kabul edilebilecek bazı tesbitlerde bulunmak istiyoruz.

Medine'deki toplumların Hz. Peygamber(s.a.s)'in liderliğinde bir araya toplanmaları

Mekke Devletinin, Hz. Peygamber(s.a.s) ve ashabına, inançları doğrultusunda yaşamlarını sürdürme imkânı bırakmaması¹ ve adı geçen Devletin bizzat Resûlullah(s.a.s)'in öldürülmesine karar vermesi üzerine; bu aşamada onların zulümlerine fiili bir karşılık vermeye imkânı bulunmadığından, Resûlullah(s.a.s), sahabilerinden, güç yetirenlerin Habeşistan'a hicret etmelerini emretti. Daha sonraki yıllarda da **Yesrib'e**(Medine'ye) yapılan hicrete bizzat kendisi de iştirak ederek, milâdi 622 yılında oraya yerleşti.

Medine'nin sosyal yapısı, Mekke'den farklı olup, orada bir devlet yoktu. **Evs** ve **Hazrec** adındaki iki büyük Arap kabilesi, âdetâ şehrin hakimleri durumundaydılar. **Benu Kaynuka**, **Benu Nadir** ve **Benu Kurayza** gibi yahudi kabileleri de bu iki Arap kabilesi ile antlaşmalı(**mevâli**)²

---

¹Ayrıntılar için bk. İhsan Süreyya Sırma, İslâmî Tebliğin Mekke Dönemi ve İşkence.

² **Mevâli** , "mevlâ"nın çoğul hâli olup, bir çok manayı ihtiva eder. Söz konusu dönemde, Medine'deki Evs ve Hazrec'in, Yahudilerle olan statüleri iyice araştırılarak değerlendirilecek olursa, görülecektir ki Yahudiler Medine'de Araplar kadar söz sahibi değildiler. Dolayısıyla Medine'deki Yahudiler, Araplarla antlaşmalı(hulefâ veya mevâli) olmalarına rağmen, onlarla aynı konumda değillerdi. Yahudiler, Evs ve Hazrec'in mevalileri, yâni bağımlıları idiler. Bilindiği gibi mevlâ kelimesi, bunlardan başka, hem köle, hem de efendi, hatta ilâh ma-

durumundaydılar. Bu üç büyük kabile ile beraber, yahudilerin Medine'deki toplam kabile sayısı on üç kadardı¹ Mesela Kaynuka yahudileri, bir Hazrec'li olan Abdullah b. Ubeyy'in mevâlileri, yâni koruması altında idiler². Yahudilerin, Evs ve Hazrec'e karşı olan bağımlılık statülerini, İspahanî³ şöyle anlatıyor:

nalarına gelir. Hadiseler sathi olarak ele alınırsa, yanlış sonuçlara varılır. Maksad, ortaya bir gerçek çıkarmaktan öte; sırf bir şeyler demiş olmak için ve "bakın ben hocalarımı(bunu yapan benim değil, başka bir hoca arkadaşımın öğrencisidir) nasıl tenkid ediyorum?" gibi bir büyüklük kompleksini tatmin çabası ise; bu gayrı ciddi uğraştan, müslümanlara hiç bir yarar gelmez. "Medine Vesikası devlete götürecek bir adım değildir"(Yeni Zemin, sayı;6, s.54.) gibi, konuyu kesip atma yerine, doğruları bulmaya çalışmak daha İslâmî olmaz mı? Böyle yaparsak; hiç olmazsa meseleleri indi mütalaalarla ele alma yanlışlığına düşmemiş; ve de, laik rejimin kurbanı olmuş bu toplumun, Demirel'in tabiriyle %99 unu müslüman sayma gafletine de düşmemiş oluruz. Laik rejime karşı seslerini bile çıkaramayan/çıkarmayan "%99'lu müslümanlar"ın, kalkıp Medine Vesikası hakkında, -neden gündeme geldiğini dahi bilmeden- ahkâm kesmeleri de belki o zaman daha insaflica olur hiç olmazsa. (Bu makaleyi yazan kardeşimize; makalesini tekrar okumasını ve İslâm adına neyi ortaya koyduğunu; maksadın birilerini tenkid etmek mi, yoksa mahza Allah rızasını kazanmak mı olduğu konusunu düşünmesini tavsiye ederiz).

¹R.B. Serjeant, Sözde "Medine Anayasası"nda Yer Alan Vesikaların Tahlili ve Tercümesi, Bilgi ve Hikmet Dergisi, İstanbul,Kış-1994, sayı V,69.

²İbn İshak, Siret, Muhammed Hamidullah neşri, Konya, 1981, pr. no:498, s.295.

³Kitabu'l-Eğani, Bulak,1285,XIX,95-97. Serjeant'tan naklen, Bilgi ve Hikmet Dergisi, Ay.sayı, ay.yer.

"Ne zaman bir Evsli ya da Hazrecli hoşlanmadıkları bir konuda onları taciz ederse, Yahudiler (yardım için) eskide olduğu gibi, birbirlerine başvurmuyorlar; onun yerine, ciran'larına (kelime olarak, komşular, fakat koruyucular anlamı taşıyor) gidiyorlar ve "Biz ancak sizin korumanız altındayız ve müntesipleriniziz" diyorlardı".

Yahudilerin aksine, Medine'de bulunan hıristiyanların sayısı oldukça azdı, ve siyasi hiç bir etkinlikleri yoktu. Mamafih Hz. Muhammed(s.a.s) Medine İslâm devletini kurunca, onlar da düşmanlık yapmaktan geri durmadılar. Özellikle Ebu 'Amir er-Rahib adındaki şahıs Mekke devletinin ordusuyla ittifaklar kurdu, ve müslümanlara karşı yapılan savaşlarda onlara destek verdi¹. Cahiliye döneminde kendisine er-Rahib sıfatı verilen Ebu 'Amir'e, müşriklerle birleşip İslâm düşmanlığı yapmasından dolayı, Hz. Peygamber(s.a.s) tarafından el-Fasık adı verilmişti²

Her ne kadar Medine'de bir devlet yok idiyse de; Hz. Muhammed(s.a.s)'in oraya gelip, İslâmi tebliğe devam etmesinden sonra, gayrimüslim unsurların, ve özellikle, Kur'an'da, tarih boyunca Peygamberlere yaptıkları işkenceleri anlatılan yahudilerin, İslâm düşmanlığı yapmayacakları garanti değildi. Bunu çok iyi bilen Hz. Muhammed(s.a.s), Medine'ye gelir gelmez, öncelikle Devletin merkezini teşkil edecek olan cami inşaatını ele aldı; ve bizzat kendisi de mübarek

---

¹Özellikle Uhud Savaşı öncesinde Mekkelilere yardım eden bu hıristiyan hakkında ayrıntılı bilgi için bk. İbn Hişâm, Sire, III,67.

²İbn Hişâm, Sire,III,67.

omuzlarında kerpiç taşıyarak kısa bir zaman içerisinde cami inşaatını tamamladı.

Bu sıralarda, yukarıda adı geçen Abdullah ibn Ubeyy, Medine halkını sömürme ve onları kendi bağımlıları yapma sevdasına düşmüş, Medine Kralı olmak istiyordu. Hatta yahudi kuyumcuları onun için altından bir taç bile yapmışlardı.

Abdullah ibn Ubeyy'in kral ilân edilmesi demek, Medine'de bir devletin kurulması demektir. İslâm dışı bir tarzda kurulacağından, ve büyük bir ihtimalle Mekke devletinin yaptığı gibi, müslümanlara müslümanca yaşama imkânı tanımayacağından, Hz. Peygamber(s.a.s) böyle bir devletin kurulmasını tabii ki istemiyordu.

İkinci bir husus da şudur ki; müslümanlar Medine'ye hicret etmiş olmalarına rağmen, Mekke Devletinin tehlikesi tamamen bertaraf edilmediğinden, her an için Medine'deki müslümanlara saldırabilirlerdi. Nitekim müslümanları barındırmamaları için, durmadan Medinelilere tehdit haberleri gönderiyorlardı.

İşte bu iki tehlikeye maruz kalmamak için, Hz. Peygamber(s.a.s) erken davranarak devleti hedef aldı; ve Medine'deki Arap ve Yahudi kabile reislerini bir araya toplayarak, onlara şöyle dedi:

«Sizin bir Devletiniz olmadığı için, devamlı olarak savaş halindesiniz. Üstelik Medine dışından bir düşman ordusu içimizden bir kabileye saldırırsa, o kabile yalnız kahr. Gelin bir Devlet kuralım ve Medine dışından gelecek her düşman saldırısına karşı müştereken müdafaa yapalım".

Hız. Muhammed(s.a.s)'in bu teklifi kabul edilerek, bir konfederatif Devlet kuruldu. Resûlullah(s.a.s), bu devletin elli iki maddelik antlaşmasını bizzat dikte ettirerek, bir araya gelen bu farklı grupların Devlet Başkanı oldu. Böylece, kendisinde Peygamberlik ve devlet başkanlığı sıfatları bir araya geldi¹. "Günümüz devletlerine dahi örnek alınabilecek olan bu Medine antlaşması, uluslararası kabul edilebilirliği açısından o kadar önemlidir ki, onun benzerini hiç bir devlet yapamamıştır"².

Kurulan bu devlet hakkında büyük oryantalist Henri Lammens şunları yazıyor:

"Çok ustaca kaleme alınmış bir antlaşmayla, yâni *ahid*"le Muhammed, müslümanlar, yahudiler ve Medineli müşrikler arasında "Yüksek Hakem" rolünü alarak, bütün anlaşmazlıkları kendi mahkemesinin önüne getirmeye çalıştı. Onun görünürdeki ilk hedefi, yahudilerle ortak yaşamının yolunu bulmaktı. O, hem hakem, hem de gruplararası güven sahibi kişiliği ile tedricen insanları kendi dinî ve siyasi üstünlüğünü kabule hazırlıyordu"³

Bu Devletin kurulmasına katılan taraflar; yani müslümanlar, Yahudiler ve müşrik Araplar

---

¹İhsan Süreyya Sırma, İslâmî Tebliğin Mekke Dönemi ve İşkence, İstanbul,1983, s.135-136.

²Abd al-Rahman Azzam, The Eternal Message of Muhammad, The Devin-Adair Company Publishers, New York,1964, s.128.

³Henri Lammens, L'Islam, Croyances et Institutions, Troisième édition, Imp. Catholique, Beyrouth,1943, s.37.

arasında, müşterek savunma antlaşması yapılmış, tarafların birbirlerinin dini yaşantılarına karışmamaları, ve birbirlerine ihanet etmemeleri garanti altına alınmıştır. İlerideki bölümlerin iyice anlaşılabilmesi için, bu hususun daima gözönünde bulundurulması lazımdır. Aksi takdirde, yapılan bu antlaşmayla yazılı olarak müslümanların müttefikleri durumuna gelen Medine Yahudilerinin, daha sonra müslümanlara karşı takınacakları menfi tavırlar anlaşılmaz...

İşte Hz. Peygamber(s.a.s)'in Yahudilerle imzalamış olduğu bu saldırmazlık ve dışa karşı müşterek savunma antlaşması, toplumlara model olma açısından hâlâ güncelliğini korumaktadır ki, özellikle Türkiye müslümanlarının gündeminde olan **Medine Vesikası** tartışmaları buradan kaynaklanmaktadır. Prof. Muhammed Hamidullah Hocamız, bu antlaşmanın bütün ayrıntılarını vererek metnini yayınladığından¹, biz bu metni tekrar etmiyor, sadece araştırmamızın içeriği açısından iki noktasına temas etmekle yetiniyoruz:

1) Tarafların birbirlerinin dini yaşantılarına karışmamaları,

2) Medine dışından gelecek olan düşmanlara karşı müşterek savunma yapılması.

---

¹ Bu ayrıntılar için bk. *Le Prophète de l'Islam*, 4ème édition, Paris,1979, I,193 vd.(paragraf 358); Ayrıca bk. Munir Muhammed Gadbân, *Fıkhu's-Siretu'n-Nebeviyye*, Mekke Ummu'l-Kura Üniversitesi yayını,1994, s.367 vd.

Bu hadiseler cereyan ettiği sıralarda Medine'nin nüfusu 10-15 bin kadar olup, müslümanlar bu nüfusun 1/10 ni teşkil ediyorlardı. Ne varki Medine'de nüfus itibariyle azınlık olmalarına rağmen, Devlet müslümanların elinde sayılıyordu. Neden?

Çünkü kemiyet itibariyle olmazsa bile, keyfiyet itibariyle müslümanlar çoğunluktaydılar. Şöyle ki; o dönemlerdeki toplum yapılarında, kişiler değil, kabile asıl olduğundan, ve kabile reisleri, kabilelerini temsil ettiklerinden söz onlarda bitiyordu.

Medine'de, yukarıda adlarını zikrettiğimiz iki büyük kabile olan **Evs** ve **Hazrec**'in liderleri olan iki **Sa'd** da; yâni **Sa'd b. 'Ubade** ve **Sa'd b. Muaz** müslüman olmuşlardı. Dolayısıyla onların, reisleri oldukları kabilelerin herhangi bir gayrimüslim ferdinin fazla bir yaptırım gücü yoktu. Ayrıca; Mekke döneminde, Hicret öncesinde Hz. Peygamber(s.a.s)'in Medinelilerle yapmış olduğu **Akabe biatları**'nda nakîb, yâni temsilci seçilenlerin hepsi de, bu **Sa'd**'lar ayarında olmasalar bile, onlara yakın sosyal bir pozisyon sahibi idiler. Ve Medine'de bulunan gayrimüslim Arapların büyük bir ekseriyeti de bunların emrinde bulunuyordu.

Hız. Muhammed(s.a.s)'in Medine'de bu şekilde bir devlet kurduğunu, ve muhtemelen başlangıçta bu devlet işini pek ciddiye almayan Yahudiler'le, liderleri **Abdullah b. Ubeyy** olan münafıklar, günden güne bu devletin büyüdüğünü ve müslüman nüfusunun arttığını görünce, İslâm ve müslüman düşmanlığına başladılar. Öylesine bir düşmanlık sergilediler ki, Yahudiler, müslüman-

ların müttefikleri olmalarına rağmen, ileride göreceğimiz gibi, Mekke Devletinin ordusuyla birleşerek, müslümanlarla savaştılar. Fakat Resûlullah(s.a.s) çok erken davranıp, Devlet'i ele geçirdiğinden, Medine'deki gayrimüslim unsurlar fazla bir varlık gösteremediler ve İslâm hükümrân oldu. Neki, bu şekilde hükümrân olan İslâm, hiç bir zaman bu gayrimüslimlerin dini haklarını ellerinden gaspetmedi.

Hız. Peygamber(s.a.s) bu şekilde Medine'de devletini kurduktan sonra, gerek onun risaletini, ve gerekse Medine toplumu üzerinde kurmuş olduğu iktidarı kıskanan yahudiler, çeşitli vesilelerle savaşırlara sebebiyet verdiler ki bunlardan Medine'de vukubulmuş olanları, Kaynuka Oğulları Savaşı, Nadîr Oğulları Savaşı ve Kurayza Oğulları savaşıdır¹.

Kaynaklarımız, bu savaşılar hakkında bilgi verirlerken, naklettikleri rivayetler arasında, bazı ayrıntıları da zikretmektedirler ki, bu ayrıntılar Medine vesikasının mevsukiyeti, yâni gerçekliği ile ilgili çok önemli bilgiler ihtiva etmektedirler. İlerideki bölümlerde, bu savaşıların ayrıntılarını ele aldığımızda, bu veriler görülecek, ve mesele daha bir vuzuha kavuşacaktır inancındayız.

Yahudilerin tutumu giderek değişiyor

Hız. Peygamber(s.a.s)'in Medine'deki Yahudilerle bu antlaşmayı yaptıktan sonra, özel-

---

¹Burada bu savaşıların ayrıntılarını vermiyoruz. Merak edenler, Siyer ve İslâm Tarihi kitaplarının ilgili bölümlerinde yeterli bilgi bulabilirler.

likle Mekke'den Medine'ye hicret etmiş olan müslümanlar(**muhacirun**) büyük bir nefes aldılar. Çünkü en azından, Mekkeli düşmanları yanında, kendileri için her an tehlike oluşturabilecek olan Yahudiler, geçici dahi olsa pasifize edilmiş durumdaydı.

Müslümanlar bu şekilde nisbi bir emniyete kavuşunca, Hz. Peygamber(s.a.s), kurmuş olduğu bu devletin kısa bir zaman içerisinde büyümesini temin etmek üzere, hızlı bir faaliyet başlattı. Onun bu konuda başlattığı **seriyye**'ler, yâni düşmana karşı askeri birlikler çıkarma hareketi, zikredilmeye değer.

Yeni kurulmuş olan, ve her an için Mekke devletinin saldırısına maruz kalan bu devletin, ekonomiden, askeri oluşuma; eğitimden, sosyal dayanışmaya kadar bir çok problemleri vardı. İşte Hz. Peygamber(s.a.s) bütün bu meselelerin üstesinden gelebilmek gayesiyle, öncelikle Mekke Devleti tehlikesine karşı, askeri birliklerini oluşturmak, ve devleti savunma sanatını öğrenmeleri için sahabesini **seriyye** denen özel askeri hareketlerde eğitime başladı. Onun Mekke devletinin askeri ve ticari birliklerine karşı göndermiş olduğu seriyyelerin başarı ile sonuçlanması, kendi müttefik olan yahudileri kışkırtmaya başladı. Öylesine ki yahudiler onu çekemez oldular. Hatta Hz. Peygamber(s.a.s), ve sahabesine karşı öylesine menfi tavırlar içerisinde girdiler ki, müttefik gibi değil, düşman gibi tavırlar sergilemeye başladılar.

Yahudilerin iki yüzölçümü

Resûlullah(s.a.s) Medine'ye hicret ettikten sonra, sadece müşrik araplardan değil, aynı zamanda hristiyanlardan ve yahudilerden de İslâm'a girenler oldu. Özellikle yahudilerden Haham¹ Abdullah b. Sellam'ın müslüman oluşu, ve müslüman oluşunu takip eden olaylar, yahudilerin tinetlerini ortaya koyma açısından, oldukça ilginçtir. Bizzat Abdullah b. Sellam şöyle anlatıyor:

"Resulullah(s.a.s)'in peygamberliğini duyunca, onun, uzun zamandan beri beklenen peygamber olduğunu anladım. Çünkü onun sıfatları ile, kitabımızda² geleceği haber verilen Peygamber'in sıfatları aynıydı, ve zamanı da gelmişti. Onun için çok seviniyor, bir an önce gelmesini bekliyordum. Bu bekleyişim, onun Medine'ye gelişine kadar sürdü. O Kubâ'ya varınca, bir adam gelip onun teşrifini haber verdi. Ben o sırada bana ait olan bir hurma ağacına çıkmış, çalışıyordum. Halam Halide de hurmanın altında oturuyordu. Ben gelen adamdan Resulullah(s.a.s)'in gelişini duyunca, sevincimden tekbir getirmeye başladım. Tekbir getirdiğimi duyan halam, "vallahî sen Musa'nın gelişini duysaydın, ancak bu kadar tekbir getirirdin" dedi. Ben halama, "Vallahî bu gelen Musa'nın kardeşidir, ve onun dinindendir. O yeni ahkâmı getirmekle görevlendirildi" dedim. Bunun üzerine halam, "Ey yeğenim, yoksa bu gelen, zamanı gelmiş olan peygamber mi?" diye sordu; ben de,

---

¹Haham, yahudilerin büyük din alimlerine verilen isim.

²Yâni Tevrat'ta.

"evet" dedim. Halam da kabul etti. Daha sonra Resulullah(s.a.s)'e gidip müslüman oldum, ve evime dönerek, müslüman oluşumu yahudilerden gizledim. Daha sonra Resulullah(s.a.s)'e giderek ona dedim ki: "Ya Resulallah, yahudiler ihânetleriyle meşhur bir kavimdir. Onların ne olduklarını görmeyi için, beni evinin bir köşesine saklamamı, sonra onları çağırarak benim hakkımda kendilerine soru sormamı, ve müslüman olduğumu bilmeden önce beni nasıl öveceklerini, müslüman olduğumu öğrenince de, beni nasıl ayıplayıp, aleyhimde konuşacaklarını görmeyi ve duymamı istiyorum". Resulullah(s.a.s) benim dediğim gibi yapıp, yahudileri çağırdı, ve onlara "Abdullah b. Sellam'ı nasıl bilirsiniz?" diye sordu. Onlar da, "Efendimiz, ve efendimizin oğlu; Hahamımız ve en büyük alimimiz" dediler. Onlar bu şekilde konuşunca, ben gizlendiğim yerden çıktım, ve onlara şöyle dedim: "Ey yahudiler! Allah'tan korkun, ve size göndermiş olduğunu kabul edin. Vallahi siz bunun Allah'ın Elçisi olduğunu biliyorsunuz. Onu, elinizde bulunan Tevrat'ta bütün sıfatlarıyla görüyorsunuz. Ben onun Allah'ın Elçisi olduğuna şehadet ederim. Ona iman ediyorum, onu kabul ediyorum, ve onu biliyorum". Bu sözlerim üzerine yahudiler, "sen yalan söylüyorsun!" deyip uzaklaştılar. Onlar gittikten sonra Resulullah(s.a.s)'e dönüp, "ya Resulallah, yahudilerin ne kadar iki yüzlü olduklarını söylemedim mi? Onlar, ihânetleri, yalancılıkları ve füsku fücurlarıyla meşhurdurlar" dedim¹.

---

¹Ibn Hişâm, Sire,III,516-517.

Yahudi Medyasının İslâm Düşmanlığı Karşısında Hz. Peygamber (s.a.s)'in Tutumu

Şurası muhakkaktır ki, medya, 18. veya 19. yüzyılın ortaya çıkardığı bir olgu değildir. Medya vakası, tarihin ilk devirlerinden beri insanoğlunun hayatı ile ilgili olarak günümüze kadar gelmiştir. Tarihin her döneminde ayrı şekillerde tezahür etmiş olan basın, toplum üzerinde oldukça müessir olmuştur. Biz burada, medyayı bütün tarihi seyri içerisinde ele alacak değiliz. Sadece, toplumlar üzerinde bu kadar müessir olan bu müessesenin Hz. Peygamber (s.a.s) devrindeki fonksiyonundan sözedeceğiz.

Genel olarak medyanın iki türlü tezahürü olmak gerekir: Birincisi, toplumu dünya hadiselelerinden haberdar etmek; ikincisi de, toplumu eğitmektir. Ne var ki, medyanın bu her iki yönlü çalışması da, içinde bulundukları ortamın sosyal ve siyasi yapıları yüzünden sınırlı olmuştur.

Dünya tarihindeki büyük olayların hemen hepsinde, medya çok büyük rol oynamıştır. Ancak bu rol her zaman müsbet değil, bazan da menfi yönde olmuştur. Büyük ideolojilerin müsbet veya menfi manada -ki bu müsbet veya menfilik izafi olup insandan insana değişir- en büyük silahları şüphesiz medyadır. Ancak, biz medyayı bu manada alırken, yayını da içine alıyoruz.

Miladi 7. yüzyılın en büyük hadisesi, şüphesiz Hz. Muhammed (s.a.s)'in İslâm'ı bütün insanlara tebliğ etmek üzere Allah tarafından peygamberlikle görevlendirilmesidir. Tabiidir ki,

Mekke ve daha sonra Medine medyası, bu büyük hadiseye bigâne kalamazdı.

Hız. Muhammed (s.a.s), temeli putlara ve heykellere tapıcılık olan Mekke Devleti'ni yıkıp, yerine tevhid inancına dayalı olan İslâm Devleti'ni kurmak istediğinden, daha başlangıçta tasarrufu Mekke hükümetinin elinde olan medyasının saldırısına uğradı. Bunun en canlı misali, Mekke Devleti adına İslâm düşmanlığını yürütenlerden Nadr İbnu'l-Haris'in düşmanlığı idi¹.

Miladî 7. yüzyıl Mekke'si veya Medine'si için, pek tabiidir ki, gazete, dergi; veya radyo, televizyon sözkonusu değildir. O halde bu işi yürüten basın organları nelerdi?

- Şairler! Evet, basın işini şairler yürütüyordu. Herhangibir konuda kamuoyu oluşturulacaksa, bu iş için şairler görevlendiriliyor, bu görev karşılığında, -tıpkı günümüzde olduğu gibi-, külliyetli miktarda para ödeniyordu. Mamafih, şairlerin bu işi menfaat karşılığı yapmadıkları da oluyordu. Onun içindir ki savaş hazırlıklarında olsun, savaş meydanlarında olsun, en büyük silah şiirdi.

Resûlullah (s.a.s)'in Mekke döneminde olsun, hicretten sonraki Medine döneminde olsun; din düşmanı olan şairler para karşılığında, ya da gönüllü olarak İslâm ve onun Peygamberi Hız. Muhammed(s.a.s) aleyhinde şiirler söylemişler, kamuoyunu İslâm aleyhine çekmek için çalışmışlardır.

---

¹Bk. İhsan Süreyya Sırma, Mekke Dönemi ve İşkence, s.68.

Mekke dönemi, İslâm'ın tebliği, sabır ve yetiştirme dönemi olduğundan, Hz. Peygamber(s.a.s) Mekke basınının bu amansız saldırısına karşı sabretmiştir.

Medine döneminde ise, cihada, yani Allah'ın buyruklarını yeryüzünde ikame etmek için savaşa izin verildiğinden, durum başka bir şekilde tezahür etmiştir.

Günümüzde, dünya çapındaki İslâm düşmanlığını nasıl Yahudi medyası yapıyorsa, tıpkı onun gibi, Medine döneminde de, İslâm'la alay eden, ona hakaret eden şairlerin çoğu yahudi idiler. Başka bir deyişle, Medine'de İslâm düşmanlığı yapan medyayı yahudiler motive ediyordu.

Bu yahudi şairler, şiirlerinde İslâm'la alay ediyor, Hz. Muhammed (s.a.s) ve müslüman kadınlarını küçük düşürücü istihzalarda bulunuyorlardı. Bu şiirler (yani o günün gazete, dergi makaleleri; radyo, televizyon programları), kısa zaman içinde yayılıyor, İslâm aleyhinde kamuoyu oluşuyordu. Her ne kadar müslümanlar bu yalancı şairlerin (gazetecilerin) dedikodularına kulak asmıyor idiyse de, bu dedikodular, psikolojik bir rahatsızlık vesilesi oluyorlardı. Çünkü bir müslüman; Allah'a İslâm'a, Peygamber'e ve onun ümmetine hakaret edilmesine razı olamaz, hareket-siz kalamazdı.

Bu menfi basın organları olan yahudi şairler, adeta İslâm'a savaş açmış, her türlü hakareti yapıyorlardı. Üstelik, yukarıda belirttiğimiz gibi, bunu yapan yahudiler, müslümanların müttefikleriydiler.

Hem Peygamber, hem Devlet Başkanı olan Hz. Muhammed (s.a.s), diğer İslâm düşmanlarıyla olduğu gibi, bu düşman basın organlarıyla da mücadele etti/mücadele etmek zorunda kaldı.

İlerde göreceğimiz gibi bu konumdaki insanlardan bazıları da öldürüldü. Bunlar daha çok o günün en etkili gücü olan şiiri Hz. Peygamber ve İslam dini aleyhine kullanan insanlardı. Fakat o dönemdeki bütün şairler veya Hz. Peygambere karşı çıkanlar öldürülmemiştir. Bunlar arasında elindeki medya gücünü (şiiri) aralarındaki anlaşmaya rağmen Hz. Peygamber ve İslam hakkında küçük düşürücü, hakaret edici ve aşağılayıcı bir şekilde kullananlar cezalandırılmışlardır.

Şaire Kadın Öldürülüyor

Bu gazetecilerin en azılılarından birisi, Asma binti Mervan adındaki şaire kadındı. Kendisine görev verilmiş gibi, işi gücü İslâm aleyhinde yalan haber üretmek, Hz. Peygamber(s.a.s) ve sahabesine hakaret etmek, şiirlerinde (gazetesinde) İslâm düşmanlığını, Peygamber düşmanlığını işlemekti.

Bu şaire kadının, küfür dolu şiirlerine dayanmayan Umeyr b. 'Adî adındaki sahabe şöyle dedi: "Ey Allahım, Sana and olsun ki, Resûlullah (s.a.s) Medine'ye dönünceye kadar -o sırada Hz. Peygamber (s.a.s) Bedir savaşındaydı-, bu İslâm düşmanı kadını öldüreğim"¹.

---

¹Vakidi, Meğazi, Marsden Jones neşri, London Oxford University Press, 1966, I, 172-173.

Hız. Peygamber (s.a.s), büyük bir zaferle Bedir'den dönünce, Umeyr b. 'Adî Allah'a verdiği sözde durarak, bu İslâm düşmanı şaire kadını öldürdü. O gecenin sabahında da, namaz kılmak için Mescid'e gitti. Namazdan sonra, Hız. Peygamber (s.a.s) Umeyr'e: "Mervan'ın kızını öldürdün mü?" diye sordu. Umeyr, bir hata yapmış olmaktan korkarak, "Evet ya Resûlallah, annem-babam sana feda olsun, acaba bu hareketimle bir hata mı işledim?" diye sordu. Resûlullah (s.a.s): "Hayır, onun ölümü selamat getirir" diye cevap verdi ve yanındakilere dönerek şöyle buyurdu:

"Allah'a ve Resûlüne, gıyaben yardım eden birisini görmek istiyorsanız, Umeyr b. 'Adî'ye bakın!"¹.

Daha sonra Umeyr, kadını defnetmekte olan oğullarının yanına gittiğinde, kendisine şöyle dediler: "Annemizi sen mi öldürdün?". Umeyr'in cevabı şu oldu: "Evet onu ben öldürdüm. Allah'a yemin ederim ki, sizler de dilinizi aynı şekilde kullanırsanız, sizleri de bu kılıcımla öldürürüm; veya siz beni öldürürsünüz"².

Böylece İslâm'a ve müslümanlara saldırmayı kendisine adet edinmiş bir kadının şerrinden ve onun fesad saçan gazetesinden müslümanlar kurtulmuş oldu (Hicrî 2. sene Ramazan ayı).

---

¹Ay.yer.

²İhsan Süreyya Sırma, Hız. Peygamber(s.a.s) devrinde basın, İslâm Mecmuası, Ankara, Mart, 1984, Yılı, sayı,7, s.20.

Şair Ebu Afek'i Öldürme Seriyyesi

Söylediği şiirlerle, İslâm'la ve Hz. Peygamber (s.a.s)'le alay eden, dedikodusunu yapan ve bu konuda kamuoyu oluşturan şairlerden biri de Yahudi asıllı Ebu Afek adındaki fitneciydi.

Hz. Muhammed (s.a.s) Medine'ye hicret ettiğinde 120 yaşlarında¹ olan bu İslâm düşmanı Yahudi şair; Resûlullah(s.a.s) Medine'de İslâm Devleti'ni kurunca, söylediği şiirlerle İslâm düşmanlığı yapmaya ve bu konuda başkalarını da teşvik etmeye başladı. Ne gariptir ki, İslâm'a bu derecede düşman olan Yahudiler, yanı başlarındaki putperestlere ses çıkarmıyorlardı. Hatta putperestlerle ittifaklar kurup, İslâm düşmanlığını beraber yürütüyorlardı. İslâmî tebliğin Medine döneminde, Yahudilerin işbirliği halinde oldukları kimselerden birisi de, münafıkların başı olan Abdullah b. Ubeyy idi. Yahudilerle münafıklar müşterek hareket ediyorlar ve her fırsat bulduklarında İslâm'a saldırıyorlardı.

Özellikle Hz. Peygamber (s.a.s) Bedir savaşına gidip, Mekke'den gelen 1000 kişilik Kureyş ordusunu, sayıları 300 kadar olan sahabisiyle büyük bir bozguna uğrattıktan sonra, aldığı esir ve ganimetlerle Medine'ye dönünce, Ebu Afek'in kin ve hased dolu düşmanlığı daha da arttı. İslâm'a karşı beslediği bu kin ve garezi had safhaya ulaşan Yahudi şair, bu hislerini söylediği şiirlerle etrafa kusuyordu. Bedir zaferiyle alay ediyor, kafirleri övüyordu.

---

¹Vakidi, Meğazi, I,174.

Ebu Afek'in bu menfi faaliyetlerini duyan **Salim b. Umeyr** adındaki sahabi şöyle dedi: "Allah'a and olsun ki, Ebu Afek'i öldüreceğim; veya bu yolda öldürüleceğim"¹.

Bu yeminden sonra, **Salim b. Umeyr** fırsat kollamaya başladı. Nihayet hicrî II. senenin şevval ayının bir gecesinde, bu İslâm düşmanı Yahudi şairi **Benu Amr b. Avf** mahallesinde yakalayarak öldürdü ve Allah'a olan vadini yerine getirdi. Böylece İslâm düşmanlığı için kamuoyu oluşturan bir şair daha tesirsiz hâle getirilmiş oldu.

Ne garip bir tevafuktur ki, İslâm düşmanlığı yapan ve o günün medyası mesabesinde olan şairler Yahudi olduğu gibi, bugün dahi İslâm düşmanlığı yapan dünya medyası bu Yahudilerin tekelindedir. Bunların görevi, gerçekleri saptırmak, kamuoyunu müstehcen ve maddi çıkarlar peşinde koşturarak, ona İslâm'ı unutturmaktır. Mescid-i Aksa içindeki müslümanlar kurşunlanırken ses çıkarmayan medya, bir Yahudi öldürülünce kıyameti koparıyor. Öyle olmuştur ki Yahudiler, Birleşmiş Milletler'deki Amerika'nın veto (!) hakkını bile ellerine almışlar. Birleşmiş milletler'de(!) Kudüs, Mescid-i Aksa, ve diğer müslüman meselelerinde yapılan oylamalardaki Amerikan tutumu bunun en belirgin misalidir.

H. Peygamber (s.a.s)'in resmen İlan ettiği ilk savaşın sebebi neydi?

Büyük Bedir savaşı zaferini, Mekke Devleti kadar, Medine'de bulunan Yahudilerin de hazme-

---

¹Vakidi, Meğazi, I,174.

demediklerini yukarıda belirttik. Bunun için yahudiler, çeşitli vesileler bularak bu konuda dedikodu yapıyor, İslâm ve onun peygamberi Hz. Muhammed (s.a.s) aleyhinde faaliyette bulunuyorlardı.

Hz. Peygamber (s.a.s) yahudileri ikaz etmek üzere, Benu Kaynuka çarşısında toplayarak, onlara şöyle dedi:

"Ey Yahudiler, Mekke Devleti'nin başına gelenlerin, sizin başınıza da gelmesini istemiyorsanız, Allah yoluna girip, dedikodudan vazgeçin ve müslüman olun! Kitabınızda gördüğünüz gibi, ben Allah tarafından gönderilen hak peygamberim. Allah size bunu va'detmişti!" Hz. Peygamber (s.a.s)'in ikazına şu karşılığı verdiler:

"Ey Muhammed, biz bildiğin gibi değiliz! Savaştan anlamayan bir millet karşısında kazandığın zafer (yâni Bedir) de seni yanıltmasın! Bizimle savaşırsan, ne büyük savaşçı olduğumuzu görürsün!"¹.

İbn İshak ve İbn Hişam'ın rivayetlerine göre, Resûlullah (s.a.s)'in Yahudileri ikazı ile ilgili şu ayet-i kerimeler nazil olmuştur:

"O inkârcı (Yahudi)lere de ki: "Yakında mağlub olacaksınız ve cehenneme süreleceksiniz. O, ne kötü yataktır. (Bedir savaşında) karşılaşan iki topluluk hakkında sizin için muhakkak bir ibret vardır. Onlardan bir topluluk Allah yolunda

---

¹Vakidi, Meğazi, I,176; İbn Hişam, Sire, III,47; Makrizi, İmtâ'u'l-Esmâ', I,103.

döğüşüyordu, diğeri ise kafırdı. Onlar öbürlerini (müslümanları) dış gözleriyle, kendilerinin iki katı olarak görüyorlardı. Allah, kimi dilerse onu yardımıyla destekler. Şüphesiz bunda kalb gözleri açık olanlar için kat'i bir ibret vardır"¹.

Kaynuka Yahudileri, bir çok Yahudiler gibi Medine'nin bir mahallesinde kuyumculuk yapıyorlardı. Ziraatla uğraşanları varsa da² ekseriyetinin mesleği kuyumculuktu.

Hız. Peygamber (s.a.s)'in Yahudileri ikazından bir müddet sonra, bir müslüman kadın, alış veriş yapmak üzere, Kaynuka kuyumcular çarşısında bir dükkana girdi. Yahudi kuyumcu ve arkadaşları, müslüman kadının başını açıp, yüzünü görmek istediler. Müslüman kadın başını açmayıp; bağırmaya, imdat istemeye başladı. Kadının feryadını duyan bir müslüman, dükkana girdi olaya müdahale etti ve müslüman kadının başını açmaya çalışan Yahudiyi öldürdü. Bunun üzerine diğeri Yahudiler toplanarak o müslümanı şehid ettiler.

Olayın yankıları hemen Medine'ye yayıldı.

Kendi müttefikleri olan Yahudilerin bu ihanetini öğrenen Hız. Peygamber (s.a.s), derhal Kaynuka Yahudilerine savaş açtı ve kalelerini kuşattı.

---

¹K.K. Âl-i 'Imrân sûresi, 12-13.

²Ayrıntılar için bk. Muhammed Hamidullah, Le Prophète de l'Islam, I,501 vd.

Kuşatma on beş gün kadar sürdü. Daha fazla dayanamayacaklarını anlayan Yahudiler teslim oldular. Yahudilerle çok yakın ilişki içinde olan, münafık Abdullah b. Ubeyy'in bütün ısrarlarına rağmen, Hz. Peygamber (s.a.s), Yahudilerin bu ihanetlerine karşı, Medine'yi terk etmelerini emretti; ve böylece Kaynuka Yahudileri hiç bir zaman geri dönmek üzere Medine'den sürüldüler.

Benu Kaynuka Yahudileri, müslümanların düşmanı olan, münafıkların başı Abdullah b. Ubeyy'in müttefikleriydiler. Yahudilerin en cesurları olan Kaynuka Yahudileri, müslümanlara Medine'de ilk ihaneti yapanlardır.

Hicret'in ikinci yılında yapılan bu savaş, Hz. Peygamber (s.a.s)'in resmen ilan ettiği ilk savaştı; ve sebebi, müslüman kadının başörtüsüne karışılmasıydı¹.

Netice ve değerlendirme: Hz. Peygamber (s.a.s), Yahudilerin fetne-fesatlarına önce sabretti. Fakat bu fesatlarında ileri gidip, üstelik ihanet ederek müslümanları öldürmeyi bile düşünmeye başlayınca, Hz. Peygamber (s.a.s) onlara savaş açmakla kalmadı; onları Medine'den sürerek, mallarını ganimet olarak aldı.

İlk dönem müelliflerimizden İbn İshak(ö.Hicri 150) Kaynuka savaşını anlatırken, "Kaynuka Oğulları, Resûlullah(s.a.s) ile arala-

---

¹Vakidi, Meğazi, I,176; İbn Hişam, Sire, III,48; es-Suheyli, er-Revdu'l-unuf,IV,392; İbnu'l-Esir, el-Kâmil, Beyrut,1965,II,138; Makrizi, İmtau'l-Esmâ', s.103-105.

rında bulunan ahd'i ilk defa ihlâl eden Yahudilerdir"¹ deyip, Hz. Peygamber(s.a.s)'le Yahudiler arasında yapılmış olan bir ahid'e atıfta bulunuyor ki, bu ahid, yukarıda sözü edilen antlaşmadan, yâni Medine Vesikası denen metinden başka bir şey değildi.

Keza ilk dönem müelliflerimizden olan İbn Sa'd(ö: Hicri 230), İbn Hişam(ö. Hicri 218) ve daha sonraki asırlarda gelen Endülüslü Siyer yazarı el-Kila'î(ö: Hicri 643) de aynı rivayeti bize nakletmektedirler².

el-Vakidi(ö.Hicri 207) de Kaynuka Yahudileriyle yapılan bu savaşın sebebini değerlendirirken, "Resûlullah(s.a.s) Bedir savaşını kazanıp Medine'ye dönünce, Yahudiler üzüntülerinden taşkınlıklar yapıp, Resûlullah(s.a.s) ile kendileri arasında bulunan ahd'i bozdular"³ diyerek, keza Hz. Peygamber(s.a.s) ile Yahudiler arasında yapılmış olan bu sözleşmeye işaret etmektedir.

Bilindiği gibi Müslümanların Mekke Devleti ordusu karşısında kazandığı Bedir zaferinden sonra Kaynuka oğulları Yahudileri hasedlerinden dolayı taşkınlıklar yapmaya başlayınca, Resûlullah(s.a.s) onları toplayıp, böyle davranmalarını konusunda uyardı. Fakat buna rağmen

---

¹İbn İshak, a.g.e. ,s.295, pr.no:498.

²Bk. İbn Sa'd, et-Tabakâtu'l-Kubrâ, Beyrut, 1957, II,29;İbn Hişam, es-Siretu'n-Nebeviyye, el-Kahire,1955, III,47; Süleyman b. Musa el-Kilâ'î, el-Endelusi, el-İktifâ fî meğaziyyi Resûlillahi ve's-Selaseti'l-Hulefa, el-Kahire,1968, II,79.

³Bk. el-Vakidi, Kitabu'l-Meğazi, Oxford, 1965, I,176.

onların bir müslüman kadının başını açmak istemeleri üzerine müdahalede bulunan bir sahabiye öldürmeleri, antlaşmanın bozulmasına yetmiş; ve Hz. Peygamber(s.a.s)'in onlara savaş açmasını meşrulaştırmıştır. Nitekim Kaynuka yahudilerinin böyle davranarak ahidlerini bozmaları üzerine, "Eğer (anlaşmalı) bir kavmin hainliğini (ahdine sadakatsızlığını anlayarak bundan dolayı) kat'i endişeye düşersen (evvela) hak ve adalet üzere (keyfiyeti) kendilerine (bildir ve ahidlerini) at. Çünkü Allah hainleri sevmez"¹ mealindeki ayet nazil olmuş, ve Hz. Peygamber(s.a.s) bu ayet üzerine Benu Kaynuka yahudilerine savaş açmıştır².

Savaşta Kaynuka Yahudileri yenilince, Resûlullah(s.a.s), 'Ubâdetu'bnü-s'Samit'i onlara göndererek, Medine'yi terketmelerini emretti. 'Ubâde, bu görevi yerine getirmek için Kaynuka Yahudilerine gidince ona şöyle dediler:

" Yâ Ebe'l-Velid³, biz senin **mevâliler**'in olduğumuz halde sen bize bunu yapıyorsun öyle mi?". 'Ubâde onlara şunları söyledi:

" Daha önce sizin dediğiniz gibiydim. Fakat siz savaşınca (yâni ahdinizi bozunca) ben Resûlullah(s.a.s)'e giderek, artık sizlerin benim **mevâliler**'im olmadığınızı ona bildirdim"⁴.

---

¹Kur'an-ı Kerim, Enfâl sûresi,58.

²Ibn Sa'd, Tabakat, II,29.

³Ebu'l-Velid, 'Ubâde'nin lakabıydı.

⁴Vakidi, a.g.e. I,179. Bu konudaki başka ayrıntılar için bk. Ibn Ishak, Sire, s.295.

Kaynuka savaşı ile ilgili olan bu ayrıntıya baktığımızda, hem Yahudilerin, Hazrec'in(çünkü 'Ubâde Hazrec'tendi) mevâliler'i olduklarını, hem de ahdi bozduklarından, 'Ubâde'nin artık onları mevâli olarak kabul etmediğini görüyoruz.

Nitekim savaşın sonunda Kaynuka Yahudilerinin Medine'den sürülmelerinin sebebini de keza Vakidi¹, ah'd'i bozmaları olarak gösteriyor.

Ka'b ibnu'l-Eşref de Öldürülüyor

İslâm düşmanlığı yapan şairlerin en azılısı, Yahudi ileri gelenlerinden Ka'b ibnu'l-Eşref'ti. Bilhassa Hz. Peygamber (s.a.s)'i, ve hanımlarını hicvetmek için şiir söylerdi. Aynı şeyi Resûlullah (s.a.v.)'in ashâbı için de yapar, fırsat buldukça da, onlara eziyet ederdi.

İslâm'ın zaferleri, müslümanların herhangibir sahadaki başarıları, daima gayr-ı müslimleri çileden çıkarır. Dün böyle olduğu gibi bugün de böyledir.

Bedir zaferi de gayr-ı müslimler ve özellikle Yahudiler için böyle oldu. Ka'b İbnu'l-Eşref ve onun gibiler kahroldular bu İslâm zaferi karşısında... Yahudi "gazeteci"-şair Ka'b İbnu'l-Eşref öyle üzülüp kahroldu ki, şöyle söylenip duruyordu etrafına: "Bugün, yerin altı üstünden yeğdir".

Bu sözleriyle de sakinleşemeyen Yahudi Ka'b, Mekke Devleti'ne giderek, Kureys'le birlikte yas tuttu Bedir'de öldürülen müşrikler için. Bu-

---

¹ay.es. I,180.

nunla da yetinmedi; Mekke Devleti'ni müslümanlara saldırtmak için ağıtlar söyledi İslâm kılıcıyla öldürülmüş Mekke ulularına. İslâm'a karşı, müşrikle Yahudi yanyana gelmişlerdi. Yahudi, İslâm düşmanlığı için, putperestlerin safında yer almıştı. Bu ne biçim Ehl-i kitab'lıktı?

Mekke'den Medine'ye dönüp, İslâm düşmanlığına devam eden İbnu'l-Eşref, o kadar ileri gitti ki, Resûlullah (s.a.s), bu Yahudinin şerrinden kurtulmak için Allah'a şöyle duada bulundu: "Ya Rabbi, beni Ka'b İbnu'l-Eşref'ten ve onun şirinden (gazetesinden) kurtar"¹.

Hız. Peygamber (s.a.s) bu duada bulunduktan sonra, sahabeline, "Aranızdan kim Ka'b İbnu'l-Eşrefi öldürecek? Artık beni rahatsız etmeye başladı!"² dedi. Sahabeden Muhammed b. Mesleme, "Ben ya Resûlallah! Onu öldürüp sana getireceğim" dedi. Bunun üzerine Hız. Peygamber (s.a.s), bu konuda Ensâr'dan Sa'd b. Muaz'la istişare etmesini emretti.

Mehtaplı bir gecede, Muhammed b. Mesleme, Ka'b İbnu'l-Eşrefi çok iyi tanıyan Ebu Naile ile birlikte Ka'b'ın evine gittiler. Ka'b, Ebu Naile'yle samimi olduğundan, onunla birlikte dışarı çıkmakta tereddüt etmedi. Bu iki sahabe, onu evinden uzaklaştırarak, müsait bir yerde kafasını kesip göturdüler. Beki' denen yere varınca, tekbir getirdiler. O sırada namaz kılmakta olan Resûlullah (s.a.s) tekbir seslerinden, Ka'b İbnu'l-Eşref'in öldürüldüğünü

---

¹Vakidi, Meğazi, I,187; İbn Sa'd, Tabakat, II,32.

²İbn Hişam, Sire, II,51 vd.

anlayarak, o da tekbir getirmeye başladı¹. Bir müddet sonra, Ka'b'ın kafasını getirip Hz. Peygamber (s.a.s)'in önüne koydular. Resûlullah (s.a.s) bunun üzerine Allah'a şükretti ve ertesi günü ashabına şu emri verdi: "Yahudilerden kimi yakalarsanız öldürün!"². Hz. Peygamber(s.a.s)'in bu emri, askeri strateji açısından bir taktikti. Çünkü o, liderleri öldürülmüş olan yahudilerin galeyana gelip taşkınlık yapabileceklerini biliyordu. İşte böylesi bir yahudi ayaklanmasını önlemek için bu şekilde tavizsiz ve sert bir karar verdi. Nitekim Resûlullah (s.a.s)'in bu sözü kendilerine ulaşan Yahudiler, korkup evlerine çekildiler.

ez-Zuhrî'nin rivayetine göre³ "Andolsun ki mallarınız ve canlarınız hususunda imtihana çekileceksiniz. Sizden evvel kendilerine Kitab verilenlerden ve Allah'a eş tanıyanlardan da herhalde incitici bir çok laflar işiteceksiniz. Eğer katlanır, sakınırsanız işte bu hadiselerle karşı (gösteril-miş) bir azm (-ü metanet) dendir!"⁴ ayet-i keri-mesi Ka'b ibnu'l-Eşref hakkında nazil olmuştur.

Ka'b İbnu'l-Eşref'in öldürülüşünün ertesi günü Yahudiler, yanlarında müşrikler olduğu halde Resûlullah (s.a.s)'e gelerek, efendileri ve ileri gelenleri olan İbnu'l-Eşref'in suçsuz olarak öldürüldüğünü söylediler. Resûlullah (s.a.s)'in ise onlara cevabı şu oldu:

---

¹Vakidi, Meğazi, I,190.

²Vakidi, Meğazi, I,191; İbn Sa'd, Tabakat, II,33.

³Bk. İbn Sa'd, Tabakat, II,33.

⁴K.K. Âl-İmrân sûresi,186.

"O suçsuz değildi; bizi hicvetti. İslâm ve müslümanlar aleyhinde şiirler söyledi. Aranızdan her kim aynı fiili işlerse, onun da kafası kesilecektir. Bunu böyle bilin ve bir daha İslâm aleyhinde söylemeyin!"¹.

Değerlendirme: Yahudi Ka'b'ın, Hz. Peygamber(s.a.s)'in emriyle öldürülmesi hadisesini kısaca değerlendirecek olursak, yahudilerle müslümanlar arasında ahidnameler olduğunu görürüz; şöyle ki:

Vakidi² bu hadiseyle ilgili rivayetinde şöyle diyor:

"Ka'b ibnu'l-Eşref'in öldürülmesi üzerine, Yahudilerle onlarla müttefik olan müşrikler dehşete düştüler. Sabah olunca Resûlullah(s.a.s)'e gelip şöyle dediler:

"Bizim eşrafımızdan biri olan adamımız, hiç bir suçu olmadığı halde bu gece öldürüldü!" Resûlullah(s.a.s) onlara şu cevabı verdi:

"Şayet o da başkaları gibi normal hayatını sürdürseydi, öldürülmiyecekti. Oysa ki o bize saldırarak şiirleriyle bizi hicvetti. Aranızdan kim aynı şeyi yaparsa, kılıçla cezalandırılacak!".

Vakidi bunları aktardıktan sonra, şu ayrıntıyı da naklediyor ki, esas üzerinde durmak istediğimiz husus budur. Şöyle devam ediyor Vakidi:

---

¹Vakidi, Meğazi, I,192.

² A.g.e. I,192.

"Daha sonra Resûlullah(s.a.s) Yahudileri, bir daha böyle şeyler yapmamaları konusunda **bir sözleşme** yapmaya davet etti. Bunun üzerine Yahudiler, el-Haris'in kızı Remlete'nin evinde, Resûlullah(s.a.s)'le onlar arasında geçerli olacak **bir yazı** (ahidnâme) yazdılar"¹.

Bu rivayetten hareketle diyoruz ki: Acaba Ka'b'ın öldürülmesinden sonra Hz. Peygamber(s.a.s)'in emriyle kaleme alınan bu ahidnâme, asıl Medine Vesikasının bir yenilenmesi mi, yoksa bu, apayrı bir antlaşma mıydı? Her halukârda, bu hadiseden hemen sonra Resûlullah(s.a.s)'in bir ahidnâmeyi gündeme getirmiş olması, daha evvel de bu kabil ahidnâmeleri yapmış olduğuna bir delildir.

Önemli olan bir husus da, Devlet Başkanı olan Resûlullah(s.a.s)'in, vatandaş statüsünde olan yahudilerin nasıl yaşamaları gerektiğini kaleme almasıdır. Ne yazık ki bütün uğraşlarımıza rağmen bu antlaşmanın metnini bulamadık. Fakat bu demek değildir ki, böyle bir metin yok! İnşallah şu anda ulaşamadığımız kaynaklarda bir gün daha çok ayrıntılar bulunur ve konu vuzuha kavuşur.

Yahudilerin Uhud savaşındaki ihânetleri

Hicretin üçüncü yılında Mekke Devletinin saldırısı üzerine Müslümanlarla Mekkeli kâfirler arasında Medine'de Uhud Dağı'nın eteklerinde büyük bir savaş yapıldı. Müslümanlarla müttefik olmalarına rağmen, bu

---

¹ Vakidi, ay.yer.

savaşta da yahudiler müslümanlara yardım etmediler.

Nitekim Hicretin 3. yılında Müslümanlarla Mekke ordusu arasında cereyan etmiş olan bu savaş ile ilgili haberlerin bir ayrıntısında, Hz. Peygamber(s.a.s) ile yahudiler arasındaki antlaşma söz konusu edilmektedir. Bu haber, müslüman ordusu ile savaşa katılıp öldürülen Yahudi Muhayrik'le ilgilidir. Tarihçimiz es-Suheyli(ö:Hicri 581), İbn İshak'tan aldığı bu rivayetinde şöyle demektedir:

" Uhud savaşında öldürülenler arasında yahudi Muhayrik de vardı. Bu zat **Benu Sa'lebe b. el-Fityeven** kabilesindendi. Uhud savaşı çıkınca kendi dindaşları olan yahudilere şöyle seslendi: "Ey yahudi milleti, vallahi **Muhammed'e yardım etmeniz**in gerekliliğini biliyorsunuz". Yahudiler, "bugün cumartesidir!"¹ cevabını verdiler. Muhayrik, bunun meşru sebep olmadığını kastederek, "cumartesiniz olmaz olsun!" dedi².

Burada dikkat edilecek olan husus şudur: Hz. Muhammed(s.a.s) ile yahudiler arasında bir antlaşma olmazsa, onların Hz. Muhammed(s.a.s)'e yardım etmeleri neden gerekli olsun? Nitekim Muhayrik, sırf bu ahd'i yerine getirmek için kılıcını alır ve Resûlullah(s.a.s)'in yanına ko-

---

¹Yahudi inancına göre cumartesi günü istirahat günü olup, hiç bir iş yapılmaz. Neki tarihin seyri içerisinde, ve özellikle günümüzdeki İsrail yahudileri bu inançlarını kâle almayıp, meşru savaş değil, zulüm savaşları bile yapıyorlar.

²Abdurrahman es-Suheyli , er-Ravdu'l-Unuf, el-Kahire, tarihsiz, VI,12.

şarak onun safında Mekkelilere karşı savaşı; ve bu savaş sırasında öldürülür ki, Hz. Peygamber(s.a.s) onun için şöyle demiştir: "Muhayrik yahudilerin en hayırlısıdır"¹. Muhayrik, savaşa katılmadan önce de, "şayet ölürsem, bütün mallarım Muhammed'in olsun ve o mallarımda dilediği gibi tasarrufta bulunsun"² demiştir. Muhayrik böyle dediği için, ölümünden sonra Hz. Peygamber(s.a.s), onun Medine'de yedi evden oluşan emlâkini vakfetti ki bu, aynı zamanda Medine'de tesis edilen ilk vakıftır³.

Bi'r Ma'una Hadisesi

'Amir kabilesi reisi, Ebu Berâ'nın arzusu üzerine, Hz. Peygamber (s.a.s), İslâm'ı tebliğ etmek üzere ashabından kırk, bazı rivayetlere göre de yetmiş kişiyi gönderdi. Fakat İslâm'ı tebliğe giden bu mücahidler, Amir b. Tufeyl'in Bi'r Ma'una denen yerde kurduğu pusuya düşürülerek, Ka'b b. Zeyd hariç, hepsi şehid edildi. Ka'b'ı da öldü diye terkettiklerinden, yaralı olarak kurtulmuştu.

Mücahidlerden Amr .b. Umeyye ve Ensar'dan bir arkadaşı, atlarını otlattıklarından, pusuya düşmemişler; döndüklerinde arkadaşlarını kan-lar içinde görünce, Ensar'dan olan sahabi hemen düşmana saldırmış ve şehid oluncaya kadar savaşmıştı. Amr ise esir düşmüştü.

---

¹es-Suheyli, ay.yer.

²Ay.yer.

³Ayrıntılar için bk. İbn Kesir, es-Sire, III,72.

Bilahare salıverilen Amr b. Umeyye Medine'ye gelirken, yolda Amir kabilesinden iki adamla karşılaştı. Amr, Hz. Peygamber (s.a.s) ile Amir kabilesi arasında bir antlaşma olduğunu bilmediğinden, arkadaşlarının intikamlarını almak için bu iki adamı öldürdü. Medine'ye varınca da olanları Hz. Peygamber (s.a.s)'e anlattı. Bunun üzerine Hz. Peygamber (s.a.s) şöyle dedi:

"O öldürdüklerin, bizim müttefiklerimizdi. Onun için diyetlerini vereceğim!"¹.

Yahudiler Hz. Peygamber (s.a.s)'e Suikast Düzenliyor

Hz. Peygamber (s.a.s), Bi'r-i Ma'una hadisesinden sonra, Benu Amir'den kazaen öldürülen iki kişinin diyetini vermeye karar verince; antlaşma gereği olarak, müttefikleri olan Benu Nadir Yahudilerinden yardım istemeğe gitti. Çünkü Yahudiler, hem İslâm Devleti'nin vatandaşı, hem de Benu Amir kabilesinin müttefikleri durumundaydılar. Dolayısıyla Hz. Peygamber (s.a.s)'in, onlardan diyet için yardım istemesi, gayet tabii bir haktı. Nitekim Yahudiler buna itiraz etmemişler; "olur ya Eba'l-Kasım, istediğin şekilde sana yardımcı olalım" demişlerdir.

Hz. Peygamber (s.a.s), yahudi evlerinden birinin duvarına yaslanarak, oturmuş onları beklerken, Yahudiler ihanet planları düzenlemeye başladılar.

---

¹İbn Hişam, Sire,III,186; İbn Kesir, Sire,III,143.

Benu Nadir'in lideri olan ve İslâm kılıcıyla kafası kesilinceye kadar İslâm ve Peygamber düşmanlığı yapan Huyey b. Ahtab, yahudileri gizlice bir yerde toplayarak onlara şöyle dedi:

"Ey yahudi toplumu! Muhammed, sayıları onu geçmeyen bir heyetle aramıza gelmiştir. Yaslandığı evin damından üzerine büyük bir taş atarak onu öldürün! O öldürülünce, arkadaşları dağılır, Mekke'den gelmiş olanlar yurtlarına döner, burada da sizin müttefikleriniz olan Evs ve Hazrec kabileleri kalır"¹.

Yahudi!.. İhanet ve zulümden zevk alan unsur. Peygamberlerle en çok mücadele eden, dünya fitnelerinin başı kavim!..

Sayıları bini bulan bu yahudiler, Hz. Peygamber (s.a.s) ve yanındakilerle dövüşüp onu öldürmeye korkuyorlar; onu suikastla ortadan kaldırmak istiyorlardı.

Aralarında Amr b. Cehhaş, suikasti gerçekleştirmek için harekete geçince, aralarında kısmen salim düşünmesini bilen Sellâm b. Mişkem, bu işteki endişesini şöyle ortaya koydu:

"Ey millet, bu seferlik olsun bana itaat edin. Onu öldürürseniz, bizim ihanet ettiğimizi haber alırlar; ve bu hareket, bizle onun arasındaki antlaşmanın feshi olur. Bu işi yapmayın"².

---

¹Vakidi, Meğazi, I,364.

²Ay.es, I,365.

Fakat, Sellam b. Mişkem'in bu endişesi fayda vermedi ve Yahudiler Hz. Peygamber (s.a.s)'i öldürmeye karar verdiler. Oysaki kendisine suikast yapmayı planladıkları bu insanın, kendilerine hiç bir zararı dokunmamıştı. Bilâkis onların antlaşmalı müttefiki idi.

Resûlullah(s.a.s)'i öldürmek için hazırlanan yahudi, taşı atmak üzere dama çıkınca, Cebrail (a.s.) geldi; ve yahudilerin kötü niyetlerini Hz. Peygamber(s.a.s)'e bildirdi.

Evet, Hz. Muhammed(s.a.s) bir insandı; fakat herhangibir insan değildi o... O müstesnâ insan, Allah'ın Resûlüydü; ona yapılacak oyunu, düzeni, suikasti, Allah kendisine bildirmez miydi? Elbette bildirirdi; ve de bildirdi. Şöyle buyuruyor Kur'an:

"Onlar hile düzenlediler. Allah da (buna karşılık) bir düzen kurdu. Allah, düzen kurucuların en hayırlısıdır"¹.

Hz. Peygamber (s.a.s), Cebrail (a.s.)'dan bu haberi alır almaz, kalkıp Medine'ye hareket etti. başlangıçta yahudiler, onun ihtiyacı için kalktığını sandılar²; fakat Hz. Peygamber (s.a.s)'in Medine'ye doğru gittiğini görünce, işin vehametini anladılar. Hatta onlardan Kinâne b. Suveyra şöyle bağırmaya başladı:

---

¹K.K. Âl-i İmran sûresi,54.

²Vakidi, Meğazi, I,365; İbn Hişam, Sire, III,190; Makrizi, a.g.e. I,180.

"Gelin inad etmeyin, müslüman olun! O Allah'ın Resûlü ve son Peygamberdir!". Fakat Yahudiler, Kinâne'yi dinlemediler¹.

Hız. Peygamber (s.a.s), Medine'ye gelir gelmez, sahabilerinden Muhammed b. Mesleme'yi Nadir yahudilerine göndererek onlara aralarındaki antlaşmayı, Hız. Peygamber (s.a.s)'e suikast düzenliyerek bozduklarını, buna ceza olarak derhal Medine'yi terk etmelerini ve bunun için kendilerine on gün müsaade edildiğini, bundan böyle, görülecek her yahudinin kafasının kesileceğini haber vermesini emretti². Ancak, yahudilerin liderlerinden olan Huyey b. Ahtab, kardeşi Cudeyy b. Ahtab'la Hız. Peygamber (s.a.s)'e menfi haber göndererek şöyle dedi: "Biz asla Medine'den çıkmayacağız; elinden geleni yapsın!".

Münâfıkların başı olan Abdullah b. Ubeyy de yahudilere şu haberi gönderdi: "Ey yahudiler, sakın Medine'den çıkmayın! Sayısı iki bine varan adamlarım, ölünceye kadar yanınızda savaşacak, size yardım edecekler!".

Münafıklar!..

Hız. Peygamber (s.a.s)'in davasının başından, ölümüne kadar; hatta bugüne kadar, kafirlerden çok daha fazla İslâm düşmanı olan, iki yüzlü değil, bin yüzlü olan menfur insanlar! Her zaman yahudi hesabına değil, herhangi bir İslâm düşmanı hesabına çalışan zavallı mahluklar... Menfaat esiri duygusuzlar!... Peygamber'in ya-

---

¹Vakidi, Meğazi, I,365.

²Makrizi, a.g.e. I,178-180.

nında müslüman, kâfirin yanında kâfir takınan, ve şahsiyetten nasiblerini alamamış olanlar!... Onları şöyle anlatıyor Kur'an:

"İnsanlardan, inanmadıkları hâlde, "Allah'a ve âhiret gününe inandık" diyenler vardır. Bunlar Allah'ı ve inananları kandırmaya çalışırlar; oysa sadece kendilerini aldatırlar da farkında değildirler. Kalplerinde bir (kötü olmaktan zevk alma) hastalığı vardır; Allah da bu hastalıklarını artırdı. Devamlı yalan söyledikleri için onlara elem verici azab vardır. Kendilerine; "Yeryüzünde (bu hareketlerinizle) fesad çıkarmayın" denildiğinde, "bizler sadece ıslah edicileriz" derler. İyi bilin ki, asıl fesad çıkaranlar kendileridir, lâkin farkında değillerdir. Onlara; "Müslümanların inandıkları gibi siz de inanın" denilince de, "sefih insanların inandıkları gibi mi inanalım?" derler; iyi bilin ki asıl sefih olanlar kendileridir de bunu bilmezler. İnananlarla karşılaştıklarında; "inandık" derler; kendi görüşlerinde olanlarla başbaşa kaldıklarında da, (onlara) "biz şüphesiz sizinleyiz, sadece müslümanlarla (onları sömürmek için) alay etmekteyiz" derler. Allah onlarla alay eder ve onları sapıklıkları içinde bocalar durumda bırakır. Onlar Allah yolunu satıp, sapıklığı satın aldılar da, bu alışverişleri onlara hiç bir kâr getirmedi; onlar doğru yolu bulamamışlardır"¹.

Bir başka ayette de Allahu Te'âlâ şöyle anlatıyor münâfıkları:

"O kimseler ki, sizleri gözetip dururlar; şayet Allah tarafından size bir fetih nasib olursa,

---

¹K.K. Bakara sûresi, 8-16.

(sizden yararlanmak, ve bir şeyler elde etmek için hemen yanınıza koşup:), "biz sizinle beraber değil miydik?" derler. Allah kâfirlere bir galibiyet verirse, (bu sefer onların yanına koşup:), "biz size (müslümanları ispiyonlayarak, onlar hakkında iftiralar uydurarak, onlardan görünüp, aslında sizlerle çalışarak) size yardım edip, sizi müslümanlardan korumadık mı?" derler"¹.

Yahudiler, tintetleri böyle olan münafıklardan da bu şekilde destek görüp, Medine'yi terketmeyeceklerini bildirince, Hz. Peygamber(s.a.s), tekbir getirerek; "yahudiler savaş istiyor" deyip, ordusunu topladı ve Nadir yahudileri üzerine yürüyerek kalelerini kuşattı².

Ekonomik baskı

Müslümanların yahudileri muhasarası günlerce sürdü. Ne savaşmak için kalelerinden çıkıyorlar, ne de teslim oluyorlardı. Nihayet Hz. Peygamber (s.a.s), yahudi hurmalıklarının kesilmesini emretti. Hz. Peygamber(s.a.s)'in bu hareketi, savaş stratejisi açısından bir taktikti. Çünkü onun maksadı, dikimlerine bizzat önem verdiği ağaçları yakıp yok etmek değildi. Fakat o, strateji olarak yahudilerin zayıf taraflarını vurmak istiyordu. Nitekim ağaçlardan bir kaç tane kesilmeye başlanınca, canlarından fazla sevdikleri "madde" daha fazla zarar gelmemesi için, yumuşamaya, teslim olmaya başladılar.

---

¹K.K. Nisâ sûresi,141.

²Ay.yer.

İşin böylece sonuçlanmasını isteyen yahudi lider Huyey b. Ahtap, kalelerinden çıkıp savaşa son vereceğini bildirmesine rağmen, Hz. Peygamber (s.a.s) kabul etmeyip, şu emri verdi:

"Kanınızı bağışlıyorum. Silah hariç, bir devenin alacağı kadar malınızdan alıp, derhal Medine'yi terk edin!".

Bunun üzerine yahudilerden Yâmin b. 'U-meyr ve Ebu Sa'd b. Vehb müslüman oldular. Hatta Yâmin'in, para vererek, Hz. Peygamber (s.a.s)'i öldürmek isteyen yahudi 'Amr b. Cehhaş'ı öldürttüğü ve Hz. Peygamber (s.a.s)'in bundan memnun olduğu rivayet edilir¹. On beş gün süren muhasaradan sonra, yahudiler teker teker kalelerinden çıkıp, silah hariç, yanlarında bir deve yükü eşyalarını alarak Medine'yi terk ettiler.

Develerinin sayısı 600 kadar olan Benu Nadîr yahudilerinin çoğu, Medine'nin kuzeyinde bulunan **Hayber**'e yerleşti. Diğer bir kısmı da **Şam**'a (bugün için Ürdün, Filistin, Lübnan ve Suriye'nin dahil olduğu bölge) gitti².

Münafıklar, yahudilerin ayrılışını seyrediyor, üzülmüyorlardı. Fakat onların bu üzüntüsü, yahudileri sevdiklerinden değil, İslâm düşmanlığında birleşmelerindendi.

Hz. Peygamber (s.a.s), yahudilerin mallarını İslâm Devleti için ganimet olarak aldı. Yahudilerin evlerine de, Mekke'den hicret edip Medine'ye

---

¹Bk. Makrizi, a.g.e. s.180.

²Ay.es. s.181.

gelen ve evleri bulunmayan Muhacir'leri yerleştirdi. Bu şekilde, her şeylerini Allah için terk etmiş olan Mekke'li Muhacirlerin mesken meselesi halledilmiş oldu.

İhanetleri sonucu Medine'den sürülen bu yahudiler hakkında şu ayetler nâzil oldu:

"Ehl-i Kitap'tan¹ olan inkârcıları ilk sürgünde yurtlarından çıkaran O'dur. Onların çıkacaklarını siz sanmamıştınız, onlar da kalelerinin kendilerini Allah'tan koruyacaklarını sanmışlardı. Böylece Allah'ın azabı) da, onlara hesaba katmadıkları bir yönden geldi, yüreklerine korku salıverdi; öyle ki evlerini kendi elleriyle ve mü'minlerin elleriyle tahrib ediyorlardı. Artık ey basiret sahipleri ibret alın. Eğer Allah, onlara sürgünü yazmamış olsaydı, muhakkak onları (yine) dünyada azablandırırdı. Ahirette ise onlar için ateş azabı vardır. Bu, onların Allah'a ve O'nun Resûlüne karşı başkaldırıp² ayrılık çıkarmaları dolayısıyladır. Kim Allah'a karşı başkaldırıp, ayrılık çıkarırsa, hiç tartışmasız Allah, cezalandırması pek şiddetli olandır. Hurma ağaçlarından her neyi kesmişseniz ya da kökleri üzerinde dimdik neyi bırakmışsanız, (bu) Allah'ın izniyledir ve fasık olanları alçaltması içindir"³.

---

¹Ehl-i Kitap, yahudiler ve hristiyanlar demektir.

²Günümüzde kendilerini müslüman sanan, veya maslahat gereği kendilerini öyle gösteren, Sünnet'e lakayd olan Peygamber düşmanlarının bu yahudilerden farkı nedir?

³K.K. Haşr sûresi, 2-5.

Sonuç

1) Gördüğümüz gibi, tıpkı Benu Kaynuka yahudileri gibi, Benu Nadir yahudileri de, ihanetlerinin sonucu olarak Medine'den iclâ edilmişlerdir(sürülmüşlerdir). Hz. Peygamber (s.a.s)'in bütün ikazlarına ihanetle cevap vermişlerdir.

2) Dikkati çeken önemli bir husus da, mü-nâfıkların, yahudiler safında yer almalarıdır. Bunu bizzat Kur'ân-ı Kerim'in şu ayetlerinde okuyoruz:

"Münafıklık etmekte olanları görmüyor musun ki, onlar, Kitap Ehlinde küfre sapan kardeşlerine derler ki: "Andolsun, eğer siz (yurtlarınızdan) sürülüp -çıkarılacak olursanız, biz de sizlerle birlikte mutlaka çıkarız ve size karşı olan hiç kimseye hiç bir zaman itaat etmeyiz. Eğer size karşı savaşılırsa elbette size yardım ederiz". Oysa Allah, şahidlik etmektedir ki onlar, gerçekten yalancıdır. Andolsun, onlar sürülüp çıkarılacak olurlarsa, kendileri onlarla birlikte çıkmazlar. Onlara karşı savaşılırsa da kendilerine yardımda bulunmazlar; yardım etsele bile arkalarını dönüp kaçarlar. Sonra kendilerine de yardım edilmez"¹.

Nitekim ayet-i kerimelerde buyurulan hususlar tahakkuk etmiş, başlangıçta yahudileri direnmeye, savaşa devam etmeye teşvik eden mü-nafıklar, hiç bir şekilde onlara yardım etmemişlerdir. O halde münafığın görevi, kendi çıkarı için müslümana karşı fitne çıkarmaktır, yoksa yahu-

---

¹K.K. Haşr sûresi, 11-12.

diye yardım değil. Kim müslümanın düşmanı olursa, münafık onun yanında yer alır. Tarih bunu böyle göstermiştir. Ve Resûlullah (s.a.s)'in tüm mücadelesi boyunca, en fazla zarar münafıklardan gelmiştir. Dün öyle olduğu gibi bugün de böyledir.

3) Bir üçüncü ve önemli husus da şudur ki, Hz. Peygamber (s.a.s), hiç bir ihaneti cezasız bırakmıyor. Önce nasihat, sonra ikaz sonra da savaş açıyor. Ama ne olursa olsun, İslâm'a ihanet edilmesine müsaade etmiyor.

4) Benu Nadir savaşının Medine Vesikası açısından değerlendirilmesi

Tarihçi ve müfessir olan İbn Kesir, Yahudilerle yapılan Benu Nadîr savaşını anlatırken, İbn İshak'tan çok enteresan bir rivayet nakletmektedir.

Yukarıda gördüğümüz gibi, sahabeden 'Amr b. Ümeyye, hataen müslümanların müttefikleri olan Benu 'Amir kabilesinden iki kişiyi öldürmüş, Hz. Peygamber(s.a.s) de bunların diyetini verme konusunda kendisine yardım etmeleri için, müttefikleri olan Nadir oğulları yahudilerine gitmişti¹. Çünkü Benu Nadir yahudileri, aynı zamanda Benu Amir kabilesinin de müttefikleri idiler².

---

¹Ayrıntılar için bk. İslâmî Tebliğin Medine Dönemi ve Cihad adlı kitabımız, İstanbul,1993, 14. baskı, s. 66 ve dev.

²Vakidi, a.g.e, I,364; İbn Kesir, es'Siretu'Nebeviyye, III,146.

İbn Kesir'in, bu konu ile ilgili olarak İbn İs-hak'tan aldığı rivayeti aynen şöyledir:

"... Daha sonra Resûlullah(s.a.s), Benu 'A-mir'den olan o iki ölünün diyetlerine yardımcı ol-maları için, kendisinin, her iki kabileye (yâni Benu 'Amir kabilesi ile Nadîr Oğulları'na) vermiş olduğu ahd'e dayanarak Nadîr oğullarına gitti"¹.

Bütün İslâm Tarihçileri, Hz. Peygam-ber(s.a.s)'in Nadir oğulları yahudileriyle yapmış olduğu savaşın tek sebebi olarak, bu olayı gös-terdiklerine göre, yâni savaşın sebebinin, Hz. Peygamber(s.a.s)'in yahudilerden diyet için yar-dım istemesi olduğuna göre, ister istemez insanın aklına şu sual takılıyor: Hz. Peygamber(s.a.s), sahabesinden birisinin öldürdüğü herhangi bir şahsın diyetine yardım etmeleri için neden Nadir Oğulları yahudilerine gitsin? Aralarında bir antlaşma yok idiyse, yahudiler neden kendilerini böyle bir diyeti ödemeye mecbur saysınlar ve de itiraz etmesinler? Çünkü yukarıda gördüğümüz gibi, Hz. Peygamber(s.a.s) onların mahallelerine gidip meseleyi açınca, yahudiler hiç bir itirazda bulunmayıp, kendilerinden isteneni vermeyi ka-bul ediyorlar². Böylesi bir zorunluluk, ancak ara-

---

¹İbn Kesir, a.g.e. III,145-46.

²Neki Benu Nadir Yahudileri, kendilerine yapılan bu teklifi kabul etmelerine rağmen, daha sonra Hz. Peygamber(s.a.s)'e suikast düzenliyorlar ve neticede savaş oluyor. Yirmi gün kadar devam eden bu savaştan sonra yahudiler yenildiler, ve bir daha dönmek üzere Medine'den sürüldüler.

larında bulunan bir antlaşmadan kaynaklanabilir. Nitekim Hz. Peygamber(s.a.s) Benu Nadir yahudilerine gidip diyet için yardım isteyince, itiraz etmeden kabul ettiler. Yahudiler bir taraftan diyet vermeyi kabul ederken, diğer taraftan ve de gizlice Hz. Peygamber(s.a.s)'e suikast düzenlediler.

Suikast teklifini ortaya atan, Benu Nadir'in lideri konumunda olan Huyey b. Ahtab, şöyle diyordu yanındakilere:

"Ey yahudi milleti, Muhammed, sayıları 10'u geçmeyen sahabesiyle¹ yanınıza kadar geldi. Bundan daha iyi bir fırsat bulamazsınız. Onun için duvarının dibinde oturduğu evin damından üzerine bir taş atarak onu öldürün! Çünkü o, bir öldürülecek olursa, sahabesi dağılır gider. **Onunla** gelmiş olan Kureyşiler çeker Harem'lerine(yâni Mekke'ye) gider, geriye de sizin müttefikleriniz olan Evs ve Hazrec kalır.

Hadisenin devamını tarihçimiz Vakidi şöyle anlatıyor:

"Yahudilerden 'Amr b. Cihâş şöyle dedi: Ben damın üzerine çıkayım ve onun(Hz. Muhammed(s.a.s)'in) üzerine büyük bir taş atıp onu öldüreyim. Sellaam b. Mişkem ise ona şöyle dedi: Ey ahali, hiç olmazsa bu sefercik, başkalarını bir tarafa bırakarak bana itaat edin! Vallahi siz ona böyle davranırsanız, kendisine ihânet ettiğimiz

---

¹Bu sahabiler, Hz. Ebu Bekir, Hz. Ömer, Hz. Ali, Zübeyr, Talha, Sa'd b. Mu'az, Useyd b. Hudayr ve Sa'd b. 'Ubade idiler(Vakidi, Meğazi, I,364).

ona bildirilir. Biliniz ki bu hareketiniz bizle onun arasındaki ahd'i bozmaktır, böyle yapmayın!"¹. Fakat bilindiği gibi, yahudiler Sellam b. Mişkem'i dinlemediler, ve suikastlarında ısrar ettiler.

Ne varki kendisine suikast düzenlenen şahıs, sıradan birisi değil, Allah'ın Resûlü idi. Öyle olduğu için, Allah Peygamberi'ni korudu, ve Ceb-rail(a.s) vasıtasıyla yahudilerin bu oyununu ona bildirdi. Bunun üzerine Hz. Peygamber(s.a.s) yahudilere hiç bir şey söylemeden oturduğu duvarın dibinden kalktı ve doğruca Medine'nin yolunu tuttu. Yahudiler, onun bu davranışından, her şeyi anladığını ve bunun sonucunun iyi gelmiyeceğini bildikleri halde, bir şey yapamadılar. Çünkü biliyorlardı ki çoğu şeyi affeden Hz. Muhammed(s.a.s), ihâneti asla affetmez! Nitekim hiç gecikmeden, yahudilerin bu yaptıklarının suç olduğunu kendilerine bildirdi. Hz. Peygamber(s.a.s)'in bu konuyu kendilerine bildirmek için elçi olarak gönderdiği sahabisi Muhammed b. Mesleme yahudilere şöyle dedi:

"Beni size elçi olarak gönderen Resûlullah(s.a.s) şöyle dedi: Sizler bu şekilde bana ihânet ederek, sizin için yapmış olduğum ahd'i bozmuş oldunuz!..... Benim ülkemden çıkınız. Bunun için size on günlük bir süre tanıyorum; kim bu süreyi aşarsa, boynunu vururum!"².

Bu haber üzerine dehşete kapılıp, " Ey Muhammed, Evs'ten bir adamın bize böyle kötü şey-

---

¹Vakidi, a.g.e. I,365.

²Vakidi, ay.es. I,367.

ler getireceğini hiç beklemiyorduk!" diyen yahudilere, Muhammed b. Mesleme şu cevabı verdi:

" Artık kalbler değişti!"(yâni bu ihânetinizle her şeyi berbat ettiniz).

Benu Nadir yahudileri, ne yapacaklarını şaşırılmışlardı. Nihâyet toplanmaya başladılar. Fakat yahudiler bu hazırlıklar içerisindeyken, Medine'deki münâfıkların başı olan Abdullah b. Ubeyy, onlara haber göndererek, iki bin kadar adamı olduğunu, bu adamlarının kalelerine gelecek, ölünceye kadar kendilerine yardımcı olacaklarını, Benu Kurayza yahudilerinin de kendilerini terketmeyeceklerini, bunun için kati'yyen Medine'den çıkmamalarını söyledi.

Benu Nadir yahudileri, münâfık İbn Ubeyy'in bu sözlerine kanarak kalelerine çekilip, Medine'den çıkmayı reddedince, Hz. Peygamber(s.a.s) onlara savaş açtı.

Bütün bu hadiseler olurken, keza İbn Ubeyy, Kurayza yahudilerine haber göndererek Benu Nadir yahudilerine yardım etmelerini istedi ki, Vakidi'nin bununla ilgili olan haberi, üzerinde durduğumuz konu, yâni Hz. Peygamber(s.a.s)'in yahudilerle yapmış olduğu antlaşmanın mevsukiyeti cihetinden gerçekten calib-i dikkattir. Şöyle diyor Vakidi:

".... Sonra İbn Ubeyy, (Kurayza'nın lideri olan) Ka'b b. Esed'e haber yollayarak, dostları(yâni Benu Nadir) için yardım istedi. Ka'b şöyle dedi: Benu Kurayza'dan hiç kimse ahd'i

bozmayacak!"¹. Görülüyor ki, Kurayza'nın lideri Ka'b, bir ahid'den sözediyor, başka bir deyişle o, bu sözüyle Hz. Peygamber(s.a.s)'le kendileri arasında bulunan ahid'e, yâni antlaşmaya işaret ediyordu.

Kurayza yahudilerinden umduğunu bula-mayan İbn Ubeyy, kendi müttefikleri olan Benu Nadir yahudilerinin Medine'yi terk etmemeleri için, tekrar onlarla Hz. Peygamber(s.a.s) arasını bulup antlaşmayı yenilemek istediye de bunda geç kaldı² ve kandırmış olduğu Huyey b. Ahtab, ona güvenerek kalelere çekilip savunma kararı aldı. Yine görülüyor ki; İbn Ubeyy'in bu teşebbüsü de, keza "antlaşmayı yenilemek" şeklinde nakle-diliyor.

Huyey bu kararı alınca, onu Abdullah İbn Ubeyy'e güvenmemesi konusunda iknaya çalışan Sellam b. Mişkem'in bir konuşması daha vardır ki, yine bizim konumuz açısından kayda değer. Sellam, Huyey'e şöyle diyor:

"İbn Ubeyy'in sözünün hiç bir değeri yoktur. İbn Ubeyy, seni helâk etmek, sonra da seni terk ederek evinde oturmak için Muhammed'le sa-vaşmaya zorluyor. Gördüğün gibi o Ka'b b. Esed'den yardım isteyince, Ka'b ona şöyle dedi:" Ben sağ olduğum müddetçe, Benu Kurayza'dan hiç kimse ahid'i bozmayacak!". Ey Huyey, biliyor-sun ki İbn Ubeyy, tıpkı sana olduğu gibi, mütte-fikleri olan Benu Kaynuka'ya da yardım sözü vermişti. Sonra ne oldu? Ahid'i bozup savaştılar;

---

¹Vakidi, a.g.e. I,368.

²Vakidi, ay.yer.

ve kalelerine çekilip İbn Ubeyy'in yardımını beklediler. İbn Ubeyy ise evinde oturdu ve Muhammed de onları, kendi hükmünü kabul edinceye kadar muhasara etti"¹.

Görüldüğü gibi, Benu Nadir savaşının çıkışında olsun, bu savaş için Nadir oğullarının diğer yahudilerden yardım isteme teşebbüslerinde olsun, sürekli olarak bir ahid'den söz ediliyor; ve Kurayza oğulları yahudileri, Nadir oğulları yahudilerine, sırf Hz. Muhammed(s.a.s)'le aralarında bulunan ahid'den dolayı yardım etmeyi reddediyorlar.

Kurayza yahudilerinin ihânetleri

Hz. Peygamber (s.a.s), Benu Nadir yahudilerini Medine'den sürünce, bunların ekserisi Hayber'e gidip orada yerleşti.

Fakat Yahudiler, ihanetlerinin sonucu olarak sürüldükleri Hayber'de de rahat durmadılar; İslâm ve onun Peygamberi Hz. Muhammed (s.a.s)'le mücadeleye devam ettiler.

Bununla da yetinmeyen Benu Nadir yahudilerinin lideri durumunda olan Huyey b. Ahtab, yanında on kişilik bir heyet olduğu halde, Mekke'ye gidip, Mekke Devleti'ni, Medine'deki İslâm Devleti aleyhine kışkırtarak, onlara şöyle dedi: "Muhammed'i öldürünceye kadar sizinle berabersiniz. Bu konuda sizinle anlaşmaya ve ittifak kurmaya geldik"².

---

¹Vakidi, a.g.e. I,369.

²Vakidi, Meğazi, II,441; İbn Kesir, Sire, III,181; Makrizi, a.g.e. s.216.

Bedir'de öldürülen büyüklerini hatırlayan Kureyş sevinmeye başladı. Bu sevincini ifade etmek ve biraz da, yahudilerin bu işteki samimiyetlerini öğrenmek için, Mekke Devletinin lideri durumunda olan Ebu Süfyan yahudi heyetine şöyle dedi:

"Safalar getirdiniz ey bizim en sevdiğimiz ve Muhammed düşmanlığında bize yardımcı olan yahudiler! Sizler kitab ve ilim sahibi kimselersiniz; biz ve Muhammed arasındaki inanç farklılığına ne dersiniz? Bizim dinimiz mi hakk, onun dini mi? Bizler ki Kâ'be'yi inşa edenler, kurban kesenler, hacılara su dağıtanlar ve put heykellerine tapanlarız!"¹. Yahudi heyeti şu cevabı verdi:

"Vallahi siz hakka daha yakınsınız. Çünkü sizler, Kâ'be'ye saygı duyuyor², hacıların su ihtiyacını gideriyor, kurbanlar kesiyor ve atalarınızın taptıklarına tapıyorsunuz. Onun için siz hakka daha yakınsınız"³.

Yahudilerin, putperestliği, tevhid dini olan İslâm'dan daha üstün görüp göstermelerine ve hatta, putperestlerle birleşip müslümanlara savaş açmayı plânlamalarına karşı şu ayetler nazil oldu:

---

¹Vakidi, Meğazi, II,442; İbn Kesir, Sire, III,182; Makrizi, a.g.e. s.217;

²Oysaki bizzat yahudilerin Kâ'be ile bir ilişkileri yoktu. Onlar Kâ'be'yi bahane ederek Mekkelileri kandırmaya çalışıyorlar.

³Vakidi, Meğazi, II,442; İbn Kesir, Sire, III,182; Makrizi, a.g.e. s.217;

"Kendilerine Kitap'tan bir pay verlikenleri görmedin mi? Onlar, tağuta (Allah'tan başka hüküm ve yöntem koyanlara) ve cibt'e (puta, haça veya göz boyayıcı kahinlere ve güçlere) inanıyorlar ve diğer kâfirler için: "Bunlar iman edenlerden daha doğru bir yoldadır"diyorlar. İşte bunlar, Allah'ın kendilerine lânet ettiği kimselerdir. Allah kime lânet ederse artık ona hakiki hiç bir yardımcı bulamazsın"¹.

Mekke Devleti, yahudilerin gerçekten İslâm düşmanı olduklarına kanaat getirince; İslâm Devleti'ne müştereken savaş açmayı kabul edip, bunu karara bağladılar.

Yahudi heyeti, Mekke Devletini bu şekilde kandırdıktan sonra, o günün şartlarında devlet pozisyonuna sahip olan Gatafan kabilesine gidip, aynı teklifi, yâni Medine'deki İslâm Devleti'ne karşı birleşerek savaşmayı onlara da teklif ettiler. Gatafan'ın ileri gelenleri, yahudilerin bu tekliflerini hemen kabul etmediler. Nihâyet yapılan görüşmelerden sonra; İslâm ordusunu yendikleri takdirde, yahudilerin, Hayber'deki hurmalıklarının bir senelik gelirinin Gatafan'a verilmesi şartıyla, yahudilerin teklifi kabul edildi; ve bu konuda antlaşma yapıldı². Yahudi heyeti, Gatafan'ı da müslümanlar aleyhine çevirdikten sonra, Benu Suleym kabilesine varıp, onları da İslâm Devleti'ne karşı yapılacak olan savaşa davet etti³.

---

¹K.K. Nisâ sûresi, 51-52.

²Makrizi, a.g.e. s.217.

³Vakidi, Meğazi, II, 442-443; Makrizi, a.g.e. s.218.

Hız. Peygamber (s.a.s), yahudi provokatörleri ile Mekke Devleti, Gatafan ve Benü Süleym arasında geçen olayları haber alır almaz, Medine'nin etrafına bir hendek kazdırdı; ve Ebu Süfyan komutasındaki Mekke ordusu ve Gatafan ile Benü Süleym ordularının müştereken Medine'de İslâm Devleti'ne saldırmaları neticesinde **Hendek Savaşı** oldu ki, aynı zamanda "**Ğazvetu'l-ahzâb**", yâni "**Hizibler Savaşı**" da denen bu savaşın ayrıntılarına girmiyoruz¹.

Ancak, Hendek savaşının müslümanlar nokta-i nazarından en kritik olan bir anında bir hadise olmuştur ki, üzerinde durduğumuz konuyla yakından ilgilir.

Savaşa bizzat iştirak eden yahudi Huyey b. Ahtab, Ebu Süfyan'a şöyle dedi:

"Benim kavmimden olan Kurayza yahudileri de sizinledir. Bunlar, iyi silah kullanan, savaşçı bir millettir! Yedi yüz elli kadar savaşçısı vardır!".

Savaştan hiç bir netice alınamayınca; yâni yahidilerle birlikte Mekke Devleti dahil üç devletin daha iştirak ettiği savaşta "hizibler" bir sonuca gidemeyince, Ebu Süfyan, Huyey b. Ahtab'a Kurayza yahudileri için verdiği sözü hatırlatarak sözünde durmasını, yâni Kurayza yahudilerini, kendilerine yardım etmek için devreye sokmasını istedi. Çünkü Hız. Peygamber(s.a.s)'in emriyle ka-

---

¹Bu konunun ayrıntıları için bk. İhsan Süreyya Sırma, İslâmi Tebliğin Medine Dönemi ve Cihad, 16. baskı, İstanbul, 1993, s.76 vd.

zılan hendek sebebiyle savaş pasif sürüyor, seyri değişmiyordu. Bu bakımdan Ebu Süfyan, Kurayza yahudilerinin mahallesinden saldırıya geçmek istiyordu. Ancak buradan saldırıya geçbilmek için, Kurayza yahudilerinin onayı gerekiyordu ki, Huyey b. Ahtab, bu onayı elde etmek üzere Benu Kurayza'ya giti. Ne varki, Benu Kurayza'nın yukarıda gördüğümüz gibi, İslâm Devleti'yle ittifakı vardı; ve Huyey b. Ahtab bu konuda Ebu Süfyan'a söz verince, bu hususu kâle almamıştı. İşte yahudi Huyey'in, Mekke Devleti'ne vermiş olduğu söz gereğince, Mekke ve diğer saldırgan ordulara yol vermesi için, bu antlaşmayı feshetmesi gerekiyordu.

Kurayza Yahudileri, başlangıçta Huyey b. Ahtab'ı kabul etmediler. Çünkü Huyey, fitneci bir kimse olduğundan, Kurayzalılar onun yüzünden başlarına bir belâ gelsin istemiyorlardı. Çünkü onun, bu menfi tutumu yüzünden, Benu Nadir yahudileriyle beraber Medine'den sürüldüğünü de çok iyi biliyorlardı.

Huyey b. Ahtab, önce Benu Kurayza'nın ileri gelenlerinden **Azzal b. Samuel** 'le görüştü. Fakat ondan yüz bulamayınca, Kurayza'nın Reisi durumunda olan **Ka'b b. Esed** 'e gitti. Fakat Ka'b da onu kabul etmeyip, şöyle dedi:

"Sen uğursuzun birisin! Kavmine de senin yüzünden uğursuzluk geldi ve helâk oldular. Bizden vazgeç! Ben Muhammed'le antlaşma yaptım. Ben, aramızdaki bu antlaşmayı bozmayacağım. Üstelik ben ondan ahde vefakârlık ve samimiyetten başka bir şey görmedim!". Huyey, bütün fitnecilerin yaptıkları gibi, duygu sömürüsü yap-

maya başlayıp, ona şöyle dedi: "Senin yemeklerini yiyeceğimden korktuğum çin kapıyı açmıyorsun. Aç da, beraber yiyelim!".

Kalenin kapısı açılıp, Huyeyy girince, Ka'b'a şöyle dedi: "Sana izzet getirdim, güzel haberler getirdim. Kureyş, Gatafan ve diğer arapları müslümanlar üzerine getirdim. Sen de antlaşmayı bozarak, Muhammed'le savaş, ondan kurtulalım!". Ka'b şöyle dedi:

"Ey uğrusuz adam, sen bana izzet değil, zillet getirdin! Ben antlaşmayı bozamam". Kurayza yahudilerinden Amr b. Sa'd da şöyle dedi: "Aslında, aramızdaki antlaşmaya göre, Kureyş ve Gatafan'a karşı Muhammed'e yardım etmemiz lazım. Madem ki yardım etmiyoruz, hiç olmazsa onu düşmanıyla başbaşa bırakalım"¹.

Fakat Huyey b. Ahtab, şamatasına devam ederek, buna benzer sözleriyle Ka'b'ı ve diğer yahudileri kandırdı. Bunun üzerine Kurayzahılar, Hz. Peygamber (s.a.s)'le yapmış oldukları antlaşmayı bozdular. Hatta antlaşma metninin olduğu kâğıdı getirip yırttılar; ve Hz. Muhammed (s.a.s)'le olan antlaşmayı bozduklarını ilan ettiler².

Bu sırada, Hz. Peygamber (s.a.s) otuz süvariyle hendeğin muhafaza ve bekçiliğini yapmaktadır.

Kurayza yahudilerinin, müslümanlarla olan antlaşmalarını tek taraflı olarak feshettiklerini ilk defa duyan Hz. Ömer (r.a.), hemen Resûlullah (s.a.s)'e giderek haber verdi.

---

¹İbn Kesir, Sire, III,199.

²İbn Kesir, Sire,III, 199; Makrizi, a.g.e. s.277.

Bu habere çok üzülen Hz. Peygamber (s.a.s), derhal sahabesinden birkaç kişiyi gönderip, bu haberin doğruluk derecesini öğrenmek istedi.

Bir müddet sonra, haberin doğru olduğu, Benu kurayza yahudilerinin müslümanlara karşı savaş hazırlıkları içinde oldukları öğrenildi. Hatta, bu giden sahabe heyeti içinde bulunan **Sa'd b. Mu'az**, Kurayzalıları'a, bu hareketlerinden vazgeçmelerini, aksi takdirde Benu Nadir'in akıbetine ve belki daha şiddetlisine uğrayacaklarını ikaz ettiyse de, yahudiler küfürle mukabele ettiler. Gelen heyet Resûlullah (s.a.s)'e bunları anlattınca o, "Allahu Ekber!" diye tekbir getirerek şöyle dedi:

"Ey müslümanlar! Size müjdeler olsun!"

Durum çok kritikleşmiş, müslümanlar her taraftan sarılmıştı. Tehlike çok büyüktü. Hatta münâfıklar ileri-geri konuşmaya başladılar. Onlardan **Mu'attib b. Kuşeyr** şöyle diyordu: "Muhammed bize **Kisra**¹ ve **Kayser**²'in hazinelerini vadediyordu. Oysa ki biz tuvalete çıkmaya korkuyoruz!"³.

İşte münâfıklar böyledir... En kritik anlarda İslâm'a saldırırlar, tehlike atlatıldıktan sonra da seslerini keserler. Namaz kılanlarla alay eder, müslümanlığı kimseye bırakmazlar. Müslümanlar aleyhinde çalışır, müslüman olduklarını ilân ederler.

---

¹İran Şahlarına verilen isim.

²Bizans Krallarına verilen isim.

³İbn Kesir, Sire, III, 201.

Allahu Te'âlâ onları şöyle anlatır Kur'an'da:

"O vakit münâfıklarla kalblerinde bir maraz bulunanlar: "Allah ve Resûlü bize bir aldatıştan başka bir şey va'd etmemiş" diyorlardı"¹.

Bütün bunlar yetmiyormuş gibi, Huyey b. Ahtab, Mekkeli ve Gatafanlı binlerce askerle gece saldırıya geçmek için hazırlanıyordu.

Hiz. Peygamber (s.a.s) bunu duyar duymaz, sahabelerinden iki yüz kadarını Benu Kurayza hududuna göndererek, onlara şu emri verdi: "Sabaha kadar, bulunduğunuz yerde "Allahu Ekber!" diye tekbir getireceksiniz!"².

Tekbir!.. Müslüman insanının silâhı!... Hiç bir kılıcın, hiç bir silahın, hiç bir fantom ya da mîrage uçağının durduramadığı, karşı koyamadığı kuvvet! İlahî davanın sembolü, cihadın tek silahı. Tağutları durduran, dünya müstekbirlerine kan kusturan, Allah düşmanlarını kahreden mü'min silahı!...

---

¹K.K. el-Ahzâb sûresi, 12.

²Vakidi, Meğazi, II,460. Hiz. Peygamber(s.a.s), "tekbir"i bu şekilde müslümanların silâhı olduğunu emreder, ve savaşlarda parola olarak kullanırken, bazı modern müslümanlar şunlar yazmaktan ne haya ediyorlar ne de çekiniyorlar: "Şu, her olaydan sonra, camiden, mahkemeden, veya başka bir yerden çıktıktan sonra tekbir getiren minik kalabalıklar ekrana geldiği zaman halet-i ruhiyem değişiyor. İşte o zaman kendimi pek iyi hissetmiyorum. Galiba sokakta tekbir getirmekten, din adına slogan atmaktan hoşlanmıyorum. Bu işi yapanlar da pek sevimli görünmüyorlar gözüme....". (Nuh Gönültaş, Zaman Gazetesi, 19 Haziran 1996)

Resûlullah (s.a.s)'in emri mucibince, görevlendirilen sahabiler sabaha kadar tekbir getirdiler. Barutu olmayan, füzeler taşımayan bu silah öylesine güçlü idi ki, Huyey b. Ahtab ve yanındaki kafir askerleri korkularından saldıramadılar müslümanlara. Tiril tiril titrediler tekbir sesleri karşısında... Çünkü tekbir, Allah'ı terennüm ediyordu. Çünkü tekbir, "En büyük Allah'dır!" diyordu. Çünkü tekbir, Allah'ın yanında hiç bir güç ve kuvvet tanımıyordu. Tekbir, bu ilahî kanunun müjdesini veriyordu. Tekbir, tağutlara boyun eğmemeyi, onlara secde etmemeyi, onlar için savaşmamayı emrediyordu; "her şey, en büyük olan Allah içindir" diyordu...

Savaşın seyri bu şekilde devam ederken, Hz. Peygamber (s.a.s) yeni müslüman olan Nuaym b. Mes'ud vasıtasıyla Mekkeliler, Gatafanlılar ve Kurayza yahudileri arasına bir anlaşmazlık koydu. Şöyle ki:

Gatafan'dan olan Nuaym b. Mes'ud, Hz. Peygamber (s.a.s)'e gelerek, şöyle dedi: "Ya Resûlallah, ben müslüman oldum ve halkım bunu bilmiyor. İstedğin şekilde emrindeyim!". Bunun üzerine Resûlullah (s.a.s) ona şu emri verdi:

"Hemen Kurayza yahudilerine git ve onlara şöyle de: "Ey Kurayzalılar, sizler beni tanır, güvenirsiniz. Siz Kureyş ve Gatafan'la ittifak kurdunuz. Fakat sizin durumunuzla onlarınki aynı değil. Burası sizin memleketiniz; burada mallarınız, evleriniz, çoluk çocuğunuz var. Kureyş ve Gatafan öyle değil, onlar sadece Muhammed'le savaşmaya geldiler; burada hiçbir şeyleri yok. Şayet yenilecek olurlarsa, sizleri Muhammed'le baş-

başa bırakır, memleketlerine giderler. Muhammed'le yalnız kaldınız mı, onunla baş edemezsiniz. Bu bakımdan kendinizi garantiye almak için size tavsiyem, onların ileri gelen eşrafından rehineler isteyin. Bu rehineler yanınızda, sizin için birer garanti olurlar". Hz. Peygamber (s.a.s) devamla şöyle dedi:

"Yahudilere böyle söyledikten sonra, hemen Kureyş'in komutanı olan Ebu Süfyan'a gider, ona da şöyle dersin: "Ya Eba Süfyan, size ne kadar bağlı olduğumu ve Muhammed'den ne kadar nefret ettiğimi bilirsin. Kulağıma bir haber geldi ki, onu sizlere söylemeye kendimi mecbur hissettim. Size vereceğim bu nasihatı iyi dinleyin ve beni duymamış olun! Bilmiş olunuz ki, yahudiler sizinle olan antlaşmaya pişman olmuş ve Muhammed'e şöyle haber salmışlar: "Ey Muhammed, biz yaptıklarımıza pişmanız. Şayet kabul edersen, biz sana Kureyş ve Gatafan'ın ileri gelen eşrafından adamlar getirelim, bunların kafasını vur; sonra da beraberce onlarla savaşalım". Muhammed de Yahudilerin bu teklifini kabul etmiş. Onun için yahudiler haber yollayıp sizden adam isterlerse, sakın bir tek kişiyi onlara teslim etmeyin!". Hz. Peygamber (s.a.s) devamla, şöyle dedi: "Kureyş'e böyle söyledikten sonra, kendi kabilen olan Gatafan'a git ve aynı şeyi onlara da söyle! Çünkü savaş bir hiledir"¹.

Nuaym b. Mes'ud, Hz. Peygamber (s.a.s)'i dinledikten sonra, onun emirlerini harfiyyen yerine getirerek; Kureyş, Gatafan ve Yahudiler arasında bir anlaşmazlık çıkarmaya muvaffak oldu.

---

¹Ibn Kesir, Sire, III, 214-215.

Nitekim, bir müddet sonra, Kurayza Yahudileri, Kureyş ve Ğatafan'a haber göndererek rehine istediler. Daha önce Nu'aym tarafından uyarılmış olan Kureyş ve Ğatafan adam vermeyince, yahudilerle olan ittifakları bozulmuş oldu. Bunun üzerine zaten bir aya yakın süren savaştan yorulan Ğatafan ve Kureyş askerleri dönüp gittiler; ve Hendek savaşı bitmiş oldu.

Kureyş ve Ğatafan'ın bu şekilde bir sonuç alamadan çekip gittiklerini gören Resûlullah (s.a.s), sabah olunca, ordusuyla Medine'ye dönüp, evine çekildi.

Öğlen olunca, Cebrail (a.s.) gelerek, Hz.Peygamber (s.a.s)'e şöyle dedi: "Ya Resûlallah, daha melekler silahlarını bırakmadan, sen nasıl bırakırsın? Allah, derhal Benu Kurayza üzerine yürümeni emrediyor. Ben de oraya gidiyorum"¹.

Cihaddan döneli daha bir-iki saat olmamıştı. Resûlullah (s.a.s), Allah'ın emri üzerine, hemen Hz. Ali (r.a.)'ı çağırarak ona sancağı, Bîlâl'e de şu emri verdi: "Her kes ikindi namazını Benu Kurayza mahallesinde kılacak!".

Müteakiben de, Hz. Peygamber (s.a.s) ordusuyla birlikte Benu Kurayza'ya giderek kalelerini kuşattı. Yahudilerin kalelerine yaklaşan Hz. Peygamber(s.a.s), onların duyabilecekleri şekilde şöyle seslendi:

"Ey maymunların ve domuzların kardeşleri!".

---

¹Makrizi, a.g.e. s.241.

Müslümanların gelmesi üzerine Kurayza yahudileri kalelerine çekilerek, kapılarını kapattı ve böylece muhasara başlamış oldu. Müslümanlar kalelere giremediklerinden, yahudiler de dışarı çıkıp savaşamadıklarından her iki taraf ancak birbirlerine taş veya ok atabiliyordu. Kaleler çok metin olduğundan müslümanlar içeriye giremiyor; yahudiler de korktuklarından, aşağıya inip savaşmıyorlardı. Bu durum yirmi beş gün kadar sürdü.

Muhasarayla zorlanıp korkan yahudiler, sahabeden Ebu Lubabe'yi arabulucu olarak istediler. Resûlullah (s.a.s)'in emri üzerine, Ebu Lubabe, yahudi kalesine girdi. Ebu Lubabe'yi gören yahudiler, bağışmaya, ağlamaya başladılar. Aralarından biri şöyle dedi:

"Korkuyoruz, savaşmaya takatımız yok! Ne yapalım? Muhammed bize ne yapacak?".

Ebu Lubabe, gafil davranarak, parmaklarıyla boğazını gösterdi. Yani yahudilerin öldürüleceklerini imâ etti. Halbuki Hz. Peygamber (s.a.s), kendisine böyle bir şey söylememişti. Fakat Ebu Lubabe hemen hatasını anladı ve Resûlullah (s.a.s)'e uğramadan Medine'ye gidip, ellerini Mescid'in bir sütununa bağladı; ve, "(Onlardan) diğer bir kısmı da günâhlarını itiraf ettiler. Onlar iyi bir ameli başka bir kötü ile karıştırmışlardır. Olur ki Allah onların tevbelerini kabul eder. Çünkü Allah hiç şüphesiz çok yarlıgayıcıdır, çok esirgeyicidir"¹ ayet-i kerimesi nazil oluncaya kadar kendisini cezalandırdı².

---

¹K.K. Tevbe sûresi, 102.

²İbn Kesir, Sire, III, 231.

Hız. Peygamber (s.a.s)'in kuşatmayı kaldır-
mayacağını anlayan Benu Kurayza reisi Ka'b b.
Esed, yahudileri toplayarak onlara şöyle dedi:

"Ey yahudi milleti, başınıza gelenleri görü-
yorsunuz. Size üç teklifte bulunuyorum:

"Vallahi bu adamın gerçek Peygamber ol-
duğu ortaya çıkmıştır. Kitabımız Tevrat'ta da va-
sıfları yazılı olan bu Peygamber'e inanalım ve
ona bağlanalım!". Yahudiler, "Hayır, dinimizden
ayrılmayız!" dediler. Bunun üzerine Reisleri, "o
halde, kadınlarımızı ve çocuklarımızı öldürüp,
müslümanlarla göğüs göğüse, ölünceye kadar sa-
vaşalım. Ölürsek, hiç olmazsa gözümüz arkada
kalmaz!». Yahudiler bu teklifi de kabul etmedi.
Bunun üzerine Ka'b b. Esed şöyle dedi:

"Madem bunu da kabul etmiyorsunuz; o
halde üçüncü bir teklifim var. Bu gece cumartesi
gecesi. Muhammed ve arkadaşları, cumartesi
günleri bir iş yapmadığımızı bildiklerinden muh-
temelen istirahat çekilecekler. Biz hep beraber
çıkıp, onları gafil avlayalım; belki muvaffak olu-
ruz". Fakat yahudiler onun bu teklifini de reddet-
tiler¹.

Yaptıkları büyük ihânetten dolayı ne yap-
caklarını bilmeyen yahudiler, **Ensâr'dan Sa'd b.**
Mu'az'ın hakemliğine razı oldular. Bunun üzerine
Resûlullah (s.a.s), yaralı olan Sa'd'ı çağırarak,
yahudilerle aralarında hakemlik yapmasını em-
retti.

---

¹Makrizi, a.g.e. s.244.

109 Darimi, Sünen,II,142,2467; 156-2612; İbn Kesir,
Sire,III,233.

Bazı rivayetlere göre Sa'd b. Mu'az, yahudiler hakkında verdiği hükmü Tevrat'tan çıkarmıştır. Nitekim, mevcut Tevrat kitaplarında Sa'd b. Mu'az'ın vermiş olduğu hükmü teyid eden şöyle bir bölüm vardır:

"Bir şehre cenk için yaklaştığında onu sulha davet edesin! Ve eğer sana sulh cevabını verip sana kapılarını açar ise, içinde bulunan kavmin kaffesi (tamamı) sana harağgüzar olup, hizmet etsinler. Lâkin eğer senin ile musalaha etmeyip cenk ederse, onu muhasara edesin! Ve Allah'ın Rab onu senin eline teslim ettiğinde, erkeklerinin cümlesini kılıçtan geçiresin! Ancak kadınlarla çocukları ve hayvanları ve şehirde olan herşeyi yağma edip, Allah'ın Rabbin sana verdiği düşmanlarının ganimetini yiyessin!"¹.

Sa'd'ın Yahudilerin kutsal kitabına dayanarak Benu Kureyza yahudileri için verdiği hüküm şöyle oldu.

1. Eli silah tutabilecek olan bütün erkekler öldürülecek,
2. Kadın ve çocuklar esir edilecek,
3. Malları ganimet olarak alınacak.

Bunun üzerine Hz. Peygamber (s.a.s) şöyle buyurdu: "Sen Allah'ın hükmüyle hükmettin!"².

Bu hüküm gereğince, Benu Kurayza yahudileri kalelerinden çıkarılıp, Nesibe binti'l-Haris adındaki bir kadının evinde hapsedildiler.

---

¹Kitab-ı Mukaddes, Tesniye, XX,10-15.

Yahudiler bu şekilde hapsedildikten sonra, Hz. Peygamber (s.a.s)'in emri üzerine çukurlar kazıldı ve Benu Kurayza'nın eli silah tutan bütün erkekleri teker teker öldürülerek bu çukurlara gömüldü. Bu şekilde öldürülen Yahudilerin sayısının 600 ile 700 arasında olduğu rivayet edilmektedir¹.

Yahudiler öldürölmek üzere götürölürken, İslâm düşmanı Huyey b. Ahtab şöyle diyordu:

"Bu, Allah'ın yahudilere yazdığı bir kitap (bir kader)tır"².

Değerlendirme

Hz. Peygamber (s.a.s), başlangıçta yahudilerin şamatasına sabrediyor. Fakat bütün ikazlarına rağmen bundan vazgeçmeyince, bu fesad hareketlerini yürüten şairlerini öldürtüyor. Fakat bu da fayda vermiyor ve Benu Kaynuka ve Benu Nadir yahudileri, müslümanlarla yapılan antlaşmayı bozarak ihanet ediyorlar. Hz. Peygamber (s.a.s) onları Medine'den sürüyor. Ne var ki, bütün bunlar, Medine'de kalan son yahudi kabilesi Benu Kurayza'ya ders olmuyor. Yukarıda gördüğümüz gibi, Hendek savaşının en kritik döneminde, Hz. Peygamber (s.a.s)'e ihanet edip, aralarındaki antlaşmayı bozuyor ve düşmanla birleşiyor.

Savaşın neticesi müslümanların lehine tecelli edince de, Allah'ın emriyle, Hz. Peygamber

---

¹Ibn Hişam, Sire, III,241; Ibn Kesir, Sire,III,239.

²Ay.yerler.

(s.a.s), yahudilere hakkettikleri cezayı veriyor. Çünkü Rahmet ve silah Peygamberi olan Hz. Muhammed (s.a.s)'in parolası şuydu:

"Anlamak isteyeneye nasihat; anlamak istemeyip, İslâm'a ihânet edene ceza!".

Kurayza savaşının bitmesiyle beraber, Medine'deki kitlesel yahudi varlığına son verildi. Medine'de müslüman unsur hâkim olmuş, yahudilerden, müslümanlara düşmanlık beslemeyen, onlarla iyi geçinen tek tük aileler kalmıştı sadece. Görüldüğü gibi Hz. Peygamber(s.a.s), yahudilerle, sadece ihânet ettikleri için savaşıyor; yoksa kimi oryantalistlerin(özellikle yahudi orijinli olanların) iddia ettikleri gibi yahudilere bir jenosid uygulamak için değil!

Kurayza oğulları savaşının Medine Vesikası açısından değerlendirilmesi

Benu Kurayza'yla yapılan savaşa dair olan haberlerde, söz konusu vesika ile ilgili çok daha detaylı bilgilere rastlıyoruz.

Aslında Hz. Peygamber(s.a.s) ile Medine yahudileri arasındaki antlaşmanın varlığı, bütün Arabistan'da ve özellikle Mekke devletinde çok iyi biliniyordu.

Nitekim Benu Kurayza savaşı öncesinde Nadir Oğulları yahudilerinin lideri olan Huyey b. Ahtab'ın teşviki ile Medine'de yapılmış olan Hendek, yahut diğer adıyla **Hizibler Savaşı**, Müslümanlar tarafından Medine etrafına kazılmış olan hendekten dolayı, neticesiz kalınca, Mekke ordusunun komutanı Ebu Sufyan, savaşın

hazırlayıcısı ve Mekkelilere yahudi desteğini vadedmiş olan Huyey b. Ahtab'ı çağırarak onunla bu konuda konuştu ki, bu konuşma, Hz. Muhammed(s.a.s)'in yahudilerle yapmış olduğu antlaşmanın gerçekliği açısından fevkalade önemlidir.

Huyey b. Ahtab Mekkelileri müslümanlarla savaşa iknaya çalışırken, Ebu Sufyan'a şöyle demişti: 750 savaşçısı bulunan kavmim Benu Kurayza sizinle beraber olacaktır¹. Vakidi bu hadisenin devamında şunları anlatıyor:

" Huyey b. Ahtab Mekkelilere böyle bir söz verdiği için, Hendek savaşında taraflar birbirlerine yaklaşınca Ebu Sufyan Huyey b. Ahtab'a şöyle dedi: Haydi bakalım, kavmine(Benu Kurayza'ya) git ve **onlarla Muhammed arasında bulunan ahd'i bozmalarını temin et!**"². Böylece görüyoruz ki, Mekke'nin lideri olan Ebu Sufyan bile böyle bir antlaşmanın varlığından haberdardı.

Nitekim Ebu Sufyan'ın bu ikazı üzerine Huyey b. Ahtab, kendisi gibi yahudi olan, ve fakat kendi kabilesi olan Benu Nadir'den daha çok antlaşmalarına sadık olan Benu Kurayza'ya gidip,

---

¹Vakidi, a.g.e. II,454. Yukarıda geçtiği gibi, aslında Huyey b. Ahtab Kurayza'dan değil, Benu Nadir yahudilerindendi. Fakat Mekkelileri kandırmak için, Benu Kurayza yahudilerine de söz geçireceğini söylüyor. Özellikle Benu Kurayza'yı gündeme getirmesi, diğer yahudilerin, yâni Kaynuka ve Nadir yahudilerinin Hz. Peygamber(s.a.s) tarafından Medine'den sürülmüş olmalarından kaynaklanıyordu.

²Vakidi, ay.yer.

onları da Hz. Muhammed(s.a.s)'e karşı Mekke devletinin ordusu yanında yer almaya teşvik etti.

Tarihçimiz İbn Kesir, İbn İshak'tan bu konuda şunları nakletmektedir:

"... Hizibler(Mekke Devletinin ve diğer kabilelerin orduları) Medine civarına inince, Benu Kurayza kendi kalelerinin kapılarını kapattı. Bunun üzerine Benu Nadir'den olan Huyey b. Ahtab, Kurayza'nın lideri ve onlar adına antlaşmalar yapan Ka'b b. Esed'e gitti. Ka'b, Huyey'in geldiğini duyunca, hemen kalenin kapılarını ona kapattı. Huyey ısrar ediyor, fakat Ka'b kapıyı açmayı reddediyordu. Huyey şöyle seslendi:" Hey Ka'b, sana ne oluyor, bana kapıyı açsana !". Ka'b şöyle dedi: "Esas sana ne oluyor ey Huyey? Sen uğursuz bir adamsın. Ben Muhammed'le bir antlaşma yaptım, ve benle onun arasındaki bu antlaşmayı bozacak değilim. Çünkü şimdiye kadar, ben ondan vefâ ve sadakattan başka bir şey görmedim!"¹.

Bu münakaşalara tanık olan Kurayza Yahudisi 'Amr b. Sa'd da, Yahudilere, Hz. Peygamber(s.a.s)'le yapmış oldukları antlaşmayı hatırlatarak, hattızatında bu antlaşmanın gereği olarak kendisine yardım etmeleri gerektiğini söyledikten sonra şunları ilâve etti:

" Yaptığınız antlaşmaya göre, ona yardım etmelisiniz. Fakat madem ki bunu yapmıyorsunuz, hiç olmazsa onu düşmanıyla başbaşa bırakın(yâni düşmanıyla birlik olmayın!)"².

---

¹İbn Kesir, a.g.e. III,198.

²İbn Kesir, a.g.e. III,199.

Fakat bütün bu karşı görüşlere, yâni Hz. Muhammed(s.a.s)'le olan antlaşmayı bozmak istemeyen Yahudilerin karşı koymalarına rağmen, Huyey b. Ahtab Kurayza lideri Ka'b b. Esed'i kandırdı; ve Ka'b, müslümanlarla olan antlaşmayı feshettiğini ilân etti¹.

İbn Kesir, İbn İshak'tan aldığı bir rivayetinde şöyle demektedir:

"Kurayza kalelerine kadar çıkmış olan Huyey b. Ahtab, ahd'i feshettiğini ve hiziblerle(yâni Mekke Devlet ordusu, Gatafan ordusu, Suleym ordusu v.s.) birleşip, Hz. Peygamber(s.a.s)'le savaşacağı sözünü almadan, Ka'b b. Esed'den vazgeçmedi. Bunun karşılığında da Huyey b. Ahtab kendisine, Mekke ve Gatafan ordularının Resûlullah(s.a.s) karşısında bir başarı almadan dönmeleri hâlinde, ölünceye kadar onunla birlikte kalesinde kalacağına dair söz verdi. Bunun üzerine Ka'b b. Esed, kendisiyle Resûlullah(s.a.s) arasında yazılmış olan antlaşmayı feshetti"².

Hatta bir rivayete göre de, Huyey b. Ahtab'ın bu teklifine kolay kolay yanaşmayan Kurayza lideri Ka'b, kendilerini garantiye almak için, Huyey b. Ahtab'tan, Kureyş ve Gatafan ordularından rehineler getirmesini istedi. Üstelik Ka'b, Kureyş ve Gatafan ordularının Resûlullah(s.a.s) karşısında yenilip çekilmeleri hâlinde güç durumda kalmamaları için bu rehinelerin sözü edilen orduların eşrafından olmalarını ve sayılarının da doksan kişi olmasını şart koştu.

---

¹El-Kıla'î, el-İktifâ, II,164.

²İbn Kesir, a.g.e. III,199.

Huyey'in de bunu temin etmesi üzerine, Ka'b **ahdi feshetti** ve ahid şartlarının içinde yazılı bulunduğ^u kağıdı da, yâni **ahidnâme**'yi de yırtıp attı. Yahudilerden sadece Esed, Useyd ve Sa'lebe, bu karara katılmayarak onlardan ayrıldılar ve Resûlullah(s.a.s)'e iltihak ettiler¹ ki, muhtemelen Kurayza Yahudilerinin bu şekilde ihânet ederek antlaşmayı bozduklarını, Resûlullah(s.a.s)'e bunlar bildirdiler.

Bu kötü haberi² duyan Resûlullah(s.a.s), hemen harekete geçip, bunun doğru olup, olmadığını öğrenmek istedi.

Hadisenin devamını İbn İshak'tan naklen rivayet eden İbn Kesir'den³ okuyalım:

"Bu haber Resûlullah(s.a.s) ve müslümanlara ulaşınca; o gün için Evs'in lideri olan Sa'd b. Muaz ve Hazrec'in lideri olan Sa'd b. 'Ubâde'yi, yanlarında Abdullah b. Revaha ve Havat b. Cübeyr olduğu halde, haberin doğruluğunu araştırmak üzere görevlendirdi. Resûlullah(s.a.s) onlara şöyle dedi: Kalkın ve kendilerinden bu haberi duyduğumuz kimselere gidip, söylenenlerin doğru olup olmadığını araştırın! Şayet haber doğru ise, bunu müslümanlar arasında yaymadan gizlice gelip bana haber verin; yok eğer haberin aslı

---

¹Ayrıntılar için bk. İbn Kesir, a.g.e. II¹,199.

²Kötü haber çünkü: Haberın doğruluğ^u hâlinde, müslümanlar her taraftan kusatılacakları gibi, Kurayza Yahudileri ile kendileri arasında, onları koruyacak bir hendek de yoktu.

³A.g.e. III,200.

yoksa, yâni **ahid**'lerinde durmaya devam ediyorlarsa, bu haberi her tarafa duyurun!

"Resûlullah(s.a.s)'in bu emri üzerine yola koyuldular. Kurayza kalelerine kadar giden heyet kaleden içeri girip, Yahudileri, **ahid**'lerini yenilemeye davet ettiler¹. Yahudiler ise, Benu Nadir Yahudilerini kastederek, " Kanadımız kırıldı; Muhammed onları sürgün etti!" cevabını verdiler. Bu tutumlarına karşı Sa'd b. 'Ubâde söylenmeye başlayınca, Sa'd b. Muaz, " Vallahi biz bunun için gelmedik. Bizim aramızda olan şey, karşılıklı sövüşmeden çok daha önemlidir" deyip Sa'd b. 'Ubâde'yi yatıştırmaya çalıştı.

"Daha sonra da Sa'd b. Muaz onlara seslenerek, "Ey Kurayza oğulları, siz aramızdaki antlaşmayı biliyorsunuz. Korkarım ki Nadir oğullarının başına gelenlerin çok daha beteri de sizin başınıza gelecek!". Sa'd'ın bu sözlerine Yahudiler hakaret ve sövme ile karşılık verince Sa'd, biraz nasihat, biraz da tehdid ederek, "başka tarzda konuşmanız, sizin için daha hayırlı olurdu!" dedi. Bunun üzerine Yahudiler Resûlullah(s.a.s)'i alaya alarak, "Kimmiş o Resûlullah? Bizle Muhammed arasında **ahid** falan yok!". Onların bu sözlerine hiddetlenip sövmeye başlayan Sa'd b. Muaz'ı, bu sefer de Sa'd b. 'Ubâde yatıştırmaya çalışarak, "Sövmeyi bırak! Bizlerle onlar arasında meydana gelenler, sövmeden daha önemlidir!".

---

¹Bu **ahid**'i yenileme isteği, onların ahidlerinde durup durmadıklarını öğrenmek içindi. Çünkü ahidlerini bozmamış olsalar, "buna ne gerek var ki?" diye sormaları lâzım. Değilse, "Biz antlaşmayı bozduk!" diyecekler.

"Daha sonra iki Sa'd ve yanlarındakiler Resûlullah(s.a.s)'e gelip, Recî' hadisesinde sahâbi Hubeyb ve arkadaşlarına yapılan ihâneti hatırlatarak, " 'Udall ve Kâre!'"¹ dediler.

"Kurayza Yahudilerinden böyle bir haber gelince, Resûlullah(s.a.s), başını örterek, bu şekilde bir müddet sessiz kaldı. Onun bu hâlini gören müslümanlar, Benu Kurayza'dan hayırlı bir haber gelmediğini anlayıp; endişelenerek korkmaya başladılar. Daha sonra Resûlullah(s.a.s) başını kaldırıp, " Size Allah'ın fethini ve yardımını müjdelerim!" deyince de sevinmeye başladılar".

Nitekim daha sonra Hendek savaşının seyri başka bir boyut kazandı² ve Kurayza Yahudilerine de, bu ihânetlerinin cezası olmak üzere savaş açıldı³.

Kurayza Yahudileriyle yapılan savaş sırasında, müslüman kadınlar arasında aktif bir rol oynamış olan Hz. Peygamber(s.a.s)'in halası Safiyye binti Abdilmuttalib, bir ayrıntıyı şöyle anlatıyor:

---

¹'Udall ve el-Kâre kabileleri, Resûlullah(s.a.s)'den, kendilerine din'i öğretmek için hoca istemişlerdi. Resûlullah(s.a.s) de onların bu isteklerine müsbet cevap vererek, aralarında sahâbi Hubeyb'in de bulunduğu bir heyeti onlara gönderdi. Fakat adı geçen kabileler, ihânet ederek, Recî' denen yerde bu gelen müslümanları pusuya düşürüp katlettiler.(Ayrıntılar için bk. Islâmi Tebliğin Medîne Dönemi ve Cihad adlı kitabımız, s.61).

²Savaşın ayrıntıları için bk. a.g.kitabımız, s.73 vd.

³Savaşın ayrıntıları için bk. a.g. kitabımız, s.83 vd.

"Hassan¹ biz kadınlarla çocukların yanındayken, kalenin etrafında dolaşmakta olan bir Yahudi erkeği yanımızdan geçti. Benu Kurayza, kendileri ile Resûlullah(s.a.s) arasında bulunan antlaşmayı bozmuş, bizimle savaşıyordu"².

Yukarıda vermeye çalıştığımız ayrıntılara dikkat edecek olursak, devamlı olarak bir ahid ve bu ahid'in bozulup, bozulmadığından sözediliyor.

Nitekim "Onlar, kendileriyle antlaşma yaptığın halde, her seferinde ahid'lerini bozanlardır; çünkü onlar (Allah'tan) sakınmayanlardır "³ ayet-i kerimesi, bu şekilde ahidlerini bozmuş olan yahudilerle ilgilidir. Tefsirci Beydavî(ö: Hicri 682) bu antlaşmayı bozmuş olanları sadece Benu Kurayza yahudileriyle sınırlandırırken⁴, Kurtubi, buna ilâveten Benu Nadiri de zikrediyor⁵.

Böylece, Hz. Peygamber(s.a.s)'in yahudilerle bir antlaşma yaptığı ayet-i kerimelerle de tesbit edilmiş oluyor.

---

¹Hiz. Peygamber(s.a.s)'in şairi Hassan b. Sabit.

²Daha sonra Safiyye, o Yahudi erkeğini öldürür. Burada gayemiz savaşı anlatmak değil; ahidname ile ilgili bilgileri vermek olduğundan bu ayrıntıyı naklettik.(İbn Kesir, a.g.e. III,208-209.)

³Kur'an-ı Kerim, Enfâl sûresi,56.

⁴Bk., Tefsir(Envâru't-Tenzîl ve Esrâru't-Te'vil), Mısır, 1968, I,399.

⁵Bk. Tefsir(el-Câmi'u li Ahkâmi'l-Kur'an), el-Kahire, 1967, VIII,30.

Vesika ile genel değerlendirme

Medine'de imzalanmış olan antlaşma, özellikle müslümanların yahudilerle olan ilişkilerini konu olarak aldığından; ve de Kurayza Savaşının sonunda Medine'de yahudi unsuru kalmayınca, vesikanın pratiği kendiliğinden son bulmuştur. şimdi de söz konusu vesikanın genel bir değerlendirmesini yapalım:

1) Vesikanın mahiyeti:

Hız. Peygamber(s.a.s)'in yahudilerle yapmış olduğu antlaşma hakkında Vakidi şunları söylemektedir:

"Resûlullah(s.a.s) Medine'ye gelince, Kurayza, Nadir ve Medine'de bulunan diğer yahudilerle bir saldırmazlık antlaşması yaptı. Buna göre ne onunla olacaklar, ne de ona karşı olacaklar! Bir rivayete göre de, onlardan birinin kötülük yapması halinde, yahudilerin kendisine yardım edeceklerine dair onlarla musalaha yaptı"¹.

2) Hız. Peygamber(s.a.s), yahudilerle antlaşma yapıp devletini kurduğu zaman, müslümanlar kemiyet itibariyle güçsüz grnyorlarsa da, vakıa olarak büyük bir güç sahibi idiler. Bu iki yönden böyledir:

a. Medine nüfusunun ekseriyetini teşkil eden Evs ve Hazrec kabilelerinin her ikisinin de lideri müslüman olmuşlardı. Her iki kabilede de müslüman olmayanların sayıları, müslüman

---

¹Vakidi, a.g.e. II,454.

olanlardan fazla olmasına rağmen, aslolan, her sözün kendilerinde bittiği kabile reisleriydi ki, dediğimiz gibi bunlar müslüman idiler. Kabile bireylerinin, kabile reislerine karşı, hemen hemen hiç bir yaptırım güçleri yoktu. Nitekim müteakip senelerde meydana gelen onca savaşlarda, müslüman olmamalarına rağmen, İslâm Devletine karşı herhangi bir harekette bulunmamışlardır.

b. Zannedildiği gibi Hicretin 2. yılında, müslümanlar güç olarak zayıf olsalardı, Medine nüfusunun sayısal olarak yarısını teşkil eden yahudilerden Benu Kaynuka oğullarına nasıl savaş açabilsinler? Nitekim, Kaynuka ile yapılan savaşta, münafıkların başı olan Abdullah ibn Ubeyy'in bütün çabalarına rağmen ne Benu Nadir yahudileri, ne de Benu Kurayza yahudileri -kardeşleri- olan Kaynuka oğullarına yardım edebildiler.

c) Yukarıda Ka'b ibnu'l-Eşref misalinde gördüğümüz gibi, Resûlullah(s.a.s), hiç kimseye danışma ihtiyacı görmeden İslâm'a zararlı olan kimseleri öldürtebiliyor. Şayet Medine İslâm Devletinde Hz. Peygamber(s.a.s) Hâkim değil, Hakem olsaydı; en azından Ka'b ibnu'l-Eşref gibi bir Yahudi lideri konusunda, antlaşmalı olduğu yahudi kabileleriyle istişare eder, kendi başına hareket etmezdi. Nitekim İslâm ilimleri konusunda, -tarafı da olsa-, bir çok araştırma yapmış olan yahudi asıllı Maxime Rodinson da¹, Medine'de Hz. Peygamber(s.a.s)'in insiyatifiyle kurulmuş olan devletin, doğrudan doğruya onun

---

¹Mahomet, Paris,1961, éd. SEUIL, s.254 vd.

idaresinde olduğunu, ve bu devletin referansını Allah'tan aldığını yazmaktadır.

3) Kanaatimiz odur ki, söz konusu vesikanın kaleme alınış tarihi, kesinlikle Bedir savaşıdan öncedir. Çünkü Bedir savaşı, Hicri 2. yılın Ramazan ayında, Kaynuka Yahudileriyle yapılan savaş da Ramazan'ı takipeden Şevval ayı ortalarında oldu. Ve yukarıda gördüğümüz gibi, antlaşma ilk defa bu bu savaş öncesinde ihlâl edildi.

4) Vesika ile Yahudilere verilen haklar, siyasi değil, dinidir. Nitekim Hz. Peygamber(s.a.s)'in siyasi meselelerde Yahudilerle istişare ettiğine, ya da en azından onlara bilgi verdiğine dair en küçük bir rivayete dahi rastlayamadık.

5) Bu vesika Yahudileri ilgilendiren "dinî hürriyet" maddesi, Hz. Peygamber(s.a.s)'in vefatından sonra da müslümanlar tarafından aynen tatbik edildi. Yâni saltanat dönemleri dahil, bugüne kadar, müslümanlar hiç bir zaman ne Yahudilerin, ne de diğer gayrimüslimlerin dinî hürriyetlerine asla engel olmadılar.

6) Yine kanaatımız odur ki; gayrimüslimlerle müşterek yaşanılacak bir devlette, gayrimüslimlerin devlete olacak katkıları, ancak Kur'an ve Sünnet'in müsaade ettiği kadar olabilir.

7) Bir diğer husus da, bazı araştırmacıların iddia ettikleri gibi, biz bu antlaşmada, İslâmi bir devlet kurulmasına mani bir madde göremiyoruz. Neki bugün kurulacak bir devlette, müslümanların sosyal kononktörü tamamen değiştiğinden,

söz konusu vesikanın yeterli olmadığı, Kur'an ve Sünnet'e ters düşmeyecek şekilde yeni yeni maddelerin konması gerektiğini de vurgulamak istiyoruz.

Sellam b. Ebi'l-Hukayk öldürülüyor

Medine vesikası ile ilgili bu değerlendirmeden sonra daha önce benzeri olayları incelediğimiz bir başka olaya geçebiliriz. Bu da Yahudilerle yapılmış anlaşmaya rağmen İslam devleti aleyhinde yoğun kışkırtıcı eylemlerde bulunan Sellam b. Ebi'l-Hukayk'ın öldürülmesidir.

Mekke Devletini, Medine'deki İslâm Devleti aleyhine savaşa teşvik etmek için Huyey b. Ahtab başkanlığında Mekke'ye giden yahudi heyeti içinde Sellam b. Ebi'l-Hukayk da vardı.

Sellam, Benu Kurayza'ya verilen cezayı duymuş, Hayber'e kaçmıştı. Kendisini orada emniyette hissediyordu. Cezasız kalmayacağını unuttuyordu.

Ensar'ın iki kolu olan Evs ve Hazrec, Hz. Peygamber (s.a.s)'e hizmet etmekte yarışıyorlardı. Öyle ki, Evs kabilesi Resûlullah (s.a.s)'e herhangibir hususta hizmet etse, Hazrec kabilesi de onun derecesinde hizmet etmek isterdi.

Yukarıdaki bölümlerde bahsettiğimiz yahudi şairi Ka'b İbnu'l-Eşref, Evs tarafından öldürülmüştü. Hazrec de ona denk sayılacak bir İslâm düşmanını öldürmek istiyordu¹. Onun için

---

¹İbn Kesir, Sire, III, 261.

Resûlullah (s.a.s), Sellam'ın öldürölme işini Hazrec'e tevdi etti.

Hz. Peygamber (s.a.s), Sellam'ı öldürmeye gidecek olan askeri birliğin başına Abdullah b. Atik'i komutan tayin ederek ona şu emri verdi:

"Sakın kadın ve çocuk öldürmeyin!!"¹.

Bu küçük İslâm birliğı Hayber'e gece varmıştı. Sellam'ın evini bulup içeriye girdiler; ve Allah'ın düşmanı Sellam'ı öldürdüler. Onu öldürmeye giden sahabeden biri, kocasının öldürölmesi üzerine bağırmaya başlayan hanımını da öldürmek istedi. Ancak Resûlullah (s.a.s)'in kesin emrini hatırlayınca ondan vazgeçti².

Böylece, İslâm aleyhinde çalışan bir yahudi daha bertaraf edilmiş oldu.

Hayber'in fethi

Hz. Peygamber(s.a.s), bir taraftan İslâm Devleti'nin sınırlarını genişletiyor; öbür yandan da sınırlarını genişlettiğı bu devleti güvence altına almak istiyordu.

Medine şehri nüfusunun yarıdan fazlasını teşkil eden yahudilerin bir kısmının İslâm Devleti'ne karşı yapmış oldukları ihânet üzerine Medine'den sürölmeleri, geriye kalanların da keza İslâm düşmanlarıyla ittifak kurup, müslümanlarla olan antlaşmalarını ihlâl etmeleri neticesinde öldürölmelerinden sonra İslâm Devleti

---

¹Ay.es. III,261.

²Ay.yer.

kısmî bir rahatlığa kavuşmuştu. Gerçi Medine'deki münâfıklar zaman zaman huzursuzluk çıkarıyorlardı; fakat Allah'ın kanunlarının Medine dışında da hükümran olmasına mani olamıyorlardı.

Hicrî 6. senenin sonlarında, İslâm Devleti şöyle bir durum arz ediyordu:

Medine'de çok az İslâm düşmanı kalmıştır ki, bunlar da pasif durumdadırlar. Güneyde Mekke şehir devleti hâlâ varlığını sürdürüyor, İslâm Devletine saldırmak için fırsat kolluyordu. Beri taraftan, etkinlikleri en aza indirilmiş olsalar bile, Suleym ve Gatafan kabileleri vardı ki, bunlar da İslâm Devletini yıkmak istiyorlardı. Nitekim Hendek savaşında, Mekke ordusunun yanında yer almışlardı.

Kuzeyde ise Hayber vardı. Hz. peyamber (s.a.s)'in Medine'den sürmüştüğü Benu Kaynuka ve Benu Nadir yahudilerinin çoğu burada toplanmıştı. Zaten yahudilerle meskun olan Hayber bölgesi, Medine'den gelen bu ilâve yahudilerle birlikte hayli kalabalıklaşmıştı.

Hayber'e sürülmüş olan yahudiler, burada rahat durmamışlar; her fırsatta İslâm düşmanlığını kışkırtmışlar; müslümanlarla yapılan savaşlarda, müslüman düşmanlarına destek vermişlerdir.

Benu Kayanuka ve özellikle Benu Nadir yahudilerinin sürülmesinden sonra, İslâm Devletini yıkmak için yapılan savaşların hemen hepsi, Medine'den sürüldükten sonra Hayber'e yerleşmiş olan yahudiler tarafından planlanmıştır.

Tarihi verilere dayanarak diyebiliriz ki, o dönemde, İslâm Devletini yıkma eylemleri iki ana merkezden idare ediliyordu: Mekke ve Hayber... Mekke'de müşrik araplar, Hayber'de yahudiler...

Bu çok taraflı İslâm düşmanlığına karşı, Hz. Peygamber (s.a.s), oldukça plânlı hareket ediyor; her şeyi zamanında ve gecikmeden iktizasına göre yerine getiriyordu.

Hicri 6. senenin sonlarında, Hz. Peygamber (s.a.s), aniden Umre yapma kararı aldı; ve yanındaki sahabesiyle Mekke'ye hareket etti. Ne var ki Mekke Devleti, müslümanların umre yapmalarına müsaade etmediği gibi, onların Mekke'ye girmelerine bile razı olmadı.

Yapılan karşılıklı görüşmelerden sonra, meşhur Hudeybiye antlaşması yapıldı¹. Taraflar arasında kabul edilen maddelere bakıldığında, bu antlaşma, tamamen müslümanların aleyhine gibi görünüyordu. Hatta Hz. Ömer(r.a) gibi sahabiler, Mekke Devleti ile yapılan bu antlaşmanın müslümanlar açısından de iyi olmadığını; antlaşma maddeleriyle "verilmiş olan tavizlerin" kabul edilemez hususlar olduğunu söylüyorlardı. Ne varki Hz. Ömer, ve onun gibi düşünen diğer sahabiler, Hz. Peygamber(s.a.s)'in, bu antlaşmayla neler elde ettiğinin farkında değillerdi. Nitekim çok geçmeden, Hz. Peygamber(s.a.s)'in haklılığı ortaya çıktı; ve Allah Mekke'nin fetholu-

---

¹Antlaşma hakkındaki ayrıntılar için bk. İbn Hişâm, Sire, III, 308; İhsan Süreyya Sırma, İslâmi Tebliğin Medine Dönemi ve Cihad, s.94 vd.

nacağı müjdesini Cebrail vasıtasıyla Elçisi'ne bildirdi.

Antlaşma maddelerinden birisi şu şekildedeydi:

"Bu antlaşma on sene geçerli olacak"¹.

Bunun manası şuydu: İslâm Devletinin güney sınırları on sene müddetle güvence altındadır. Çünkü Hz. Peygamber (s.a.s), antlaşma maddelerine ısrarla şu maddeyi ilâve ettirmişti: "Her ne suretle olursa olsun, bu antlaşmaya ihânet edilmeyecek!".

Antlaşma metni yazıldıktan sonra, Hz. Peygamber(s.a.s), ashabıyla beraber, umre yapamadan Medine'ye döndüler. Sahabenin çoğu bu antlaşmadan memnun değildi. Çünkü onlar, Resûlullah (s.a.s)'in Mekke Devleti'ne taviz verdiği zannındaydılar; oysa ki, yukarıda belirttiğimiz gibi onlar, Hz. Peygamber(s.a.s)'in bildiklerini göremiyorlardı.

Hz. Peygamber (s.a.s), güneyi bu şekilde emniyete aldıktan sonra; kuzeyde, Hayber'de her an için tehlike arzeden yahudileri düşündü. Bu düşünce muvacehesindedir ki, Resûlullah (s.a.s), Hudeybiye dönüşü, Medine'de 15-20 gün kaldıktan sonra, ordusuyla Hayber'e hareket etti (Hicri 7. sene Muharrem ayının ilk haftası).

İslâm ordusu Ğatafan devletinin arazisinden geçerken, İslâm Devleti'nin büyümesini iste-

---

¹Ibn Hişam, Sire, III,317.

meyen Ğatafan durumu anlamış ve Hayber'e gidip yahudilere yardım etmek istemiştir. Ancak bir müddet sonra çoluk-çocuklarını, mallarını düşünerek geri dönmüşler ve İslâm ordusuyla yahudileri başbaşa bırakmışlardır¹.

Hayber yahudileri, İslâm Devleti ile ilişkileri olmadığından, Hayber'in Medine'ye olan uzaklığından, ayrıca, askerlerinin ve silahlarının çokluğuna güvendiklerinden, İslâm ordusunun kendilerine saldıracağını beklemiyordu. Kalelerinin çok sağlam ve aşılmaz durumu da, onları İslâm Devleti'ne karşı bigâne kılıyordu. Başka kelimelerle ifade edilecek olursa, Hayber yahudileri, İslâm Devleti'nden çekinmedikleri tavrını takınıyorlardı². Nitekim, her fırsatta müslümanların düşmanlarıyla birleşip, onlara karşı savaştan Kaynuka, ve Nadir oğulları yahudilerini, -bir bakıma himâyelerine alarak-, beslemede hiç bir beis görmemişlerdi. Gerçi Nadir yahudileri, Hayberlilerin bu himâyelerini yeterli bulup memnun olmamışlar, İslâm Devleti ile savaşarak tekrar Medine'ye dönmenin yolunu aramışlardır ki, Mekke devletiyle görüşmelerinin asıl nedeni de buydu³. Ne varki o yahudiler, bu şekilde davranmalarıyla İslâm devletine savaş açtıklarını, ve Hz. Muhammed(s.a.s)'in, böyle bir ihâneti asla affetmiyeceğini unutuyorlardı.

Ashında Hayber yahudileri, Medine'de İslâm Devleti'ne karşı ihânet eden Kaynuka, Nadir ve

---

¹Ibn Kesir, Sire, III,345.

²Vakidi, Meğazi, II,637.

³Maurice Gaudefroy-Demombyness, Mahomet, Paris,1969, éd, Albin Michel, s.137.

Kurayza yahudilerini kollayıp beslemenin, riskli bir hareket olduğunu bilmiyor değillerdi. Çünkü onlar, Medine'ye uzak olsalar bile, Hz. Muhammed(s.a.s)'in hareketlerini, savaşlarını çok iyi takip ediyorlardı. Nitekim Hayber yahudileri, bu gayeyle, yâni muhtemel İslâm Devleti saldırısını caydırmak maksadıyla etrafa, özellikle müslümanlar arasına casuslar gönderip, bu yolda propaganda yapıyorlardı¹. Yâni yahudiler, şuraya buraya gönderdikleri adamlar vasıtasıyla Hayber'deki yahudi gücünden söz edip, müslümanların kendilerine saldırmamasını te'min etmek istiyorlardı. Nitekim, Hayber'e doğru yol almakta olan Hz. Peygamber(s.a.s)'in akıncılarından birisi, böyle bir casusu yakalayıp Resûlullah(s.a.s)'e getirmiş ve yahudilerin gerçek durumu ondan öğrenilmiştir².

Hayber'e gece varan Resûlullah (s.a.s), ashabına şu duayı okuttu:

"Ey yedi göğün ve yedi kat yerin Rabbi olan Allah, biz Sen'den bu şehrin ve ahalisinin hayrını istiyor; onun şerrinden Sana sığınıyoruz"³.

Hız. Peygamber (s.a.s), o geceyi Hayber'in banliyösünde geçirerek saldırı için sabahı bekledi. Çünkü onun taktiğı, gece değil sabah saldırmaktı⁴.

---

¹Ay. es. II,641.

²Ay.yer.

³Vakidi, Meğazi, II,642; İbn Kesir, Sire, III,348.

⁴İbn Kesir, ay. es. III,349.

Ertesi günü, sabahın erken saatlerinde yahudiler İslâm ordusunu görünce, şaşırıp bağrışmaya ve kalelerine kaçmaya başladılar. Yahudiler şöyle bağrışıyorlardı:

"Muhammed ve ordusu! Muhammed ve ordusu!"

Hz. Peygamber (s.a.s)'in buna cevabı şu oldu:

"Allahu Ekber, yıkıldı Hayber!"¹.

Hz. Peygamber (s.a.s)'in bu sözleri üzerine savaş başladı.

Hava çok sıcak, yahudi kaleleri oldukça yüksek ve sağlamdı. Girilmesi zor, metin kalelerdi bunlar.

Savaşın birinci gününde, ilk hamlede müslüman askerlerinden elli kadarı yaralandı².

Savaş gündüzleri devam ediyor, geceleri duruyordu.

Altıncı günü gecesı, Hz. Ömer (r.a.) etrafı teftiş ederken bir yahudi askeri yakalandı. Öldürüleceğini anlayan yahudi, Resûlullah (s.a.s)'i görmek istediğini söyledi. İsteği kabul edilen, ve emniyet içerisinde, yâni saldırma tehlikesi bertaraf edilen yahudi Hz. Peygamber(s.a.s)'e getirilince; kendisinin ve karısının öldürülmemesi şartıyla, yahudi silahlarının ve özellikle mancınıkların -ki kale duvarlarını yıkmak için bu mancınıklar gerekiydi— hangi kalelerde saklı bulundu-

---

¹Ibn Hişam, Sire, III, 330.

²Vakidi, Meğazi, II, 646.

ğunu ve orayı da yalnız kendisinin bildiğini söyledi.

Resûlullah (s.a.s), yahudi askerinin teklifini kabul etti ve onu öldürtmedi¹.

Ertesi gün müslüman askerleri, Peygamber olan komutanlarının emriyle, silâhların bulunduğu kaleye saldırarak, Allah'ın yardımıyla kaleyi alıp, silah ve mancınıkları ele geçirdiler. Mancınıkları ellerinden alınmış yahudiler artık bir şey yapamıyacak, ve kaleleri teker teker düşecekti.

Bu olay, tarihte az rastlanan bir husus değildir. Günümüzde bile bunun bir çok misalleri vardır. Başka insanları öldürmek için alınan silâhlar, sonradan alıcısına yönelmiş, onu öldürmüştür.

Dünya insanlarını ezen tağutların, peygamberlerle kıyasıya mücadele eden müstekbirlerin çoğunun, kendi silahlarıyla öldürüldüklerini, tarih, sahifeleri arasında yazmış, bize kadar saklamıştır...

Hakk'a inananlara, kendilerini Allah'a verenlere tevcih edilmiş silahlar geri tepiyorsa, bunda şaşılacak olan nedir? Tağutların çökmeye mahkum oldukları mı; hayır, bunda şaşılacak bir şey yoktur. Zulüm yıkılmaya mahkumdur; ve bu, değişmez bir kanundur: Zulüm devam etmez! Allahu Te'âlâ şöyle buyuruyor:

---

¹Ay. es. II,648.

"Amma kim zulmederse, onu azaplandıracağız"¹. Allah'ın kanunu budur. Çünkü yüce olan sadece O'nun buyruğudur:

"Allah'ın kelimesi (tevhid kelimesi) ise, o çok yücedir. Allah mutlak galibdir, yegâne hüküm ve hikmet sahibidir"².

Örnek Şehit

Hayder savaşı, olanca hızıyla devam ediyordu. Yahudi ileri gelenlerinden birinin çobanı olan **Esved** ise savaşa katılmamış, sürüsünü otlatıyordu... Teninin rengi siyah olduğundan, herkes ona "Esved", yâni "siyah" diyordu. Fakat onun siyah oluşu, etrafını görmeye, müşahade etemeye mani değildi. Efendisine şöyle sordu:

- Yahudilere karşı savaş açan bu adam kimdir? Ne istiyor? Esved'in efendisi şu cevabı verdi:

- Adı Muhammed olan bir Mekkeli! Kendisini peygamber sanıyor!

Peygamber ne demekti, Nebi ne demekti? Efendisinin sözlerinden sonra, Esved hep bu kelime üzerinde düşünüyordu. Çünkü o bir çobandı, ve "Nebi"nin ne demek olduğunu bilmiyordu. Nereden bilecekti ki? Kölelere bilme hürriyeti mi tanınıyordu? Yoksa Muhammed dedikleri bu adam, yahudilerin, kendi aralarında konuşunca, zamanının yaklaştığını söyledikleri kurtarıcı peygamber miydi?

---

¹K. K. el-Kehf sûresi,87.

²K. K. et-Tevbe sûresi,40.

Savaş süredursun; Esved sürüyü alıp, otlatmaya çıktı. Koyunlar otluyor, Esved Peygamber'i düşünüyordu. Kafasındaki sorular onu adeta Peygamber'e doğru götürüyordu. Daha fazla dayanamadı; ve müslümanlara doğru sürüsünü sürdü götürdü. Sıradan bir çoban olduğu için kimseden çekinmiyordu. Savaş sürdüğü şusırada çobanlarla kim uğraşır ki? Esved savaşanlara aldırmadan, ve de korkmadan "Peygamber"i görmek için yoluna devam ediyordu.

Esved İslâm karargahına yaklaştı, Hz. Muhammed (s.a.s)'le görüşmek istiyordu. Resûlullah (s.a.s), savaş demeden, "gelen bir çobandır" demeden Esved'i huzuruna kabul etti.

Hz. Muhammed (s.a.s), Allah'ın Resûlü, İslâm Devletinin Başkanı; hiç bir randevuya veya özel kalem sekreterine ihtiyaç duymadan kabul ediyordu Esved'i...

Esved ne soracağını bilmiyordu. Çünkü o Peygamber'i merak etmişti: Acaba peygamber nasıl bir insandı? Allah'ın elçisi olduğuna göre çok mu farklıydı diğer insanlardan? Bir Devlet Başkanı olan bu Mekkeli, nasıl olur da bir çobanla görüşmeyi kabul eder? Kim bilir belki Esved, yahudilerin Kralını hiç görmemişti/görememişti. Onun zaten böyle bir imtiyaza hakkı da yoktu. Ne varki müslümanlar farklı davranmış, onun kendi Başkanlarıyla görüşmesini tabii görüp, kabul etmişlerdi. Ve işte Esved, bütün insanlığın Rehberi olan o müstesnâ Devlet Başkanı Peygamberin huzurundaydı...

Esved'i fazla merakta bırakmamak için, ona İslâm'ı anlatmaya başladı Resûlullah(s.a.s):

- İslâm, Allah'ın Birliğine ve benim O'nun peygamberi olduğuma inanmak, Allah'ın uluhiyetine hiç kimseyi ortak tanımamak!

Esved, Resûlullah (s.a.s)'e bakıyordu.. Hidayet cereyanına tutulmuştu. Vücudu titriyordu ilahi kıvılcımlarla... Anlamadığı bir haz almaya başlamıştı havadan, gözlerinin içine baktığı Allah Resûlü'nden ve onun emirlerine -riyanın her türlüşünden uzak olarak- teslim olmuş sahabe-den, İslâm ordusundan... Vahdaniyet'in kokusunu alıyordu kendilerini Allah'a adanmış olan bu insanlardan... Kibir denen şey yoktu ahlâklarında. Allah'a teslimiyet okunuyordu her birinin göz beğinden, bakışlarından. Bir şeyler olmaya başladı Esved'e. Etrafındaki insanları teker teker süzüyor, her biri için kalbinde bir bahçe açıldığını görüyordu... Cennet kokuyordu bu insanlar.

Esved kendini toparladı ve Resûlullah (s.a.s)'e bakarak; şöyle dedi:

Eşhedu en lâ ilâhe illallah ve eşhedu enne Muhammeden Resûlullah.

Esved müslüman oldu...

İnsanların değil, Allah'ın kulu olduğunu anladı. İnsanlara değil, Allah'a eğilip secde edileceğini idrak etti. Artık o, yahudiler tarafından aşağılanan, hakaret edilen, dövülen bir köle değil; Allah ordusuna katılmış bir neferdi, bir askerdi. Hz. Peygamber (s.a.s)'e şöyle dedi:

- Ya Resûlallah, bu sürü bana emanetti, onu ne yapayım? Allah'ın Resûlü şu cevabı verdi:

- Onu yahudi kalelerine yanaştırıp o tarafa sür; Allah'ın izniyle hepsi sahibini bulacaktır.

Esved sürüyü götürdü ve Resûlullah (s.a.s)'e geri dönerek:

- Ya Resûlallah, şimdi emrindeyim, ne emredersin?

Hiz. Peygamber (s.a.s), Esved'e baktı; sonra da eline bir kılıç vererek, bir tek kelime ile cevap verdi:

- Cihada! Yâni Allah için yahudilerle savaş!

Esved, Resûlullah (s.a.s)'den kılıcı aldı ve o cennet kokan arkadaşlarıyla, bir saat önce efendileri olan yahudilere karşı savaşa, cihada koştı. Allah için öldürmeye, veya ölmeye gidiyordu. *İhda'l-Husneyeyn*'e (iki güzelden birine) koşuyordu; gazilik veya şehitlik. İkisi birbirinden güzel olan makamlar...

Esved, İslâm ordusunun mücahidi olmuştu. Peygamber ordusunun askeri olma şerefine erişmişti. O da yanındakiler gibi Allah'a adanmıştı kendini... Kılıç sallıyor, savaşıyordu bir saat önceki "Efendiler"e karşı...

Uzun bir zaman geçmemişti ki, İslâm mücahidleri bir ceset getirdiler Peygamber karargâhına.

Savaşı idare eden Başkomutan Hiz. Peygamber (s.a.s), getirilen cesede baktı ve hemen başını çevirdi.

Getirilen ceset, biraz önce müslüman olmuş olan Esved'in cesetiydi...

Neler oluyordu? Resûlullah (s.a.s) neden yüzünü çevirmişti bu cesetten, bu şehitten? Yoksa yeni müslüman olan bu "yahudi çobanı", gerçekten imân etmemiş miydi ki Resûlullah(s.a.s) ondan başını çevirdi?...

Kısa bir sessizlikten sonra sahabeden birisi merakla Hz. Peygamber (s.a.s)'e sordu:

- Ya Resûlallah neden yüzünü bu cesetten çevirdin? Hz. Peygamber (s.a.s) şu cevabı verdi:

- Şu anda Esved, cennette iki hurisiyle oturuyor; onları rahatsız etmemek için başımı çevirdim!..

Hz. Peygamber(s.a.s)'in bu dediklerine, dileyen dilediği kadar inanmasın! Onların inançsızlığı gerçeklerin gerçekliğini örtmeye kâfi gelmez...

Eveet, Esved şehid olmuştu¹.

Peygamber'in askerleri gıptayla Esved'e bakıyor, senelerdir peşinde koştukları şehadet makamına bu kadar kolay ulaşmanın hikmetini düşünüyorlardı.

Bir tek namaz kılmadı Esved; adını bile duymadı namazın... Orucu öğrenmedi; Hacc'ın varlığından habersizdi. O halde Esved ne yaptı ki, sahabenin bile gıpta ettiği o yüce makama ulaştı?

Esved, tanrılaştırılmış bütün dünya güçlerini, ideolojilerini, tağutlarını ve rejimlerini "lâ!" deyip inkâr ederek; Allah'ı putlardan ayırdı. Şehadet kelimesini getirerek, ilâhlaştırılmış put

---

¹İbn Hişam, Sire, III,344-345; İbn Kesir, Sire, III,362.

heykellerinin etrafında dönerek veya önlerinde başını eğerek saygıya durmayacağına dair söz verdi Allah'a ve Resûlüne... Şehadet kelimesi getirerek, içindeki inanç sistemini değiştirdi, kul oldu yaratıcıya. Yâni başkasına kul olmamayı ilke edindi Esved... Evet bir tek bunu öğrendi, ve o uğurda canını vererek, Yaratıcısı için fedâ oldu...

Allah'ın müslümanlara yapmaları için verdiği emirlerden de sadece cihad'ı yerine getirdi. Cihada katıldı, şehid oldu Allah yolunda. İki güzelden birine kavuştu: Şehitlik! Tağutlara kul olmaktan kurtulup, en yüksek makam olan şehitlik'e ulaştı. Yahudi çobanlığından şehâdete, zilletten izzete yükseldi Esved...

Allah'ın mü'minlerden istediği canı vermişti Esved. Çünkü Allah istediği için Resûlullah(s.a.s) onu cihada gönderdi. Allah, Kur'ân-ı Kerim'de şöyle buyuruyor:

"Şüphesiz ki Allah hak yolunda (savaşarak düşmanları) öldürmekte, kendileri de öldürülmekte olan mü'minlerin canlarını ve mallarını kendilerine cennet (vermek) mukabilinde— satın almıştır. (Onun) Tevrat'da, İncil'de ve Kur'ân'da (zikrolunan bu va'di) kendi üzerinde hak ve (kat'i) bir va'ddir. Allah kadar ahdine vefa eden kimdir? O halde (ey mü'minler) yapmış olduğunuz bu alış verişden dolayı sevinin. Bu en büyük saadettir"¹.

Esved, alış verişlerin en büyüğünü, en kârlısını yapmıştı. Esved, en güzel makam olan şehitlik makamına ulaşmıştı. Allah, bu makama ulaşanlar hakkında şöyle buyuruyor:

---

¹K.K. Tevbe sûresi,111.

"Allah yolunda öldürölmüş olanlar için «ölöler» demeyin. Bilakis onlar diridirler. Fakat siz iyice anlamazsınız"¹.

Esved ölmemiş, Allah yolunda şehid olmuştu. Şehid olduğu için de diriydi.

Esved'ler şehid oldu; onların kanlarıyla İslâm Devletinin tuğlaları yoğruldu.

Samimi olarak şehitliğı isteyenler hakkında Resûlullah (s.a.s) şöyle buyuruyor:

Enes b. Malik(r.a.) şöyle dedi: Resûlullah (s.a.s) şöyle buyurdu:

"Her kim, samimi olarak Allah'dan şehid olmak isterse, döşegi üzerinde bile ölse, Allah o şahsı şehitler mertebesine ulaştırır"².

Câbir b. Semure(r.a.)'dan: Resûlullah (s.a.s) şöyle buyurdu: "Bu din daima ayakta duracak. Kıyamet kopuncaya kadar mü'minlerden bir taife onun yolunda savaşmaktan asla vazgeçmeyecektir"³.

Ebu Hureyre(r.a.) şöyle dedi. Resûlullah (s.a.s) buyurdu ki:

"Allah yolunda savaşmadan ve Allah yolunda savaşmayı arzulayıp bunu konuşmadan

---

¹K.K. Bakara sûresi,154.

²Müslim, Sahih, İmâre-157; Nesai, Sünen, cihad-36.

³Buhari,Sahih, nafakat-3; Müslim, imâre-172; Ebû Davud, Sünne-16.

ölen kimse, münâfıkların bir grubundanmış gibi ölmüş olur"¹.

Ebu Hureyre(r.a.) dedi ki, Resûlullah(s.a.s) şöyle buyurdu:

"Allah yolunda yaralanan bir kimse, muhakkak Kıyamet gününde yarası kan saçarak, rengi kan renginde, kokusu misk kokusu olduğu hâlde gelecektir"².

Allah'ı seven sancaktar

Hayber savaşı olanca şiddetiyle devam ediyordu. Gün batmış, İslâm ordusu istirahate çekilmişti. Hz. Peygamber(s.a.s), artık nihaî zafere ulaşmak, yahudilerle yapılan bu savaşı neticelendirmek istiyordu. Yahudilerin kaleleri tek tek düşmüş, aralarında en metini, ene sağlamı, ene ele geçirilemez deneni kalmıştı. Müslüman askerleri bu kaleye de akın ediyorlar; fakat kale bir türlü düşmüyordu. Düşmek bir yana; onun demirden yapılmış muazzam kapısı bile açılmıyordu. Duvarlardan tırmanmaksa hemen hemen imkânsız gibiydi. Çünkü kalenin duvarları sarp bir kayanın üzerine oturtulmuştu. Bu kaleyi de mutlaka fethetmek isteyen Resulullah(s.a.s) sahabesine şöyle seslendi:

"Yarın bu sancağı öyle birine vereceğim ki, Allah onun eliyle fethi müyesser kılacak. O, Al-

---

¹Müslim, imâre-158; Ebû Davud, cihad-17; Nesai, Sünen, cihad-2.

²Buhari, cihad-10; Müslim, imâre-103; Nesai, Sünen, cenaiz-82.

lah'ı ve Resûlü'nü seviyor; Allah ve Resûlü de onu seviyor"¹.

İslâm askerleri o geceyi çok heyecanlı geçirdi. Çünkü her kes sancağın kendisine verilmesini arzu ediyordu. Allah ve Resûlü tarafından seilmek ne büyük şeref! Bütün mücahidler o şerefe nail olmak istiyordu. Resûlullah (s.a.s)'in sancaktarı olarak fatih olmak ne büyük makamdı...

Sabah olunca, bütün mücahidler Hz. Peygamber(s.a.s)'e koştular. Sancaktarlarını merak ediyorlardı. Resûlullah(s.a.s)'in gözleri Hz. Ali'yi arıyordu; sancağı ona verecekti.

- Ali b. Ebi Talib nerede? diye sordu.

Sahabe, Hz. Ali'nin gözlerinden rahatsız olduğunu söyleyince, Resûlullah(s.a.s) çağrılmasını emretti.

Hz. Ali(r.a.) gelince, Hz. Peygamber(s.a.s), tükürüğü ile gözlerini ilaçladıktan sonra, gözleri iyileşti ve sancağı alarak cihada koştı.

Allah yolunda olmayanlar, "tükürük ilaç olur mu?" diye soracak; Resûlullah(s.a.s) Efendimizin bu mucizesine inanmayacaklardır. Varsın inanmasınlar, ne değişir ki? Onlar Allah'a inamamışlar ki, Resûlü'nün mucizelerine inansınlar!

Hz. Ali(r.a), savaş konusunda çok tecrübeli olduğundan, kalenin nereden düşeceğini çok iyi biliyordu. Biliyordu amma, bildiği o şey,

---

¹İbn Kesir, Sire, III, 351.

imkânsız kadar zordu. Evet kaleye girebilmenin tek yolu kapısıydı; ve o kapının yerinden sökülmesi lâzımdı. İşte Hz. Ali bunu yaptı. Bir çok sahabinin yerinden sökemediği kale kapısını, Hz. Ali, Allah'ın kendisine vermiş olduğu güçle yerinden söktü; ve o kapıyla savaştı. O savaşıyor, diğer sahabiler de açılan kapıdan içeriye giriyorlardı. Hz. Ali'nin taşıdığı kapı o kadar ağırdı ki, bazı rivayetlere göre, o hadiseden sonra Hz. Ali fitık bile olmuştur.

Hz. Ali(r.a.), Allah'ın kendisine verdiği bu güçle, cesurane çarpıştı ve Cenâb-ı Hakk onun elinde fethi müyesser kıldı¹.

Hz. Ali'nin fethettiği bu sarp kale de düşünce, yahudiler teker teker teslim olmaya başladılar. "Müslümanlar bizim kalelere saldıramazlar!" deyip, İslâm düşmanı yahudileri barındıran Hayberliler, Resûlullah(s.a.s)'e haber gönderip, kanlarını bağışlamasını, ve dilerse onları Hayber'den sürmesini talep ettiler. Hz. Peygamber(s.a.s) onların bu taleplerini kabul etti².

Savaş, müslümanların zaferiyle sonuçlandı; ve Hz. Peygamber(s.a.s)'in emriyle sahabiler yahudi kalelerine girerek, ganimeti topladılar³.

Yahudiler Hz. Peygamber(s.a.s)'e yalvararak, onları başka yere sürmemesini arzu ettiler. Resûlullah(s.a.s), "uygun bulduğu, ya da yahudilerin bir ihânetini gördüğü takdirde, onları Hayber'den

---

¹İbn Kesir, Sire,III,352 vd.

²İbn Hişam, Sire,III,337.

³Ay.es, III,363.

sürme" şartıyla¹ onların bu dileklerini de kabul ederek, bütün mallarını ganimet aldı; ve Hz. Ali'ye bu antlaşmanın metnini yazdırdı² Bu arzuları kabul edilen yahudiler, Hz. Peygamber(s.a.s)'e, Hayber arazileri müslümanların olmasına rağmen, onların kendileri kadar ziraatçilik bilmediklerini, müsaade ettiği takdirde, artık İslâm Devleti'nin olmuş olan bu topraklarda, geliri ortak olmak şartıyla³ ücretli işçi olarak çalışmak istediklerini arzettiler. Hz. Peygamber(s.a.s) onların bu dileklerini de yerine getirdi. Arazinin tamamı İslâm Devletinin oldu. Yahudiler, sadece İslâm topraklarını işletme ücreti alacaklardı. Yani Hayber gelirinin bir kısmı, onların çalışma ücreti olarak verilecekti⁴. Bir rivayete göre de⁵ Hz. Peygamber(s.a.s) yahudilere bu teklifte bulunmuş, onlar da kabul etmişti. Nitekim her sene hurmaların hasad mevsiminde, Resûlullah(s.a.s), sahâbesinden Abdullah b. Revâha'yı Hayber'e gönderir, hurmayı taksim eder, İslâm Devleti'ne düşen payı Medine'ye getirirdi.

Hayber'in bu statüsü Hz. Peygamber (s.a.s)'in vefatından sonra, Hz. Ebu Bekir'in hilâfeti zamanında da devam etti.

Hz. Ömer(r.a) de hilâfeti döneminde bir kaç sene bu durumu sürdürdü. Fakat bilâhare mey-

---

¹Gaston Wiet, *Grandeur de l'Islam*, éd. La Table Ronde, Mayenne, 1961, s.21.

²Ay.yer.

³İbn Hişam, *Sire*, III, 337.

⁴Ay.es. III, 378.

⁵Bk. İbn Hişam, *Sire*, III, 356.

dana gelen bazı olaylardan sonra, Hz. Ömer, Hz. Peygamber(s.a.s)'in "Hicaz'de iki din aynı anda olamaz" hadisini de referans alarak yahudileri Hayber'den sürdü¹.

Yahudilerin Hz. Peygamber(s.a.s)'i zehirleme teşebbüsleri

Hayber bu şekilde müslümanlar tarafından fethedilince, Hz. Peygamber(s.a.s) ve ashabına, içine zehir konarak kızartılmış bir koyun takdim edildi. Koyunun kol tarafından bir parça alan Resûlullah(s.a.s), parçayı ağzına aldıktan sonra, "aldığım bu parça zehirli olduğunu söylüyor" deyip, ağzından çıkardı². Fakat sahabesinden Bişr b. el-Berrâ ağzına aldığı lokmayı yutmuş olduğundan, zehirlendi ve öldü. Bunun üzerine Hz. Peygamber(s.a.s), "bana buradaki yahudileri toplayı!" emrini verdi. Toplanan yahudilere şöyle dedi Resulullah(s.a.s):

- Ben size bir şey soracağım; bakalım doğru cevap verecek misiniz? Onlar da:

- Evet ya Eba'l-Kasım!³ dediler. Hz. Peygamber(s.a.s) sordu:

- Babanız kimdir? Yahudiler,

- Babamız falancadır! dediler. Hz. Peygamber(s.a.s) ise,

---

¹Ayrıntılar için bk. İbn Hişam, Sire,III,356-357; Belazurî, Futûhu'l-Buldân, Beyrut,1958, s.23.

²İbn Hişam, Sire,338.

³Müslüman olmayanlar, özellikle yahudiler Hz. Peygamber(s.a.s)'e bu şekilde hitap ediyorlardı.

- Yalan söylüyorsunuz; babanız falancadır! buyurdu. Bunun üzerine yahudiler:

- Doğru söyledin! dediler. Hz. Peygamber(s.a.s) tekrar sordu:

- Size soracağım başka bir şeye doğru cevap verecek misiniz? Yahudiler:

- Evet ya Eba'l-Kasım! Çünkü yalan söyliycek olursak, babamızın kim olduğunu bildiğin gibi bunu da bileceksin! dediler. Hz. Peygamber(s.a.s) sordu:

- Cehenneme girecekler kimlerdir? Yahudiler:

- Önce biz; arkamızdan da siz! Onların bu cevabına karşılık Hz. Peygamber(s.a.s) şöyle dedi:

- Vallahi hiç bir zaman oraya girmeyeceğiz!¹. Sonra Hz. Peygamber(s.a.s) devamla:

- Bu koyunun içine zehir koydunuz mu? diye sordu. Yahudiler:

- Evet ya Eba'l-Kasım! dediler. Hz. Peygamber(s.a.s):

- Böyle hareket etmenizin sebebi neydi? Yahudiler şu cevabı verdiler:

- Bu hareketimizle, "şayet yalancıysan, senden kurtulmuş oluruz; yok eğer Peygambersen, sana zararı olmaz" demek istedik!². Tarihçi İbn

---

¹"Yahudiler de cennete girecek" diye yırtınıp duran çağdaş müfessir(!)'in kulakları çınlasın!

²İbn Kesir, Sire, III,394-395.

Hişam'ın rivayetine göre¹, bu zehirli koyunu Hz. Peygamber(s.a.s)'e takdim eden şahıs, el-Haris'in kızı Zeyneb'di.

İşte yahudiler peygamberlere böyle düşmandırlar; ve de yalancıdırlar. Nitekim böyle söylemelerine, ve Hz. Peygamber(s.a.s) onların bu suikastını mucize göstererek kendilerine göstermesine rağmen, onlar yine inanmadılar; küfür inadlarında devam ettiler.

Fedek yahudileri de teslim oluyor

Hayber'de olanları duyan Fedek Yahudileri de, Hz. Peygamber(s.a.s)'e haber göndererek, Hayber Yahudileri gibi, aynı şartlarla kendileriyle anlaşmak, ve arazilerini ona bırakmak istediklerini bildirdiler. Bunun üzerine Resûlullah Efendimiz(s.a.s), onların da bu dileklerini kabul etti, onlarla antlaşma yapmak üzere Ensar'dan Muhayyisa b. Mes'ud'u gönderdi. Muhayyisa oradaki yahudilerin lideri konumunda olan Yuşa' b. Nûn'la görüştü²; ve böylece Fedek'teki yahudilerin arazileri de, Hz. Peygamber(s.a.s)'e verilmiş oldu³. Fedek yahudileriyle tesis edilen bu hukuki statü, Hz. Ömer(r.a)'ın yahudileri Hicaz'dan iclâ etmelerine, yâni Hicaz'dan çıkartmasına kadar devam etti⁴.

---

¹Sire,III,337.

²Belazurî, Futûhu'l-Buldân, s.41.

³İbn Hişam, Sire,III,337.

⁴Belazuri, a.g.e. s.41.

"İnsanların imân edenlere düşmanlık bakımından, en şiddetlisi olarak andolsunki, Yahudileri ve Allah'a şirk koşanları bulacaksın"
(Maide sûresi, 82)

Bu mütevazi araştırmamızda gördük ki, yahudiler, daha çocukluğundan itibaren Hz. Muhammed(s.a.s)'e düşman olmuşlar, ve hayatı boyunca onunla mücadele etmişlerdir.

Hz. Muhammed(s.a.s), her şeyden önce Peygamber olduğundan, yahudilerin bu menfi tutumlarına karşı onlara nasihatta bulunmuştur; İslâm'la uğraşmamalarını öğütlemiştir. Aynı mekanda beraber yaşamanın getirdiği bir zorunluluk olarak onlarla bir anlaşma çerçevesinde sulh içinde yaşamanın yollarını aramıştır. Medine vesikası olarak bilinen bu tarihi olay belli bir süre Medine'de farklı inançlara sahip insanların birarada yaşayabileceklerinin güzel bir örneğini teşkil etmiştir. Kanaatimize göre bu anlaşmada Hz. Peygamber hem hakem, hem de hâkim bir konumdaydı. Fakat yahudi kabileler zaman içerisinde bu anlaşmaya aykırı hareket etmeye başladılar. Bunun üzerine Hz. Peygamber onlara nasihat ve ikazlarda bulundu. Fakat onlar nasi-

hat ve ikazdan anlamadıklarından, Resûlullah (s.a.s) onlarla savaşmak mecburiyetinde kaldı.

İslâm Devleti'ne ihanet ettiklerinden dolayı kendilerine savaş açılan Benu Kaynuka ve Benu Nadir Yahudileri, bu ihanetlerinin cezası olarak Medine'den sürüldü.

Bütün bu hadiselerin, gözleri önünde cereyan ettiği Benu Kurayza Yahudileri ise, Kaynuka ve Nadir *iclâ*larından(sürülmelerinden) ders almadıklarından; üstelik, Hendek savaşının en kritik döneminde müslümanlara ihanet edip, Mekke ve Gatafan ordularıyla birleştiklerinden, bunların cezaları daha büyük olmuş ve Resûlullah(s.a.s), eli silah tutan erkeklerin başını vurmuştur.

Hız. Peygamber(s.a.s)'in bu büyük cezasına rağmen, yahudiler ihânetlerinden vazgeçmemiş, Hayber'de İslâm düşmanlığına devam etmişlerdir.

Yine bu araştırmamızla tesbit ediyoruz ki, yahudiler, müslümanlara karşı daima putperestleri desteklemiş, onların safında yer almışlardır.

Hız. Peygamber(s.a.s)'de, yahudilerin bu ihânetlerini hiçbir zaman cezasız bırakmamış, bilakis onları en büyük müeyyidelerle cezalandırmıştır.

Sadece Resûlullah(s.a.s) devrinde değil, tarih boyunca ve günümüzde, yahudi daima İslâm düşmanlığını sürdürmüştür.

Şayet tarihin bazı dönemlerinde, yahudiler sessiz ve sakin durmuşlarsa, bu, onların iyi niyetinden değil, fırsat bulamamalarındandır.

Peygamberleri doğrayan, onlara ihanet eden yahudiler, guya kendi peygamberleri saydıkları Hz. Musa(a.s.)'ı dahi, Firavun'la olan mücadele-sinde yalnız bırakmışlardır. O konuda Kur'an-ı Kerim'de şu ayeti kuyoruz:

"Onlar da (şöyle) söylediler: «Ya Musa, onlar orada bulundukça biz oraya ilel'ebed giremeyiz. Artık sen Rabbinle beraber git, ve ikiniz (onlarla) savaşın! Biz burada oturmuş sizi bekliyoruz"¹.

Yahudi kavminin tarihçesine baktığımızda, onların sürekli olarak Hz. Musa (a.s.)'dan bir şeyler istediklerini, hiç bir zaman hayatlarına razı olmadıkları; hatta ona inanır gibi olduktan sonra, tekrar buzağıya taptıklarını görürüz. Bu hadise Kur'ân'da şöyle anlatılmaktadır:

"Ehl-i Kitab, senin üzerlerine gökten bir kitab indirmeni isterler. Gerçekten onlar Musa'dan daha büyüğünü istemişler de «Allah'ı açıktan bize göster» demişlerdi. İşte zulümleri yüzünden onları yıldırım çarpmıştı. Bilâhare kendilerine bunca açık ayetler ve deliller geldikten sonra da (tanrı diye) buzağıya tutunmuşlardı"².

Yahudilerin sözlerine güvenilemeyeceği hakkında da Kur'ân'da şunları okumaktayız:

"(Fakat) onların (verdikleri) o sağlam sözleri bozmaları, Allah'ın ayetlerini inkar ederek kafir olmaları, peygamberleri haksız yere öldürmeleri ve «Kalblerimiz perdelidir» demeleri sebe-

---

¹K.K. Mâide sûresi,24.

²K.K. Nisâ sûresi,153.

biyle(dir ki Biz kendilerine lâ'net ettik). Hayır, Allah onların kalbleri üzerine, küfürleri yüzünden, mühür basmıştır. Artık onlar, birazı müstesnâ olmak üzere, imân etmezler"¹.

Yahudiler, Allah'a ve O'nun dinine karşı gelerek onlarla mücadele etmekle yetinmez; başkalarını da Allah yolundan alıkoyarlar. Kur'ân şöyle buyuruyor:

"Yahudilerden (taşan) bir zulüm, onların (insanlardan) bir çoğunu Allah yolundan alıkoymaları, (Tevratta) neyh edilmelerine rağmen *ribâ*(faiz) almaları, halkın mallarını haksız yere yemeleri sebepleriyledir ki Biz, (evvelce) kendileri için helâl kılınan temiz ve güzel şeyleri üzerlerine haram ettik. İçlerinden kafirlere pek acıklı bir azab hazırladık"².

Yahudilerin inananlarla mücadelesi, zaman ve ortama göre değişmektedir. Savaşla müslümanlara bir şey yapamayınca; basınla, neşriyatla, radyo ve televizyonlarla, onların ahlakını ifsad etmeye çalışırlar. Bunun için de, bütün dünyanın yayın hayatını ellerine geçirmeğe gayret ederler. Gayeleri Allah'a inananlarla mücadele olduğundan, bu yolda hiç bir fedakarlıktan da kaçınmazlar.

Bugün dahi, dünya basın ve yayınının bir çoğu ellerinde olduğundan, diledikleri gibi fitne-fesad çıkarmakta, dünyayı kana bulamaktadırlar.

---

¹K.K. Nisâ sûresi,155.

²K.K. Nisâ sûresi,160-161.

Onun için değil midir ki, Resûlullah(s.a.s)'in son vasiyyeti, yahudilerin Hicaz'dan çıkarılmaları olmuştur¹.

Yine Resûlullah (s.a.s) şöyle buyuruyor:

"İleride müslümanlar yahudilerle savaşı-
cak. Hatta yahudilerden biri taş arkasına sak-
lansa, taş dile gelerek, «Ey Allah'ın kulu, şu ar-
kamdaki de yahudidir, onu da öldür!» diyecek-
tir"².

Yahudiler, insanları kendi siyasetlerine alet
etmeden, onlardan vazgeçmezler. İnsanlar da on-
lara bağlandılar mı, kul-köle olur, hürriyetlerini
onların vesayetleri altına sokmuş olurlar.

Hür insan, Allah'a kul olandır.

Sözümüzü şu ayet-i kerimeyle bağlayalım:

"Ne yahudiler, ne hristiyanlar -sen onların
dinine uyuncaya kadar- asla senden hoşnud ol-
mazlar, De ki: «Allah'ın hidayet (yolu olan İslâm
yok mu? işte) doğru yolun ta kendisi odur.» Eğer
(vahy ile) sana gelen (bunca ilimden sonra farzı-
muhal) onların hevâ (ve heves)lerine uyacak olur-
san, andolsun, senin için Allah'tan (başka korku-
lacak) ne hakiki bir dost, ne de hakiki bir yar-
dımcı yoktur"³.

---

¹Darimi, Sünen, Kitabu's-Siyer, II,233.

²Buhari muhtasarı, Tecrid-i Sarih Tercemesi, Ankara,
1974, 3.baskı, VIII,341, hadis no:1232.

³K.K. Bakara sûresi,120.

Kur'an-ı Kerim.

Ağırakça, Ahmet, Medine Vesikasının değeri, Hak Söz Dergisi, Şubat, 1993, sayı,13.

Azzam, Abd al-Rahman, The Eternal Message of Muhammad, The Devin-Adair Company Publishers, New York,1964.

Baigent, Michael-Richard Leigh-Henry Lincoln, Kutsal Kan Kutsal Kâse(Savaşçı keşişler tarikatı, Tapınak şövalyeleri), Emre yayınları, İstanbul,1996.

Belazuri, Ebu'l-Abbas Ahmed b. Yahya b. Cabir, Futûhu'l-Buldân, Beyrut,1958.

Beydavi,Envârû't-Tenzil ve Esrârû't-Te'vil, Mısır, 1968.

Buhari,Sahih, Nafakat-3.

Bulaç, Ali, Bir Arada Yaşamının Mümkün Projesi Medine Vesikası, Bilgi ve Hikmet Dergisi, Kış-1994/5.

_____,Medine Vesikası hakkında genel bilgiler, Birikim Dergisi, Haziran-Temmuz-1992,sayı, 38-39.

_____,Medine Vesikası üzerine tartışmalar, I ve II, Birikim Dergisi, Mart-1993, sayı,47.

Çekmegil, M.Said , Bir ictimâî mukavele: Medine Vesikası, Panel Dergisi, 1993, sayı,48;

Darimi, Sünen.

Demombyness, Maurice Gaudefroy, Mahomet, Paris,1969, éd, Albin Michel.

Ebû Davud, Sünen.

Ege, Ragıp, Medine Vesikası mı, hukuk devleti mi?, Birikim Dergisi, Mart,1993, sayı,47.

Garaudy, Roger, Les Mythes fondateurs de la politique israélienne, SAMISZDAT, Roger Garaudy,1996.

_____, Palestine, Terre des messages divins, éd. Albatros, Paris,1986.

Göze, Ergun, Siyonizmin Kurucusu Theodor Herzl'in Hatıraları ve Sultan Abdulhamid, İstanbul,1995.
(Theodor Herzl'in bu hatıralarının büyük bir

kısmı ilk defa rahmetli Yaşar Kutluay tarafından neşredilmiştir).

Ğadbân, Munir Muhammed, Fıkhu's-Siretu'n-Nebeviyye, Mekke Ummu'l-Kurâ Üniversitesi yayını, 1994.

Hamidullah, Muhammed, Le Prophète le l'İslam, 4. baskı, Paris, 1979.

İbn İshak, Siretu ibn İshak, Muhammed Hamidullah neşri, Rabat, 1976.

Hitti, Philip K. History of the Arabs, Tenth edition, St. Martin's Press, New York, 1974.

İbn Hişam, es-Siretu'n-Nebeviyye, Mısır, 1955.

İbnu'l-Esir, el-Kâmilu fî't, Tarih, Beyrut, 1965.

İbn Kesir, es-Siretu'n-Nebeviyye, el-Kahire, 1964.

İbn Sa'd, Tabakatu'l-kubrâ, Beyrut, 1960.

İsfahani, Kitabu'l-Eğani, Bulak, 1285, XIX.

el-Kilâ'i, Süleyman b. Musa, el-Endelusi, el-İktifâ fî meğaziyyi Resûlillahi ve's-Selaseti'l-Hulefa, el-Kahire, 1968.

Kitab-ı Mukaddes, Tesniye, XX, 10-15.

Kurtubi, el-Câmi'u li Ahkâmi'l-Kur'an, el-Kahire, 1967.

Kürd Ali, Muhammed, el-İslâm ve'l-Hadaratu'l-Arabiyye, el-Kahire, 1968.

Lammens, Henri, L'İslam, Croyances et Institutions, Troisième édition, Imp. Catholique, Beyrouth, 1943.

Makrizi, İmtâ'u'l-Esmâ', el-Kahire, tarihsiz.

Mes'udî, Murucu'z-Zeheb, Beyrut, 1973.

Müslim, Sahih.

en'Nedvi, Ebu'l-Hasen Ali el-Haseni, es-Siretu'n-Nebeviyye, Sayda-Lübnan, tarihsiz.

Nesai, Sünen.

Rodinson, Maxime, Mahomet, Paris, 1961, édition SEUIL.

Sami, Şemseddin, Kamusu'l-A'lam, İstanbul.

es-Semhudî, Nuruddin Ali b. Ahmed, Vefâu'l-vefâ bi ahhbâri dâri'l-Mustafa, Beyrut, 1955.

Serjeant, R.B. Sözde "Medine Anayasası"nda Yer Alan Vesikaların Tahlili ve Tercümesi, Bilgi ve Hikmet Dergisi, İstanbul, Kış-1994, sayı V, 69.

Sırma, İhsan Süreyya, Hz. Peygamber(s.a.s)'in Busra seferi ve Rahib Bahira, (Bu çalışma, 10-15 Haziran 1977

- tarihinde İstanbul'da yapılan II. Siret konferansına tebliğ olarak sunulmuştur.
- _____,İslâmî Tebliğin Mekke Dönemi ve İşkence, İstanbul,1995, 28.baskı.
- _____,Hz. Peygamber(s.a.s) devrinde basın, İslâm Mecmuası, Ankara, Mart, 1984, YılI, sayı,7.
- _____,İslâmî Tebliğin Medine Dönemi ve Cihad, İstanbul,1993, 14. baskı.
- _____,Sultan II Abdulhamid'in İslâm Birliği Siyaseti, 6. baskı, İstanbul,1994.
- _____,Medine Vesikasının Mevsukiyeti, Bilgi ve Hikmet Dergisi, Kış-1994, sayı,5.
- es-Suheyli, Abdurrahman; er-Revdu'l-unuf, el-Kahire, tarihsiz, VI.
- Taberi, Tefsir, Mısır,1954, XV.
- _____,Tarihu'l-umemi ve'l-mulûk, Beyrut, tarihsiz.
- Tecrid-i Sarih Tercemesi, Ankara,1974, 3.baskı.
- Vakidi, Meğazi, Marsden Jones neşri, London Oxford University Press,1966.
- Valfinson(Ebu Zueyb), İsrail, Tarihu'l-yehud fi bilâdi'l-arabi fi'l-cahiliyyeti ve sadri'l-İslâm, el-Kahire,1927.
- Wiet, Gaston, Grandeur de l'Islam, éd. La Table Ronde, Mayenne,1961.
- el-Ya'kubî, Tarih, Beyrut,1960.

INDEX

-A-
II. Abdulhamid' 11
Abdulhamid 12
Abdullah b. Atik' 113
Abdullah b. Revaha 105, 131
Abdullah b. Sellam 50, 51
Abdullah b. Ubeyy 24, 42, 44, 48,
57, 61, 74, 84, 85, 110
Abdulfecid 11
Add 33
Akabe biatları' 47
Albert Einstein 16
Almanya 17
Amerika 15, 58
Amir b. Tufeyl 70
Amr b. Cehhaş 72, 77
Amr b. Sa'd 91, 103
Amr b. Umeyye 70, 80
Anadolu 13
Ankara 13
Asma binti Mervan 55
Avrupa 10, 12, 15, 17
Azzal b. Samuel' 90
-B-
Babil' 20
Bahira 26
Bedir 33, 57, 59
Beki 66
Benu 'Amir 71, 81
Benu Amr b. Avf 58
Benu Sa'lebe b. el-Fityeven 69
Beydavi 108
Bi'r Ma'una 70, 71
Bilâl 96
Birleşmiş Milletler 13, 15, 58
Bişr b. el-Berrâ 132
Buhtunnasr 19, 20
Busra 26
-C-
Câbir b. Semure 127
Cebraîl 73, 115
Clérge (ruhban sınıfı) 37
Cudeyy b. Ahtab' 74
-E-
Ebu 'Amir' 43
Ebu Afek 57
Ebu Berâ' 70

Ebu Cebile 22
Ebu Hureyre 127
Ebu Lubabe 97
Ebu Naile 65
Ebu Sa'd b. Vehb 77
Ebu Süfyan 87, 89, 90, 95, 102
Ebu Talib 26
el-Haris 68, 133
el-Kila'i 62
el-Vakidi 62
Enes b. Malik 127
Ensar 98, 112
es-Suheyli 69
Esed 105
Esved 121, 122, 123, 124, 125
Evs 47
-F-Ğ-
Fantom 93
Fedek 134
Filistin 8, 11, 12, 15, 19, 20
Firavun 30, 137
Ğassaniler 22
Ğatafan 88, 89, 91, 93, 94, 95, 104,
114, 116, 136
-H-
Halam Halide 50
Halime 25, 26
Hassan b. Sabit 27
Havat b. Cubeyr 105
Hayber 77, 86, 88, 112, 113, 114,
116, 118, 128, 130, 131, 134,
136
Hazrec' 47
Henri Lammens 45
Herzl 12, 14, 15, 17
Hicaz 131, 134, 139
Hieret 47
Hitler 10
Hudeybiye 116
Hudeybiye antlaşması 115
Huey b. Ahtab 72, 74, 77, 82, 85,
86, 89, 90, 91, 93, 94, 100,
101, 103, 104, 112
Hz. Ali 96, 129, 130
Hz. Ebu Bekir' 131
Hz. Musa 137
Hz. Ömer 91, 115, 119, 131, 134
Hz. Şa'ya 28, 29
-İ-J-
İbn Hişam 59, 62, 133

Ibn İshak 59, 62, 69, 80, 103

Ibn Katade 33

Ibn Kesir 80, 103, 105

Ibn Sa'd 25, 62

Ibnü'l-Heyyeban 34, 35

İmâm Ahmed' 37

İmâm Şafii 37

İncil' 27, 28, 31, 32, 126

İngiltere 12

İrem 33

İrmiyâ 20

İsa 31

İspahani 43

İspanya 10

İsrail 8, 13, 15, 16, 17

İstiklâl Savaşı 13

İttihad ve Terakki 13

Jenosid 101

Joseph Chamberlain 14

Jon Türk'ler 12

-K-

Ka'b b. Esed 84, 85, 90, 98, 103, 104

Ka'b b. Zeyd 70

Ka'b ibnu'l-Eşref 64, 65, 66, 67, 110, 112

Kâre 107

Kayser 92

Kinâne b. Suveyra 73

Kisra 92

Kubâ' 50

Kudüs 58

Kurtubi 108

-M-N-

Malik b. el- 'Aclan 22

Marib 22

Maxime Rodinson 110

Medine 136

Meryem 31

Mescid-i Aksa 58

Mevali 24, 41

Mevâliler' 63

Mirage 93

Mu'attib b. Kuşeyr 92

Muaz b. Cebel 35

Muhammed b. Mesleme 65, 74, 83

Muhammed Hamidullah 46

Muhayrik 69, 70

Muhayyisa b. Mes'ud 134

Musa 30, 50, 51

Nadr Ibnu'l-Haris 53

Nakib 47

Nesibe hintil-Haris 100

Nuaym b. Mes'ud 94, 95

-O-

Orta Çağ 16

Orta Doğu' 15

Osmanlı Devleti 11, 13

-P-R-

Panislamizm 11

Remlete' 68

Roger Garaudy' 15

-S-Ş-

Sa'd 47

Sa'd b. 'Ubade 47, 105, 107

Sa'd b. Mu'az 47, 65, 92, 98, 105, 107

Sa'lebe 105

Safıyye binti Abdilmuttalib 108

Salim b. Umeyr 58

Samiri 9

Seleme b. Selame 33

Sellam b. Ebil-Hukayk 112

Sellam b. Mişkem 72, 85

Serıyye' 49

Suleym 114

Suriye 26

Şam 20, 77

Şa'ya 30

-T-

Tevrat 27, 28, 31, 32, 33, 51, 98, 126

Theodor Herzl 11

Tur Dağı 9, 30

-U-

Udall 107

Uhud Dağı 69

Umeyr b. 'Adi 55, 56

Umre 115, 116

Useyd 105

-V-Y-Z-

Vakidi 64, 67, 82, 84, 109

Ya'kubi 21

Yâmin b. 'Umeyr 77

Yehuyakim 20

Yemen 21

Yesrib 20, 21, 22, 23, 27, 34

Yesrib' 41

Yuşa' b. Nûn' 134

Zeyneb 133

Yahudi Meselesi'nin, tarihte yaşanmış çok özgün bir uygulama olan Medine Vesikası çerçevesinde incelenmesi, çok yönlü faydalar taşımaktadır. Bu yaklaşım bize, hem Müslümanların farklı düşüncedeki insanlarla birarada hangi çerçeve içinde ve ne ölçüde yaşayabileceklerinin ip ucunu vermekte, hem de günümüzde de ciddi bir sorun olarak varlığını devam ettirmekte olan *Yahudi Meselesi'ni* anlamamızı kolaylaştırmaya zemin hazırlamaktadır. Özellikle *Siyonist İsrail Devleti'nin*, Filistin'de gerçekleştirmiş olduğu insanlık dışı eylemler, bu meselenin önemiyetini kat kat arttırmakta ve sadece Müslümanların değil, bütün insanların *Siyonistler* konusunda ne kadar müteyakkız bulunmaları gerektiği gerçeğini ortaya koymaktadır.

ISBN 975-473-167-5

9 789754 731675

